

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
**ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ
НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ**

Студентки 2 курсу,
3м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
спеціалізації «Облік і
оподаткування»

Нагорної Марини
Михайлівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Уманців Галина
Вікторівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ПРИБУТОК.....	6
1.1. Економічна сутність податку на додану вартість та його місце в системі загальнодержавних податків.....	6
1.2. Огляд та аналіз нормативної бази і спеціальної літератури з теми дослідження.....	13
1.3. Передумови організації та методології обліку, аналізу та контролю розрахунків за податком на додану вартість у ПАТ «Торговельно-підприємницький центр».....	18
Висновки до розділу 1.....	29
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	31.
2.1. Порядок визначення бази оподаткування для цілей нарахування зобов'язань за податком на додану вартість.....	31
2.2. Облікове забезпечення управління розрахунками за податком на додану вартість.....	37
2.3. Відображення розрахунків за податком на додану вартість у звітності підприємства.....	46
2.4. Організація обліку розрахунків за ПДВ з використанням інформаційних технологій.....	51
Висновки до розділу 2.....	61
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	63
3.1. Методичні підходи до контролю розрахунків за податком на додану вартість.....	63
3.2. Система показників, інформаційна база і основні методи аналізу розрахунків за податком на додану вартість.....	76
3.3. Методика аналізу розрахунків за податком на додану вартість.....	82
Висновки до розділу 3.....	87
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	91
ДОДАТКИ.....	100

ВСТУП

Податок на додану вартість (ПДВ) є одним із основних, непрямих податків, за рахунок котрого формується значна частина державного бюджету України. Водночас, ПДВ – це найпроблемніший податок, оскільки він складний у нарахуванні та сплаті, у зв'язку з чим виникає можливість наявності бюджетної заборгованості, ухилення від сплат податку, у тому числі за рахунок неузгодженості законодавчих актів та чисельності їх змін, недосконалої системи податкового обліку.

Відтак, ПДВ другий у керуванні за своєю природою. Прийняття Податкового кодексу України (ПКУ) не вирішило вищевказаних проблем. Крім того, до ПКУ і надалі вносяться численні зміни, приймаються окремі законодавчі акти, інші нормативно-правові акти, порушуючи принцип стабільності, на якому повинне ґрунтуватися законодавство.

Крім цього, гармонізація податкового законодавства з засадами нормативно-правових джерел країн ЄС – невід'ємна вимога до України при вступі до європейського економічного союзу. Одним із проблематичних аспектів при цьому є удосконалення обліку податку на додану вартість, як важливого податку що не буде скасовано при жодній економічній реформі. Тому намагання пошуку шляхів удосконалення методики та організації облікових процедур з податку на додану вартість передбачає перш за все, згрупування існуючих вказівок та на їх основі розробки раціонального алгоритму обліку ПДВ та його адміністрування.

Вагомий внесок в дослідження проблематики обліку податку на додану вартість внесли такі вчені як-от: О.О. Амоша [15], В.О. Ганусич [21], Л.О. Добрик [28], О.В. Лега [39], О.В. Малишкін [41], Т.В. Пономарьова [60], А.А. Чирва [73, 74] та інші. Але для ефективного практичного втілення методичних вказівок та законодавчої бази щодо обліку податку на додану вартість необхідне усебічне вивчення та вирішення існуючих проблем починаючи з перших кроків – реєстрації платником ПДВ до заповнення декларації.

Мета і завдання дослідження. **Метою** є дослідження організаційно-методичних підходів до обліку, контролю та аналізу розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення на прикладі досліджуваного підприємства.

Реалізація мети дослідження зумовила потребу у вирішенні в роботі таких **завдань**:

- провести огляд нормативно-правової бази та спеціальної літератури з теми роботи;
- вивчити теоретичні, організаційно – правові та методологічні засади обліку, контролю та аналізу розрахунків за ПДВ;
- розкрити економічну суть податку на додану вартість та ключових підходів до його адміністрування;
- дослідити методику аналізу, обліку та контролю розрахунків за ПДВ на прикладі ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»;
- надати обґрунтовані пропозиції та рекомендації щодо удосконалення обліку, контролю та аналізу розрахунків за ПДВ на досліджуваному об'єкті.

Об'єктом дослідження є процеси обліку, контролю та аналізу розрахунків з бюджетом за ПДВ на досліджуваному підприємстві ПАТ «Торговельно-підприємницький центр».

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та організаційно-практичні положення обліку, контролю та аналізу розрахунків з бюджетом за ПДВ, звітності платників податків у контексті виконання ними зобов'язань перед бюджетом країни.

Методи дослідження. У процесі дослідження організації і методології обліку, аналізу та аудиту розрахунків за ПДВ, а також при розробці наукових рекомендацій використовувалися наступні методи: порівняння – для встановлення відмінностей і спільних рис у досліджуваних процесах та явищах; абстрагування – для виділення тих суттєвих рис, що мали найбільше значення для дослідження процесу адміністрування ПДВ; аналіз – для деталізації предмету дослідження на складові частини (при розгляді окремих складових елементів обліку та аналізу

розрахунків за ПДВ тощо); синтез – для з'єднання окремих рис предмета дослідження в єдине ціле (при визначенні сукупності індивідуальних ознак певних розрахунків за ПДВ), а також методи індукції, дедукції, аналогії, конкретизації, формалізації та ін.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні документи, звітність ПАТ «Торговельно-підприємницький центр», Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти аудиту, праці вітчизняних і закордонних вчених з питань обліку, контролю, аналізу розрахунків за ПДВ, монографії, дисертації, автореферати дисертацій, збірники наукових праць, статті у фахових наукових виданнях, законодавчі та нормативні акти України, а також ресурси всесвітньої мережі Інтернет.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

1.1. Економічна сутність податку на додану вартість та його місце в системі загальнодержавних податків

ПДВ відіграє значну практичну і теоретичну роль, у зв'язку із чим необхідно виділяти окремі ознаки, притаманні виключно цьому податку. Таким чином, доктринальне визначення характерних особливостей ПДВ і його місце серед основних суміжних податків потребують належної оцінки, оскільки різні підходи до трактування сутності доданої вартості породжують неоднозначність у визначенні даного податку.

У науковій літературі висловлюються різні думки стосовно визначення ПДВ. Однак основною передумовою аналізу правової природи даного податку є фактор його спрямованості на виявлення доданої вартості та її оподаткування.

Дослідивши теорію і методику побудови системи оподаткування доданої вартості, Б. Г. Маслов визначив чотири способи справляння податку: прямий адитивний (бухгалтерський), непрямий адитивний, метод прямого вирахування і метод непрямого вирахування (метод заліку) [42].

Поділяючи дану наукову думку, О. О. Амоша в авторефераті дисертації виділяє такі методи визначення доданої вартості: прямий адитивний, непрямий адитивний, прямий метод віднімання і непрямий метод віднімання (метод накладних, або кредитний) [15].

Такою є і наукова позиція деяких західних науковців, таких як О. Олдмен, А. Скенк, Ю. Краюс, Бен Терра, Ф. Бредороде, В. Ліндхольм та інших.

Узагальнюючи відповідні підходи, наводимо формули розрахунку кожного із методів у табл. 1.1 .

Таблиця 1.1

Формули визначення доданої вартості за методом додавання та віднімання

Прямий метод додавання	$\text{Податок} \times (\text{прибуток} + \text{витрати на заробітну плату})$
Непрямий метод додавання	$\text{Податок} \times (\text{заробітна плата}) + \text{податок (прибуток)}$
Прямий метод віднімання	$\text{Податок} \times (\text{витрати} - \text{доходи})$
Непрямий метод віднімання	$\text{Податок} \times (\text{випуск}) - \text{податок (витрати)}$

Підрахунок за методом непрямого віднімання зазначений в табл. 1.1, може здійснюватися за допомогою податкових накладних (такий метод деякі науковці виділяють в окрему категорію – «кредитно-рахунковий метод» [67]), або за допомогою бухгалтерських показників. Окремо слід зазначити, що, як правило, визначення доданої вартості як за методом віднімання, так і за методом додавання (за винятком кредитно-рахункового методу) базується в першу чергу на загальних облікових відомостях показників бухгалтерського обліку за звітний період, а не на даних податкових накладних.

Керуючись усталеною в науці термінологією, ми використовуватимемо термін «кредитно-рахунковий метод» (як найбільш поширений у практиці в Україні та в переважній більшості європейських держав, а також у державах із новозеландською системою оподаткування ПДВ для відокремлення даного методу підрахунку від методу непрямого віднімання. Загалом методи віднімання і додавання за ідеальної ситуації можуть дати однаковий результат. Продемонструємо дане твердження на практиці, зіставивши результати визначення доданої вартості за непрямими методами віднімання і додавання. Наприклад, візьмемо ситуацію, коли продавець продає товари на 15 000 грн., закуповує матеріали на 10 000 грн. і витрачає 1500 грн. на заробітну плату, прибуток становитиме 3500 грн. За методом віднімання база оподаткування становить 5000 грн. (способом віднімання 10 000 грн. витрат на закупівлі матеріалів від 15 000 грн. суми продажу). За методом додавання база оподаткування також становитиме 5000 грн. (способом додавання 1500 грн.

заробітної плати до прибутку у 3500 грн.). Як було зазначено, класифікація, наведена у табл. 1.1, підтримується багатьма зарубіжними вченими і міжнародними організаціями. Можливі певні варіації та особливості, але поділ податків на додану вартість за методом підрахунку не викликає багато дискусій. У даному контексті заслуговує на увагу робота вчених США А. Скенка та О. Олдмена, в якій автори намагалися всі можливі способи підрахунку доданої вартості продемонструвати в одній зведеній таблиці [82, с. 45].

Все ж згадані методи не можуть охопити все різноманіття можливої світової практики. Деякі дослідники, зокрема, Ю. В. Васильєв, М. Г. Кузнецов, О. В. Поролло, стверджують, що «економічна модель кожного з методів відрізняється, у зв'язку з чим розрахунок ПДВ за різними варіантами не приведе до збігу» [19, с. 71]. Проте вважаємо, що, беручи за основу чотири методи, охарактеризовані вище, можна вважати решту методів лише похідними від них.

Отже, враховуючи різноманіття методів визначення доданої вартості, можна дійти висновку, що термін «ПДВ» може застосовуватися до будь-якого податку, який має на меті оподатковувати саме додану вартість на основі зазначених вище методів.

Визначивши особливості ПДВ, що вирізняють цей податок від інших податків з обороту, варто проаналізувати варіанти визначення територіальної належності даного податку у разі продажу з однієї держави до іншої. Це потрібне для з'ясування того, чи можливо виокремити властивості, характерні лише для ПДВ за цією ознакою, і для визначення понять, якими ми керуватимемось у даній роботі. Ця ознака також дозволяє виділити протекціоністську роль ПДВ і його ставлення до споживання та загалом до імпортно-експортних операцій. Так, ПДВ може застосовуватися за принципом призначення і за принципом походження товару чи послуги. Відповідно до принципу призначення всі товари і послуги повинні оподатковуватися за законодавством країни призначення. У такому разі імпортовані товари мають оподатковуватись за тими самими правилами, що й товари і послуги внутрішнього походження. Експортовані товари повинні бути звільнені від сплати податку. Відповідно до принципу походження всі товари та

послуги мають оподатковуватися за законодавством країни походження. У такому разі оподатковується експорт, а не імпорт. Проте за даного підходу трапляються випадки, коли закордонний товар матиме перевагу над виробленим в країні імпорту товаром як на її території, так і на закордонних ринках. Отже, за принципом призначення держава очікує оподаткування всього споживання у межах своїх кордонів. За принципом походження, в свою чергу, держава очікує оподаткувати сукупне виробництво у межах своїх кордонів [60, с.27]. З практики відомі випадки, коли оподатковується як експорт, так і імпорт однієї й тієї ж групи товарів (наприклад, в Аргентині у 1960-ті роки).

Використовуючи правила походження чи призначення, держава володіє інструментом, який дозволяє коригувати походження товарів споживання і заохочувати експорт або імпорт на окремі групи товарів. За допомогою цих інструментів через ПДВ також можна суттєво вплинути на можливість надавати послуги іноземними підприємцями чи на конкурентоспроможність національних надавачів послуг. Таким чином, ПДВ може виступати прихованим протекціоністським інструментом, а в непрофесійних руках, навпаки, таким, що ставить національних підприємців у не вигідне становище. Історично принцип призначення товару або послуги у непрямих податках на споживання застосовується найчастіше [60, с.28]. Це й не дивно: адже даний принцип логічно впливає із призначення таких податків, оскільки у такому разі вся вигода буде надходити країні походження товарів, а навантаження лягатиме на платників країни призначення. Також для держави не повинно бути наміру оподатковувати головного платника податку – споживача, якщо він перебуває за кордоном. Отже, за загальним правилом непрямого оподаткування, податок, як зазначає Бьорд, повинен бути введений на імпортовані для продажу товари і послуги [81, с. 32].

Що стосується принципу походження, то теоретично у системі ПДВ він може діяти ефективно. Насамперед всередині державних союзів, в яких введено однакові ставки податку та гармонізовано інші фундаментальні правила. Єдиною різницею у цьому випадку між двома принципами буде те, що прибуток надходитиме за місцезнаходженням постачальника. На споживачів навантаження

буде однаковим у всіх Державах-членах ЄС, а виробники усіх Держав-членів будуть в однаковому становищі з позицій оподаткування ПДВ. Для ілюстрації проаналізуємо деякі положення законодавства України щодо місця поставки товарів і послуг.

Відповідно до п. 186.1 ст. 186 Податкового кодексу України [14] (далі – ПКУ) місцем постачання товарів є:

- а) фактичне місцезнаходження товарів на момент їх постачання (крім випадків, передбачених у підпунктах «б» і «в»);
- б) місце, де товари перебувають на час початку їх перевезення або пересилання, у разі якщо товари перевозяться або пересилаються продавцем, покупцем чи третьою особою;
- в) місце, де провадиться складання, монтаж чи встановлення, у разі якщо товари складаються, монтуються або встановлюються (з випробуванням чи без нього) продавцем або від його імені.

Отже, відповідно до пп. а) і в) п. 186.1 ст. 186 ПКУ ПДВ нараховується за принципом призначення – адже визначається за місцем знаходження покупця. При цьому пп. б) п. 186.1 ст. 186 частково є ознакою нарахування ПДВ за принципом походження, проте оскільки експортні операції оподатковуються за нульовою ставкою, дане правило не повинно мати впливу на міжнародний рух товарів з території України. Щодо постачання послуг, то, за загальним правилом, відповідно до п. 186.4 ст. 186 ПКУ місце постачання послуг визначається за місцем реєстрації постачальника (крім операцій, зазначених у пп. 186.2 і 186.3 цієї статті).

Таким чином, ПДВ нараховується за місцезнаходженням постачальника послуг, а не за місцезнаходженням споживача, що вважається ознакою принципу походження. Мотив встановлення місця надання послуг за принципом походження є обґрунтованим з практичної позиції через очевидну технічну проблематичність визначення місця знаходження споживача при наданні багатьох видів послуг. Доречним у цьому контексті є, за п. 186.2 186 ПКУ, виключення, оскільки дозволяє без надмірних адміністративних зусиль пов'язати надання

послуг із майном, стосовно до якого такі послуги надаються. Обтяжуючим при цьому є адміністрування ПДВ щодо послуг, передбачених п. 186.3 ст. 186 ПКУ, через очевидну складність ідентифікації місця отримання деяких із зазначених послуг. Але при цьому, на відміну від положення п. 186.4 ст. 186 ПКУ, нормами п. 186.3 ст. 186 ПКУ наведено вичерпний перелік послуг, які оподатковуються за принципом призначення.

На нашу думку, саме через неможливість передбачити всі можливі види послуг за загальним правилом в Україні місце постачання послуг оподатковується за принципом призначення. Таким чином, законодавство України передбачає застосування ПДВ залежно від оподатковуваної операції як за принципом походження, так і за принципом призначення. Визначальною ознакою при цьому є застосування лише одного принципу до одного виду товару чи надання послуги. Разом із тим, фіскальний ефект від стягнення ПДВ в Україні також значний (Додаток А).

Слід зазначити, що Організація економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) рекомендує застосування принципу призначення для накладання ПДВ на міжнародну торгівлю товарами та послугами. Відповідно до рекомендацій ОЕСР принцип призначення повинен використовуватись незалежно від того, якого виду послуги надаються, в якій формі і кому. Вперше такий підхід зі сторони ОЕСР був висловлений до постачання електронних послуг ще у 2001 р. [69, с.32].

У подальших рекомендаціях, які стосуються інших видів послуг, ОЕСР продовжила лінію на оподаткування послуг виключно за принципом призначення.

При цьому, що через складність адміністрування ОЕСР вважає, що на даному етапі це правило є важко виконуваним: адже сама природа послуг така, що вони не відслідковуються на митниці [69, с. 33].

Отже, застосування сьогодні принципу походження до постачання послуг є в основному прийнятним. Відповідно, більшість держав світу залишають за собою право оподатковувати послуги за місцем походження. Щоправда, такий підхід може призводити до подвійного оподаткування, що вважається найбільш

небажаним результатом у міжнародному оподаткуванні. Саме визначення місця здійснення операцій є основною передумовою для створення загальносвітового режиму оподаткування ПДВ. Так, у квітні 2014 р. представники понад 80 держав світу обговорили останні доповнення до рекомендацій ОЕСР. Основною метою зазначених рекомендацій є запобігання подвійному оподаткуванню або взаємному неоподаткуванню операцій ПДВ, що виникають через неузгодженість податкових систем і понятійного апарату різних держав [69, с.33].

Рекомендації ОЕСР базуються на принципі нейтральності, який на думку цієї організації має становити основу системи ПДВ будь-якої держави і, отже, виключати будь-який протекціонізм за допомогою механізму ПДВ. Таким чином, за ідеального сценарію платники податку не повинні нести податковий тягар, а держави мають отримати надходження від всіх операцій, які визнані в їх законодавстві частиною об'єкта ПДВ.

Цілком справедливими, на наше переконання, є визначена Н. Ю. Пришвою складова реалізації основної мети держави від справляння ПДВ, як і інших податків, полягає у забезпеченні державним примусом обов'язку платника внести до бюджету чи державного (публічного) позабюджетного фонду певну суму грошових коштів [69, с.33].

На нашу думку, особливість ПДВ полягає в тому, що цей податок може бути реалізований на практиці і як загальнодержавний, і як місцевий податок. У більшості держав світу, як і в Україні, ПДВ є загальнодержавним. Однак відомі приклади введення даного податку на місцевому рівні або розподілу надходжень від ПДВ між державним і місцевими бюджетами. Так, у своєму дослідженні Б'юрд встановив, що п'ять юрисдикцій членів ОЕСР ділять надходження від ПДВ із регіональними органами влади. Наприклад, у Німеччині, яка є Державою-членом ЄС, хоча податок регулюється на загальнодержавному рівні, однак адмініструється, і доходи від нього розподіляються як на національному, так і на регіональному рівнях. Беручи до уваги, що частка надходжень від ПДВ у ЄС надходить до Співтовариства, слідуює, що Німеччина розподіляє надходження від ПДВ між місцевими, державним і союзним бюджетами [45, с. 286]. Цікавим

вбачається приклад Канади, яка встановлює як загальнонаціональний ПДВ (анг. Goods and Services Tax, GST), так і дозволяє регіональним органам влади вводити власні відповідні податки на додаток до загальнодержавного [69, с.33]. Загалом вказані вище ознаки є інструментами, які дозволяють коригувати механізм справляння ПДВ відповідно до тих чи інших завдань держави.

Таким чином, податок на додану вартість - це некумулятивний податок, за яким додана вартість встановлюється методами додавання або віднімання, який може бути як загальнодержавним, так і місцевим, нараховуватися як за принципом походження, так і за принципом призначення.

1.2. Огляд та аналіз нормативної бази і спеціальної літератури з теми дослідження

Порядок нарахування та сплати ПДВ встановлений у розділі V, пп. 14.1.178 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України [14]. При цьому ст. 185 ПКУ визначений об'єкт оподаткування ПДВ, а ст 193.1 ПКУ - ставки ПДВ встановлені від бази оподаткування в розмірах: 20%; 0% та 7% за відповідними операціями. Також ст. 195 ПКУ визначені операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою.

Таким чином, база обкладання ПДВ операцій із постачання товарів / послуг визначається за найбільшим показником із трьох:

- за договірною вартістю;
- за звичайними цінами – при здійсненні контрольованих операцій зі ст. 39 ПКУ;
- за ціною придбання товарів (послуг), собівартості продукції, а при постачанні необоротних активів – балансовою (залишковою) вартістю.

Не менш важливий момент – тепер всі податкові накладні (без обмежень) мають бути зареєстровані в Єдиному реєстрі податкових накладних, навіть розрахунок коригування до податкової накладної.

Крім того, тепер постачальник не повинен складати два екземпляри податкової накладної в паперовому вигляді та надавати один з них покупцеві, натомість він складає її в електронному вигляді та обов'язково реєструє в Єдиному реєстрі податкових накладних і не надає ніяких підтверджень покупцю. Тому доказом права платника на податковий кредит виступає не належним чином складена податкова накладна, а факт реєстрації останньої в Єдиному реєстрі податкових накладних.

З 01.01.2015 року для перерахування податку до бюджету відкривається рахунок у системі електронного адміністрування ПДВ, який являє собою рахунок відкритий платнику податку в Казначействі і на який перераховуються кошти платником з власного поточного рахунка у сумі, необхідній для досягнення розміру суми, на яку платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/ або розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, а також у сумі, необхідній для сплати до бюджету узгоджених податкових зобов'язань. Кошти з такого рахунку підлягають перерахуванню до бюджету та / або на спеціальний рахунок згідно Порядку електронного адміністрування податку на додану вартість № 569 [12]. Для обліку руху грошових коштів в системі електронного адміністрування ПДВ (для обліку ПДВшних грошей) підприємствам рекомендовано відкривати та застосовувати додатковий субрахунок – 336 «ПДВшний рахунок».

З метою адміністрування ПДВ забезпечується автоматичний облік в розрізі платників податків [12]:

- суми податку, що містяться у виданих та отриманих податкових накладних, зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних;
- суми податку, сплачені платниками при ввезенні товару на митну територію України;
- суми поповнення та залишку коштів на рахунках в системі електронного адміністрування ПДВ;
- суми податку, на яку платники мають право видати податкові накладні.

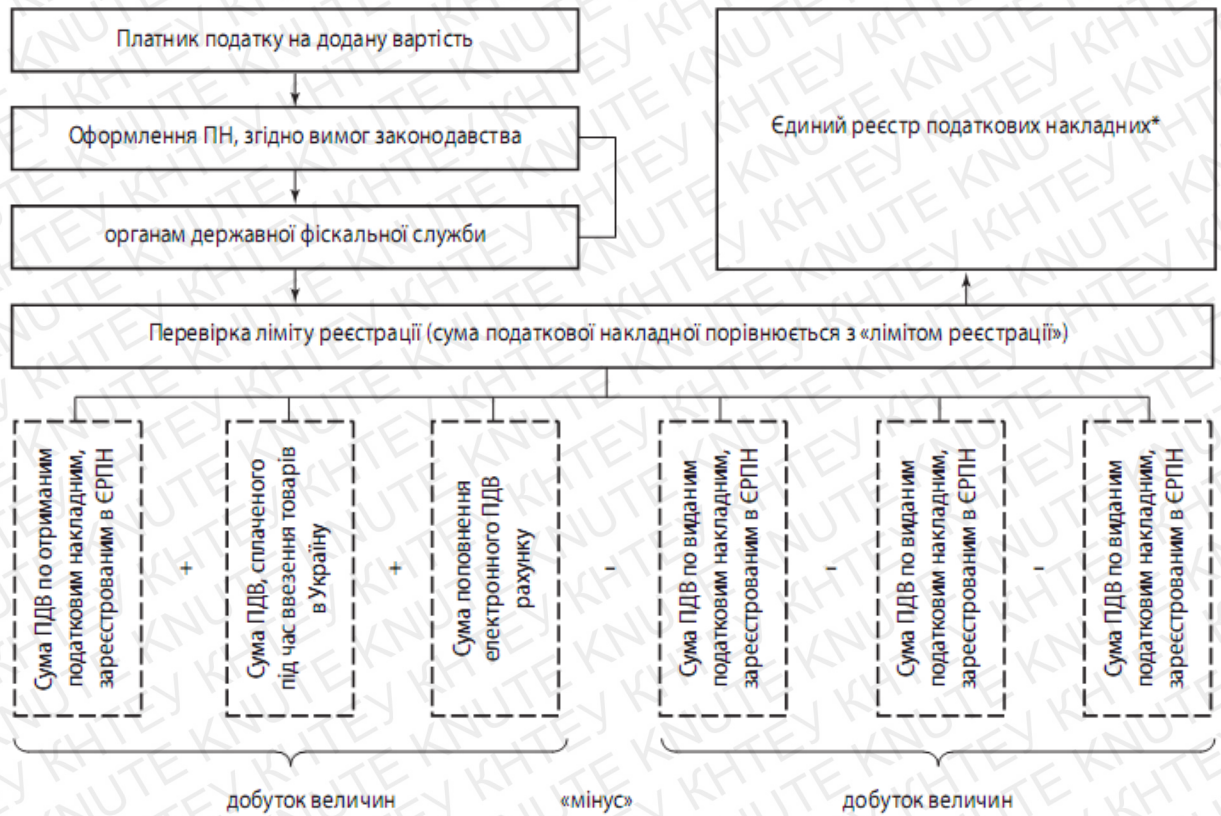
Розрахунок суми податку, що підлягає сплаті до бюджету не змінився та повинен відповідати даним декларації і даним Єдиного реєстру податкових накладних. Розбіжність же в таких даних є підставою для проведення документальної позапланової виїзної перевірки.

Також Законом №1621-VII [4] скасовано низку пільг щодо оподаткування ПДВ, зокрема, це операції суб'єктів господарювання, які підпадають під основну ставку ПДВ – 20%:

- переробні підприємства, які здійснюють постачання власної виробленої продукції, виготовленої із сировини сільгоспвиробників;
- платники ПДВ, які постачають та (або) імпортують необроблені шкури та чиненні шкури без подальшої обробки товарних груп;
- суб'єкти господарювання – резиденти, які одночасно здійснюють видавничу діяльність, виготовляють та розповсюджують книжкову продукцію, виробляють папір із картоном;
- видавничі організації та підприємства поліграфії – розповсюджувачі книжкової продукції вітчизняного виробництва, постачальники вітчизняного картону, паперу тощо; платники податку, які імпортують товари, що не виробляються в Україні та ввозяться для використання у видавничій діяльності та діяльності з виготовлення вітчизняної книжкової продукції.

Відповідно до норм угоди «Про асоціацію між Україною і ЄС», передбачається поступове впровадження нових механізмів звітування платників податків шляхом подання податкової звітності засобами електронного зв'язку.

Порядок реєстрації податкової накладної в системі електронного адміністрування наведені на рис. 1.1. До проблемних аспектів можна віднести нормативно не врегульовані питання по здійсненню обслуговування цього рахунку, періодичності виписок банку, вартості послуг за обслуговування, доступу підприємства до інформації про стан рахунку, строкам внесення сум ПДВ за готівковими і бартерними розрахунками, відповідальності перед підприємством за неперерахування платежів.

* якщо сума виданої ПН $\geq$ ліміта реєстрації, то неможлива реєстрація в ЄРПН;
якщо сума ПН $\leq$ ліміта реєстрації, то реєстрація в ЄРПН.

Рис. 1.1. Порядок реєстрації податкової накладної в системі електронного адміністрування

Порядок електронного адміністрування ПДВ від 16.10.2014 р. № 569 не передбачає участі у формулі розрахункових документів (чеків РРО, транспортних квитків, готельних рахунків. Але для визначення суми податкового кредиту за звітний період (за умови не більше 40 грн) вони включаються.

Разом із тим доцільно розглянути проблематику обліку, контролю і аналізу розрахунків із ПДВ у нормативно-правовій базі (Додаток Б) та спеціальній науковій літературі (табл. 1.2), (Додаток В).

Таблиця 1.2

Розгляд проблематики обліку, контролю і аналізу розрахунків з ПДВ у спеціальній науковій літературі

Автори	Значення
Малишкін О. [41]	У статті розглянуто особливості податкового обліку ПДВ в Україні в частині первинних документів, відображення специфічних операцій, сутність паралельної і вбудованої моделей обліку ПДВ, удосконалення взаємозв'язку аналітичних реєстрів різних видів обліку. Проаналізовано недоліки чинних інструктивних положень щодо методик бухгалтерського фінансового обліку ПДВ.
Чирва А. [73]	На основі вивчення існуючих нормативно-правових документів автором запропонована структурно-логічна схема методики визначення податку на додану вартість. Зроблено акцент на етапі відображення результатів розрахунків з податку на додану вартість на рахунках бухгалтерського обліку та окреслені напрями щодо удосконалення облікових процедур по податку на додану вартість.
Оксенюк О. [46]	Автор провела аналіз історії становлення та зміни нормативно-правової бази з питань адміністрування ПДВ. Навела основні положення, поправки та доповнення, що вносилися в процесі розвитку. Зазначила підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють окремі питання адміністрування ПДВ, а саме питання реєстрації платників ПДВ, порядку відшкодування податку та

	що не є об'єктами оподаткування або звільнені від ПДВ.
Погрібна О. [55]	Автор уточнила питання особливостей, підходів і порядку організації контролю розрахунків з податку на додану вартість в контексті законодавчих інновацій. При цьому враховані сутність контрольних процедур і прийомів, об'єктів та механізму оподаткування податком на додану вартість та його справляння. Також систематизовані особливості бухгалтерського і податкового обліку розрахунків з податку на додану вартість, які визначені діючим законодавством і впливають на організацію контролю податкового кредиту та податкових зобов'язань, порядку його справляння і відображення у фінансовій та податковій звітності
Лега О. [39]	Автором представлено порядок здійснення податкових розрахунків одного з основних видів податків суб'єктів господарювання – податку на додану вартість. Подано послідовність формування довідкової бази, руху, порядок відображення й обліку податкових документів - від первинних до звітності, в площині використання інформаційних технологій.
Пономарьов а Т. [60]	Автором розглянуто облік розрахунків з податку на додану вартість для підприємств, що перейшли на подачу електронної податкової звітності, визначено особливості обліку податкового кредиту та податкового зобов'язання у програмі 1С. Описано основні документи, що використовуються при обліку оподатковуваних операцій.

Отже, проведений огляд нормативно-правового забезпечення та спеціальної наукової літератури з проблематики обліку, контролю і аналізу розрахунків з ПДВ засвідчив, що проблема обліку та адміністрування такого непрямого податку як ПДВ є достатньо актуальною.

Особливу увагу науковці звертають на особливості податкового обліку ПДВ в Україні, порядок здійснення податкових розрахунків з ПДВ, методику визначення податку на додану вартість.

При цьому, окремі нормативні документи потребують вдосконалення, а додаткового дослідження потребують особливості справляння ПДВ у конкретних суб'єктах господарювання у різних галузях промисловості. Також актуальною є проблема формування електронної податкової звітності з ПДВ.

1.3. Передумови організації та методології обліку, аналізу та контролю розрахунків за податком на додану вартість у ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»

Публічне акціонерне товариство «Торговельно-підприємницький центр» знаходиться за адресою: 03022, м. Київ, вул. Васильківська, 34. Зареєстроване підприємство 24 лютого 1995 року Голосіївською районною у місті Києві державною адміністрацією.

Основний вид діяльності, згідно з Довідкою з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України: надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (КВЕД-2010 – 68.20).

Публічне акціонерне товариство "Торговельно-підприємницький центр" перейменоване з відкритого акціонерного товариства "Торговельно-підприємницький центр" згідно з рішенням Загальних зборів акціонерів товариства (протокол № 19-2011 від 19.04.2011 р.), створене шляхом перейменування ВАТ "Київський завод "Електрик", яке було засновано Міністерством енергетики та електрифікації України згідно із Наказом від 10.05.1994 р. № 118, шляхом перетворення державного підприємства "Київський дослідно-експериментальний завод засобів автоматичного управління" в період корпоратизації та приватизації підприємства у 1994 р.

Товариство має наступні підрозділи: адміністративно-фінансова група, група перспективного розвитку, експлуатаційна група, господарська група, наглядова рада, відділ безпеки та контролю. Товариство у своєму складі не має філій, представництв та інших відокремлених структурних підрозділів.

Управлінський персонал ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» несе відповідальність за складання і достовірне подання цієї фінансової звітності у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності та за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень унаслідок шахрайства або помилки.

Організаційна структура ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» зображена на рис. 1.2.

Рис. 1.2. Організаційна структура управління ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»

Організація бухгалтерського обліку та облікова політика товариства визначена наказом Голови правління ПАТ "Торговельно-підприємницький центр" "Про облікову політику" за №52 від 29.12.2011 року. Облікова політика підприємства, обумовлена в наказі № 52 від 29.12.2011 року відповідає вимогам нормативних документів, в т.ч. МСФЗ. Датою переходу на МСФЗ прийнято 01.01.2010 року. Підготовка першої фінансової звітності за МСФЗ здійснювалася з врахуванням положень МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності».

Основні принципи облікової політики ПАТ "Торговельно-підприємницький центр" наступні.

1. Принцип нарахування. Застосовується принцип нарахування для доходів та витрат. Виходячи з цього принципу, доходи в Звіті про сукупний прибуток відображаються в періоді їх виникнення, а витрати - на підставі відповідності доходам, що забезпечує визначення фінансового результату звітного періоду шляхом співставлення доходів звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів [48].

2. Доходи від оренди. Договори оренди, за умовами яких до орендаря переходять всі суттєві ризики та вигоди, витікаючі з права власності, класифікуються як фінансова оренда. Всі інші договори оренди класифікуються

як операційна оренда. Дохід від операційної оренди визнається рівномірно на протязі терміну оренди.

3. Надання послуг. Виручка за договорами надання послуг (виконання робіт) визнається виходячи з міри завершеності. Міра завершеності надання послуг (виконання робіт) визначається шляхом вивчення виконаної роботи з відображенням в обліку доходів в тому звітному періоді, в якому надані послуги.

4. Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти включають готівкові кошти в касі і кошти на банківських рахунках, банківські депозити до запитання, інші високоліквідні фінансові вклади з терміном погашення до трьох місяців, які вільно конвертуються у відповідні суми грошових коштів, та ризик зміни вартості яких, є незначним. Відсотки по депозиту визнаються в складі операційної діяльності. Звіт про рух грошових коштів складається прямим методом [48].

5. Валюта. Індивідуальна фінансова звітність підприємства представлена у валюті основного економічного середовища, у якому вона здійснює свою діяльність (її функціональній валюті). Функціональною валютою для підприємства є гривня. При підготовці фінансової звітності операції в валюті, відмінній від функціональної валюти («іноземна валюта»), відображаються за курсом валюти на дату операції. Грошові статті, виражені в іноземній валюті, перераховуються за відповідним валютним курсом на дату складання звітності. Негрошові статті, відображені за історичною вартістю, відображеною в іноземній валюті, не перераховуються. Фінансовий результат від курсових різниць відображається в прибутку (збитках) в періоді виникнення.

6. Фінансові активи.

а) фінансові інвестиції. Для обліку фінансових інвестицій в асоційовані та дочірні підприємства застосовується метод участі в капіталі. Згідно методу участі в капіталі інвестиція спочатку визнається за собівартістю, а на дату звітності коригується згідно із зміною частки інвестора в чистих активах об'єкту інвестування. Прибуток та збиток інвестора включають долю інвестора в прибутку або збитку об'єкту інвестування.

б) дебіторська заборгованість. Для обліку дебіторської заборгованості застосовуються МСБО 32 "Фінансові інструменти: представлення", МСБО 39 "Фінансові інструменти: визначення і оцінка", МСФЗ 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації". Розмір резерву сумнівних боргів визначається за методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів. Класифікація дебіторської заборгованості проводиться за термінами її непогашення. Як сумнівна розцінюється та заборгованість, яка не погашена більше 12 місяців.

7. Основні засоби. Для обліку основних засобів використовується МСБО 16 "Основні засоби". Основні засоби оцінюються за історичною вартістю. Таким чином, після визнання активом, об'єкт основних засобів обліковується за його собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності [48].

Амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом, виходячи з терміну корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому об'єкт став придатним до використання. Ліквідаційна вартість вважається рівною нулю. Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкту основних засобів. Терміни корисного використання встановлюються в залежності від класифікації основного засобу за наступними групами:

- будівлі та споруди від 5 до 50 років;
- комп'ютери, принтери, телефони – 4 роки;
- кондиціонери – 5 років;
- обладнання та інструменти – 5 років;
- холодильники, пирососи – 5 років;
- автомобілі – 7 років;
- офісні меблі – 8 років;
- сигналізації, контрольні системи та пристрої – 10 років.

Необоротні матеріальні активи, вартістю до 2 500 грн. включно, вважаються малоцінними, і вартість таких активів відноситься на витрати в момент їх

визнання. Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкту (модернізація, добудова, реконструкція і т.ін.), яке призводить до збільшення майбутніх економічних вигод. Витрати, які здійснюються для підтримання об'єкту в стані придатному для використання, включаються в склад витрат. Очікувані терміни корисного використання, балансова вартість і метод нарахування амортизації основних засобів аналізується в кінці кожного року, при цьому всі зміни в оцінках відображаються у звітності без перегляду порівняльних показників. Дохід або збиток від продажу чи іншого вибуття об'єктів основних засобів визначається як різниця між ціною продажу та балансовою вартістю цих об'єктів [48].

8. Інвестиційна нерухомість. Інвестиційна нерухомість представляє собою об'єкти, які використовуються для отримання орендної плати та/або нарощення капіталу (в тому числі об'єкти, що будуються). Для обліку інвестиційної нерухомості використовується МСФЗ 40 "Інвестиційна нерухомість". На момент переходу інвестиційна нерухомість відображена у фінансовій звітності за справедливою вартістю (проведена оцінка з залученням незалежного оцінювача), а для подальшого обліку інвестиційної нерухомості використовується модель собівартості. Тобто об'єкт обліковується за його собівартістю, зменшеною на суму амортизації з врахуванням збитків від зменшення корисності та вигод від її відновлення. Більшу частину площ будівель та споруд передано в операційну оренду. Нерухомість, яка занята ПАТ «Торговельно-підприємницький центр», розглядається як інвестиційна нерухомість, навіть якщо ця частина не утримується з інвестиційною метою. Тому, всі об'єкти нерухомості відносяться до інвестиційної нерухомості. Сума дооцінки будівель та споруд, яка виникла після оцінки інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю на момент переходу на МСФЗ, щомісячно відноситься на нерозподілений прибуток рівними частками виходячи із терміну корисного використання об'єктів [48].

9. Нематеріальні активи. Для обліку нематеріальних активів застосовується МСБУ 38 "Нематеріальні активи". Нематеріальні активи оцінюються за історичною вартістю. Таким чином, після визнання активом, нематеріальний

актив обліковується за його собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності. Амортизація нематеріальних активів нараховується прямолінійним методом, виходячи із терміну корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому актив став придатним до використання. Ліквідаційна вартість вважається рівною нулю. Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття нематеріального активу. Термін корисного використання нематеріальних активів - 5 років. Очікувані терміни корисного використання та метод нарахування амортизації аналізуються в кінці кожного звітного періоду, при цьому всі зміни в оцінках відображаються у звітності без перегляду порівняльних показників.

10. Необоротні активи, призначені для продажу. Необоротні активи та групи активів класифікуються як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодована в основному не в процесі використання у виробничій діяльності, а при наступному продажу. Дана умова вважається виконаною, якщо актив (чи група активів) може бути проданим у своєму поточному стані, та існує висока вірогідність продажу. Керівництво повинно закінчити продаж активу на протязі одного року з моменту його класифікації як призначеного для продажу. Необоротні активи (та групи активів), класифіковані як призначені для продажу, оцінюються за найменшою з двох величин: залишковою вартістю на момент рекласифікації та справедливою вартістю за вирахуванням затрат на продаж [48].

11. Запаси. Запаси оцінюються за найменшою з двох величин: собівартості та можливої чистої реалізаційної вартості. Метод оцінки вибуття запасів – за собівартістю перших за часом надходження (FIFO).

12. Винагорода працівників. Заробітна плата працівників, яка відноситься до трудової діяльності звітного періоду, визнається витратами звітного періоду. Підприємство зобов'язано здійснювати встановлені відрахування з єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду України. Ці витрати відносяться до витрат поточного періоду. Всі кошти, що перераховуються до Пенсійного фонду України, сплачуються в формі страхових внесків, які розраховуються шляхом

застосування до суми нарахованої заробітної плати кожного робітника відсоткової ставки яка визначається на підставі діючого законодавства [48].

13. Формування резерву на оплату відпусток. Створюється резерв на оплату відпусток працівників та виконання гарантійних зобов'язань.

14. Формування резервів майбутніх витрат. Резерви майбутніх витрат відображаються в обліку, коли є зобов'язання, які виникли у результаті минулих подій, та існує висока вірогідність того, що їх буде необхідно погасити, а розмір таких зобов'язань може бути оцінено. Розмір резерву майбутніх витрат, що відображається в обліку, представляє собою найкращу оцінку суми, необхідної для погашення зобов'язань, визначену на звітну дату з урахуванням ризиків та невизначеностей, характерних для цих зобов'язань. Якщо величина резерву майбутніх витрат розраховується на підставі передбачуваних грошових потоків з погашення зобов'язань, то резерв майбутніх витрат визначається як дисконтована вартість таких грошових потоків. Зобов'язання по збитковим договорам враховуються в складі резерву майбутніх витрат і оцінюються за тим же принципом. Договір вважається збитковим, якщо підприємство прийняло на себе договірні зобов'язання, виконання яких пов'язано з неминучими збитками, тобто сума витрат по виконанню зобов'язань перебільшує економічні вигоди, які імовірно будуть отримані згідно із договором.

15. Податок на прибуток. Витрати з податку на прибуток представляють собою суму поточного та відстроченого податку.

а) Поточний податок. Сума поточного податку визначається виходячи з розміру оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від прибутку, відображеного у фінансовому звіті через статті доходів чи витрат, що підлягають оподаткуванню або вирахуванню для цілей оподаткування в інші роки, а також виключає взагалі ті що не підлягають оподаткуванню або вирахуванню для цілей оподаткування статті. Зобов'язання за поточним податком на прибуток розраховуються з використанням ставок оподаткування, затверджених законодавством на звітну дату [48].

б) Відстрочений податок. Відстрочений податок визнається у відношенні тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань, відображених у фінансовій звітності, та відповідними даними податкового обліку, які використовуються при розрахунку оподатковуваного прибутку. Відстрочені податкові зобов'язання, як правило, відображаються з урахуванням всіх оподатковуваних тимчасових різниць. Відстрочені податкові активи відображаються з урахуванням всіх від'ємних тимчасових різниць при умові високої вірогідності наявності в майбутньому оподатковуваного балансового прибутку, для використання цих тимчасових різниць. Податкові активи та зобов'язання не відображаються у фінансовій звітності, якщо тимчасові різниці пов'язані з гудвілом або виникають внаслідок первісного визнання інших активів та зобов'язань в рамках угод (окрім угод по об'єднанню бізнесу), які не впливають на оподатковуваний та бухгалтерський прибуток. Відстрочені податкові активи та зобов'язання з податку на прибуток розраховуються з використанням ставок оподаткування (а також положень податкового законодавства), які були затверджені законодавством на звітну дату та, як передбачається, будуть діяти в період реалізації податкового активу чи погашення зобов'язання. Відстрочені податкові активи та зобов'язання відображаються у звітності, якщо відносяться до податку на прибуток, що стягується одним податковим органом. Нарахування відстроченого податкового активу або зобов'язання проводиться на дату складання річної фінансової звітності.

в) Поточний та відстрочений податок за звітний період. Поточні та відстрочені податки визнаються в прибутках та збитках, крім випадків, коли вони відносяться до статей, що прямо відносяться до складу іншого сукупного доходу або власного капіталу (у цьому випадку відповідний податок також визнається напрямку в капіталі), або коли вони визнаються в результаті первісного відображення угод по об'єднанню бізнесу. Податковий ефект угод по об'єднанню бізнесу відображається при обліку цих угод [48].

Організаційна структура бухгалтерії ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» зображена на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Організаційна структура бухгалтерії ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»

Аналіз показників фінансово-господарської та зовнішньоекономічної діяльності досліджуваного підприємства наведено у Додатку Г.

Таким чином, виходячи із проаналізованих Додатку Б показників, бачимо негативні тенденції щодо отримання прибутку підприємством, які були зумовлені валютними курсовими різницями. Зокрема, обсяги реалізації продукції у 2016 р. відносно 2012 р. зросли на 40603 тис. грн. (на 25,27 %), що можна вважати позитивним явищем.

Аналогічною є ситуація із обсягами реалізації продукції на експорт - у 2016 р. порівняно із 2012 р. відбулося зростання на 13185 тис. грн. (на 27,87%).

Відповідно собівартість реалізованої продукції змінилася наступним чином - у порівнянні із 2012 р. – зросла на 37861 тис. грн. (25,48%).

Разом із тим, доцільно особливо відзначити негативні тенденції зниження прибутку та рентабельності підприємства – у 2015 р. відносно 2014 р. на 54501 тис. грн. та на 29,4 % відповідно, проте у 2016 р. відносно 2012 р. обсяги чистого прибутку підприємства зросли на 2982 тис. грн., а рівень рентабельності зріс на 0,3 %.

Разом з тим, у ПАТ «Торговельно-підприємницький центр», сума ПДВ, що підлягає сплаті до державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню, визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного

(податкового) періоду. Слід відзначити, що згідно ПКУ впроваджено автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ, яке значно спрощує цю процедуру. Визначення відповідності платника податку певним критеріям проводиться в автоматизованому режимі протягом 15 календарних днів після граничного терміну подання звітності.

Як показало проведене дослідження, до облікової політики ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» стосовно обліку ПДВ доцільно ввести аналітичні рахунки для обліку податкового кредиту без податкових накладних (наприклад, за чеками авансових звітів), а податкові зобов'язання вести з урахуванням авансів на рахунок 643 «Податкові зобов'язання».

Разом із тим, платник ПДВ, у нашому випадку, ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» має право зареєструвати податкові накладні а також розрахунки коригування в ЄРПН на суму ПДВ (Σ Накл), обчислену за такою формулою:

$$\Sigma \text{Накл} = \Sigma \text{НаклОтр} + \Sigma \text{Митн} + \Sigma \text{ПопРах} - \Sigma \text{НаклВид} - \Sigma \text{Відшкод} - \Sigma \text{Перевищ.}$$

де Σ НаклОтр - загальна сума податку за отриманими платником податку податковими накладними та розрахунками коригування, зареєстрованими в Реєстрі;

Σ Митн - загальна сума податку, сплаченого платником податку безпосередньо або через уповноважену особу під час ввезення товарів на митну територію України;

Σ ПопРах - загальна сума поповнення з поточного рахунка платника його електронного рахунка;

Σ НаклВид - загальна сума податку за виданими платником податку податковими накладними та розрахунками коригування, зареєстрованими у Реєстрі;

Σ Відшкод - загальна сума податку, заявлена платником податку до бюджетного відшкодування;

ΣПеревищ - загальна сума перевищення податкових зобов'язань, зазначених платником податку у поданих контролюючому органу податкових деклараціях з податку, суми податку, зазначеної у складених таким платником податкових накладних, зареєстрованих у Реєстрі.

Пунктом 5 ст. 8 до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» від 16.07.1999 р. № 996-XIV встановлено, що підприємство самостійно затверджує правила документообороту і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку [2]. Так, відповідно п. 5.1 наказу Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку»: з метою упорядкованості руху та своєчасного одержання для записів у бухгалтерському обліку первинних документів наказом керівника підприємства, установи встановлюється графік документообороту, в якому вказуються дата створення або одержання від інших підприємств та установ документів, прийняття їх до обліку, передача в обробку та до архіву [6].

Графік документообігу в ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» розробляється головним бухгалтером, затверджується і вводиться в дію наказом керівника для того, щоб бути безумовно обов'язковим не тільки для облікових, але й для інших працівників, пов'язаних з первинними документами та веденням обліку.

Первинними документами, на підставі яких здійснюється облік податку на додану вартість в ПАТ «Торговельно-підприємницький центр», є:

- акти реалізованої продукції (робіт / послуг) з відповідними виданими податковими накладними;
- накладні на оприбуткування виробничих запасів, робіт / послуг з отриманими податковими накладними, що надають право на податковий кредит;
- авансові звіти з первинними документами, що надають право на податковий кредит в обсягах, визначеним законодавством (чек до 200 грн.);
- акти ліквідації основних засобів, при яких виникають податкові зобов'язання.

Таким чином, основні передумови організації обліку, контролю та аналізу розрахунків за ПДВ у ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» сформовані відповідно до чинного національного законодавства та міжнародних стандартів фінансової звітності.

Висновки до розділу 1

Податок на додану вартість - це некумулятивний податок, за яким додана вартість встановлюється методами додавання або віднімання, який може бути як загальнодержавним, так і місцевим, нараховуватися як за принципом походження, так і за принципом призначення.

ПДВ має високу фіскальну ефективність та є одним із основних бюджетоутворюючих платежів в Україні. Широка база нарахування податку дає змогу зміцнити дохідну частину Державного бюджету України. Цей податок входить до найбільш розповсюджених у світі непрямих податків. Існування його у складі загальнодержавних податків є обов'язковою умовою при приєднанні України до Європейського Союзу.

Здійснений огляд нормативно-правового забезпечення та спеціальної наукової літератури з проблематики обліку, контролю і аналізу розрахунків з ПДВ дозволив прийти до висновку, що проблема обліку та адміністрування такого непрямого податку як ПДВ є достатньо актуальною. При цьому, науковці звертають увагу у своїх працях на особливості податкового обліку ПДВ в Україні, порядок здійснення податкових розрахунків з ПДВ, методику визначення податку на додану вартість. Разом із тим, необхідно констатувати, що окремі нормативні документи потребують вдосконалення, а додаткового дослідження потребують особливості справляння ПДВ у конкретних суб'єктах господарювання у різних галузях промисловості. Також актуальною є проблема формування електронної податкової звітності з ПДВ.

Однією з особливих характеристик ПДВ є включення податку до ціни

товару, що призводить до її збільшення та підвищення рівня недоступності деяких товарів для малозабезпечених громадян. Це дає можливість говорити про соціальну несправедливість цього податку, за умови відсутності диференційованих ставок, які запроваджені у багатьох європейських країнах.

Процес організації контролю розрахунків з ПДВ повинен включати наступні етапи:

- встановлення нормативно - правової бази щодо обліку та контролю розрахунків з ПДВ;
- перевірку законності та обґрунтованості застосування пільг щодо розрахунків з ПДВ;
- встановлення повноти і правильності відображення бази оподаткування ПДВ;
- визначення правильності застосування ставок ПДВ та арифметичних розрахунків з його нарахування; перевірку повноти і своєчасності сплати ПДВ до бюджету;
- встановлення правильності відображення розрахунків з ПДВ у фінансовій та податковій звітності.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

2.1. Порядок визначення бази оподаткування для цілей нарахування зобов'язань за податком на додану вартість

База оподаткування ПДВ операцій з постачання товарів/послуг визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім акцизного податку на реалізацію суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів, збору на обов'язкове державне пенсійне

страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, податку на додану вартість та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками - суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у тому числі компонентів крові і вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів) [17].

Склад договірної (контракної) вартості зображено на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Договірна вартість товарів/послуг при визначенні бази оподаткування ПДВ

При цьому база оподаткування:

- операцій з постачання товарів/послуг не може бути нижче ціни придбання таких товарів/послуг,
- база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче звичайних цін,
- база оподаткування операцій з постачання необоротних активів не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів - виходячи із звичайної ціни) [4].

Згідно з пп. 14.1.71 ПК звичайна ціна – це ціна товарів (послуг), зазначена сторонами в договорі, якщо інше не встановлене ПК. І якщо не доведене зворотне, то вважається, що вказана сторонами звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін. Установлена ціна вважається звичайною у випадках, якщо [14]:

- операція є контрольованою;
- ціни на товари (послуги) підлягають державному регулюванню;
- при постачанні товару проводиться його обов'язкова оцінка;
- товар продається з публічних торгів;
- товар поставляється за форвардним або ф'ючерсним контрактом.

В інших випадках, при визначенні бази оподаткування при продажу власної продукції або послуг платникам ПДВ слід керуватися саме ринковою ціною. Так, ринковою є ціна, за якою товари передаються іншому власнику на добровільній основі, при цьому обидві сторони є взаємно незалежними юридично і фактично. Також ринковими є ціни, які склалися на ринку ідентичних (а при їх відсутності – однорідних) товарів у зіставних економічних (комерційних) умовах (пп. 14.1.219 ПК) [14].

Для прикладу розглянемо виробничу ситуація на підприємстві. ПАТ "Торговельно-підприємницький центр" купує товар у неплатника ПДВ. Вартість товару згідно з договором – 10 000 грн. (без урахування ПДВ). Необхідно визначити базу оподаткування, якщо цей товар буде згодом проданий за ціною: 10 800 грн. (у т. ч. ПДВ – 1 800 грн.); 13 200 грн. (у т. ч. ПДВ – 2 200 грн.).

У даному випадку ціна придбання товару становить 10 000 грн. (без ПДВ, оскільки продавець не є платником цього податку).

Виходячи із цієї суми і будемо визначати базу оподаткування: $10\,000 \text{ грн.} \times 20\% = 2\,000 \text{ грн.}$ Тобто при перепродажу цього товару продавець повинен нарахувати податкові зобов'язання в сумі не менше 2 000 грн.

Тому якщо він продасть товар за 10 800 грн. (у т. ч. ПДВ – 1 800 грн.), йому доведеться донарахувати собі податкові зобов'язання в сумі 200 грн. (2 000 грн. – 1 800 грн.).

А при продажу товару за 13 200 грн. (у т. ч. ПДВ – 2 200 грн.) договірна ціна перевищить ціну придбання. Тому податкові зобов'язання продавець визначить виходячи з договірної ціни. Для нарахування податкових зобов'язань

слід не пізніше останнього дня місяця, у якому був поставлений товар, оформити зведену ПН із типом причини «15».

При отриманні передоплати продавець товарів нараховує податкові зобов'язання з ПДВ. І база оподаткування повинна бути не нижча від ціни придбання або звичайної ціни таких товарів. Однак на дату отримання передоплати ціна придбання товарів не завжди відома. Тому постачальник на цю дату нараховує податкові зобов'язання, виходячи з договірної ціни. А після того як стане відома ціна придбання, він порівняє її з договірною ціною і якщо буде потрібно – на різницю донараховує податкові зобов'язання.

Разом із тим, пунктом 198.5 статті 198 розділу V ПКУ визначено, що платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до пункту 189.1 статті 189 розділу V ПКУ, та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних у терміни, встановлені ПКУ для такої реєстрації, зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 1 липня 2015 року, - у разі, якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту), у разі, якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися: в неоподатковуваних операціях або в операціях, що не є господарською діяльністю платника податку (крім випадків, передбачених пунктом 189.9 статті 189 розділу V ПКУ).

З метою застосування пункту 198.5 статті 198 розділу V ПКУ податкові зобов'язання з ПДВ визначаються по товарах/послугах, необоротних активах:

- придбаних для використання в неоподатковуваних операціях - на дату їх придбання;
- придбаних для використання в оподатковуваних операціях, які починають використовуватися в неоподатковуваних операціях, - на дату початку їх фактичного використання, визначену в первинних документах, складених

відповідно до Закону України від 16 липня 1999 року N 996-XIV "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні".

Таким чином, обов'язок щодо нарахування податкових зобов'язань з ПДВ відповідно до пункту 198.5 статті 198 розділу V ПКУ виникає у платника податку у разі, якщо придбані товари/послуги та/або необоротні активи призначаються для використання або починають використовуватися в неоподатковуваних операціях або не в господарській діяльності такого платника податку незалежно від того, чи при придбанні таких товарів/послуг суми ПДВ включалися до складу податкового кредиту, чи ні (за винятком товарів/послуг, придбаних до 1 липня 2015 року).

Отже, операція з безоплатної передачі/постачання товарів/послуг згідно зі статтею 185 розділу V ПКУ є об'єктом оподаткування ПДВ, база оподаткування ПДВ при здійсненні якої визначається за правилами, встановленими пунктом 188.1 статті 188 розділу V ПКУ [14].

Разом із тим, доцільно врахувати, що основними операціями у діяльності ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» є надання майна в оренду. Статтями 284 та 286 Господарського кодексу України визначено, що істотною умовою договору оренди є, зокрема, орендна плата, яка є фіксованим платежем, який орендар сплачує орендодавцю незалежно від наслідків своєї господарської діяльності. Розмір орендної плати може бути змінений за погодженням сторін, а також в інших випадках, передбачених законодавством [1].

Складовою частиною господарської діяльності з нерухомим майном є як придбання власником такого майна певних товарів та отримання ряду послуг, пов'язаних з необхідністю утримання такого майна (теплова та електрична енергія, природний газ, послуги з водопостачання, водовідведення, охорони, інших супутніх товарів/послуг тощо (далі -комунальні послуги та енергоносії), сплата податків, пов'язаних з рухомим/нерухомим майном (транспортний податок, земельний податок, орендна плата за землю, податок на нерухоме майно), так і перенесення вартості таких витрат на вартість готової продукції чи послуг, в тому числі і формування з урахуванням таких витрат розміру орендної плати за рухоме/нерухоме майно (в такому випадку перераховані витрати будуть

визнані такими, що використані орендодавцем в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності) [1].

З огляду на викладене, у вартості орендної плати за рухоме/нерухоме майно ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» здійснює економічне відшкодування (компенсацію) всіх елементів витрат, пов'язаних з послугами з надання майна в оренду, у тому числі й таких складових, як земельний податок, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Крім того, беруться до уваги вимоги Правил роздрібного ринку електричної енергії (далі - Правила). Так, згідно з пунктом 1.3 Правил постачання електричної енергії для забезпечення потреб електроустановки здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, або договору про купівлю-продаж електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом [11].

Пунктом 1.11 Правил встановлено, що у разі передачі електроустановки або її частини в оренду та обумовлення договором оренди передачі орендареві відповідних повноважень щодо врегулювання договірних відносин з електропередавальною організацією та/або постачальником електричної енергії щодо електрозабезпечення орендованої електроустановки або її частини між орендарем та суб'єктами електроенергетики мають бути укладені відповідні договори згідно з вимогами цих Правил [11].

Таким чином, згідно з Правилами орендодавець є основним споживачем електроенергії, а орендар - субспоживачем. При цьому споживача не позбавлено права відпускати енергію субспоживачам, але в орендаря як субспоживача електроенергії має бути два договори: з основним споживачем, тобто орендодавцем (щодо використання його електромереж), і з постачальником електроенергії [11].

Зазвичай, договорами оренди не обумовлено передачі орендареві відповідних повноважень щодо врегулювання договірних відносин з електропередавальною організацією та/або постачальником електричної енергії щодо електрозабезпечення орендованої електроустановки або її частини, енергопостачальна компанія не має підстав для укладення з таким орендарем відповідних договорів згідно з вимогами Правил. За електричну енергію у такому випадку розраховується орендодавець як власник відповідного майна. Усі відносини між власником майна (балансоутримувачем) та орендарем врегульовуються договором оренди відповідного майна. Аналогічний порядок застосовується і в частині розрахунків з орендарями за комунальні послуги та інші енергоносії.

Отже, у діяльності досліджуваного підприємства, орендар самостійно не укладає договори на споживання комунальних послуг та енергоносіїв з їх безпосередніми постачальниками, а здійснює відшкодування (компенсацію) орендодавцю витрат на їх оплату, а в договорі оренди визначається порядок розрахунку вартості спожитих орендарем комунальних послуг та енергоносіїв та їх оплати (відшкодування, компенсації).

При цьому з урахуванням норм пункту 188.1 статті 188 розділу V Кодексу [1], у випадку, якщо орендодавцем є небюджетна установа (у нашому випадку ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»), то кошти, що отримуються від орендаря як відшкодування (компенсація) будь-яких витрат, передбачених договором оренди, включаються орендодавцем до бази оподаткування та оподатковуються податком на додану вартість у загальновстановленому порядку, оскільки є складовою частиною операцій з постачання послуг при наданні в оренду рухомого/нерухомого майна.

2.2. Облікове забезпечення управління розрахунками за податком на додану вартість

Формування податкових зобов'язань з ПДВ, що визначаються по події, яка відбулася першою (відвантаження продукції або надходження коштів на поточний рахунок), на які впливають обсяг реалізації продукції, ставка ПДВ, умови реалізації, дебіторська заборгованість і т.п.

Формування податкового кредиту, тобто нарахований ПДВ при отриманні товарів (робіт, послуг), що включає сплачений податок (попередня оплата), а також суми ПДВ, визначені в податкових накладних, які підтверджують передачу товарів (робіт, послуг) без їх попередньої оплати.

Сплата (повернення) ПДВ, що визначається як податкові зобов'язання за мінусом податкового кредиту. У ПКУ [14] визначені можливі варіанти відшкодування (повернення) ПДВ, кожен з яких впливає на фінансово-господарську діяльність суб'єктів підприємництва.

Сучасний механізм функціонування ПДВ на рівні суб'єктів підприємництва включає також систему електронного адміністрування ПДВ. Введення системи електронного адміністрування ПДВ [59] повністю змінило порядок реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних, порядок сплати та бюджетного відшкодування ПДВ, а також механізм надання податкових накладних від продавця покупцеві та ін. Ключові особливості електронного адміністрування ПДВ наведені на рис. 2.2.

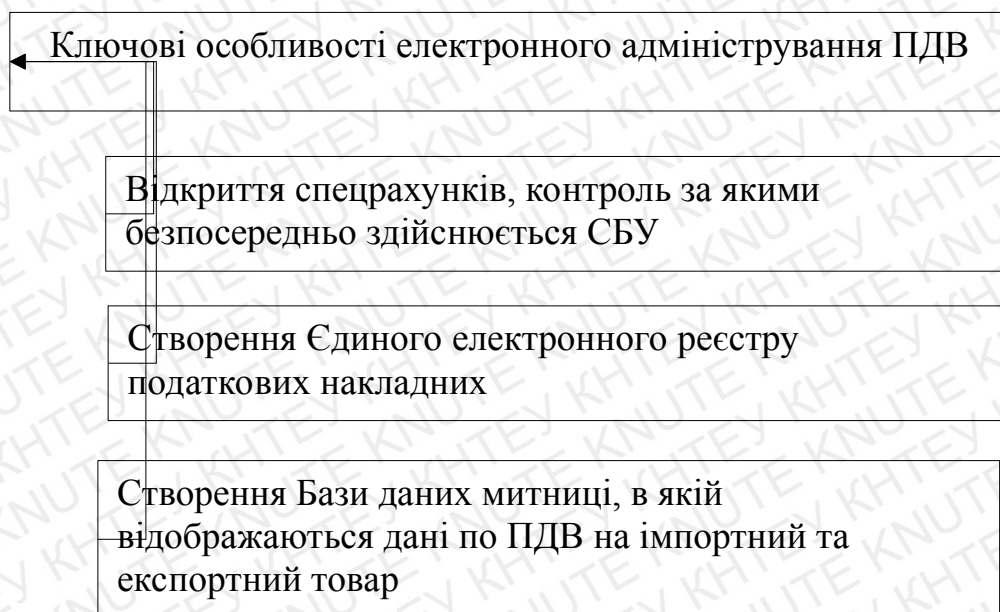

Рис. 2.2. Ключові особливості електронного адміністрування ПДВ [61, с.76]

Таким чином, вітчизняним підприємствам доводиться заново пристосовуватися до нових умов функціонування ПДВ, що вимагає негайної розробки та впровадження ефективної системи управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства як інструмент поліпшення ефективності роботи.

Ефективний менеджмент механізму функціонування ПДВ на рівні підприємства не може бути обмежене точковим стимулюванням, тому дане управління потребує комплексного підходу до своєї реалізації та повинно бути направлено на пошук оптимальних управлінських рішень, створюючи стабільність функціонування підприємств.

Процес створення ефективного управління механізму функціонування ПДВ як складної багатoelementної, динамічної системи на рівні підприємства повинен передбачати структуризацію та ідентифікацію всіх підсистем, елементів та зв'язків.

Система управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства повинна відповідати визначеним принципам (цілеспрямованості, ефективності, комплексності, наукової обґрунтованості, гнучкості, адаптивності, систематичності, своєчасності, безперервності), охоплювати функції (планування,

мотивація, забезпечення (організація), моніторинг та контроль), а також функціонувати за допомогою конкретних методів управління (прямі та непрямі, адміністративні, економічні, технічні та соціально-психологічні, активні та пасивні).

Отже, система управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства з урахуванням функцій менеджменту відповідає, на наш погляд, класичній схемі процесу управління, що являє собою функціональні підсистеми, які утворюють комплексну динамічну багаторівневу систему управління відповідним механізмом.

Під час моделювання системи управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства необхідно враховувати, що система знаходиться у процесі постійних змін, які можуть бути викликані як внутрішніми, так і зовнішніми факторами, [61, с.77]

Таким чином, ґрунтуючись на системному комплексному підході, базових принципах, функціях, методах управління, факторах, що впливають на роботу системи менеджменту сформовано систему управління механізму функціонування ПДВ на рівні підприємства, котра:

- складається з упорядкованих та взаємопов'язаних функціональних підсистем (планування, мотивація, забезпечення (організація), моніторинг та контроль);
- враховує фактори, що впливають на роботу системи менеджменту;
- має прямі та зворотні зв'язки (рис. 2.3).

Підсистема планування в системі управління механізму функціонування ПДВ на рівні підприємства полягає у визначенні напрямків, цілей, пропорцій, темпів зростання і передбачає розробку рішення про те, які повинні бути ефективно сформований нарахований та перерахований (отриманий).

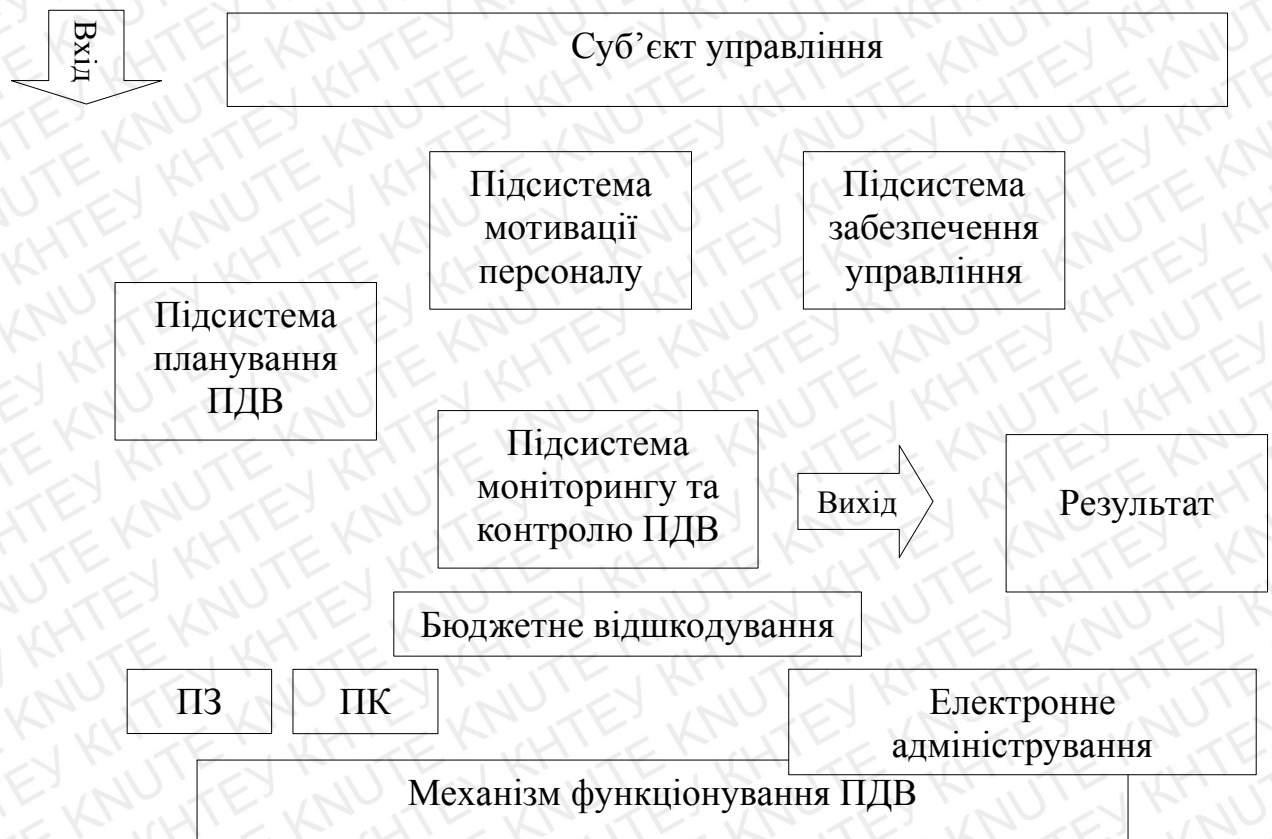

Рис. 2.3. Система управління механізмом функціонування ПДВ на рівні ПАТ "Торговельно-підприємницький центр"

ПДВ до бюджету, строки, виконавці та етапи виконання, тобто це конкретні етапи досягнення результату. Податкове планування ПДВ входить в практику господарської діяльності та розвитку підприємств як ключова складова загальноекономічного фінансового планування.

Податкове планування є базовим інструментом управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Воно є сполучною ланкою між різними стадіями єдиної системи загальноекономічного планування підприємства, якому властивий комплексний характер, що розкривається в взаємодії із проявами управлінського впливу у внутрішній структурі підприємства: фінансами, обліком, маркетингом, постачанням, кадрами. Воно є однією з функцій податкового менеджменту на підприємстві, і в умовах вартісного підходу до організації бізнесу є одним з інструментів максимізації ринкової вартості підприємства за допомогою генерації оптимального грошового потоку [58, с. 135].

Кожний суб'єкт господарювання з метою проведення адекватної та результативної політики податкового планування повинен сформувати етапи його реалізації, впровадження яких дозволить приймати ефективні управлінські рішення відносно оподаткування.

На сьогоднішній день оптимізація ПДВ є вагомим предметом податкового прогнозування і планування, які є основою ринкових відносин усіх господарюючих суб'єктів і економічних об'єктів з різними формами власності:

- шляхи оптимізації системи формування, нарахування та сплати ПДВ до бюджету як інструмент поліпшення ефективності роботи підприємства;
- формування політики управління податковим навантаженням з ПДВ та інші.

Підсистема моніторингу та контролю в системі управлінням механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства носить всеосяжний характер і прямо або побічно пов'язана з усіма підсистемами менеджменту.

Формування ефективної системи управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства, націленої на збільшення ринкової вартості суб'єкта повинно враховувати весь спектр внутрішніх та зовнішніх факторів впливу та входних параметрів, а також всі види зв'язків, які охоплюють різноманітні елементи системи та суттєво впливають на характеристики системи менеджменту.

Для обліку податків, у тому числі податку на додану вартість, Інструкцією № 291 призначено рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами», за кредитом якого відображаються нараховані до бюджету платежі, тобто податкові зобов'язання, а за дебетом – належні до відшкодування з бюджету податки (у випадку перевищення суми податкового кредиту над сумою податкового зобов'язання), їх сплата, списання, а також сума, перерахована до бюджету в рахунок погашення заборгованості за відповідним податком.

Положення Інструкції № 291, як правило, повинні поширюватися на всі без винятку субрахунки рахунка 64 «Розрахунки за податками й платежами», включаючи субрахунки обліку податку на додану вартість, у зв'язку з отриманням

та видачею авансів, а саме: 643 «Податкові зобов'язання» та 644 «Податковий кредит».

Бухгалтерські проведення з обліку податкових зобов'язань за податком на додану вартість року відображено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Кореспонденція рахунків з обліку податкових зобов'язань за податком на додану вартість за методом «першої події» ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» за травень 2017 р.

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
Перша подія – відвантаження готової продукції, друга – отримання оплати за продукцію				
1	Реалізовано продукцію вітчизняним покупцям, в т.ч. ПДВ	361	701	120 000
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	701	641	20 000
3	Відображено собівартість реалізованої продукції	901	26	85 000
Перша подія – отримання авансу, друга – відвантаження готової продукції				
1	На поточний рахунок отримано аванс від вітчизняних покупців	311	681	120 000
2	Відображено суму податкового зобов'язання з ПДВ	643	641	20 000
3	У рахунок отриманого авансу відвантажено продукцію вітчизняним покупцям	361	701	120 000
4	Списано суму раніше нарахованого податкового зобов'язання	701	643	20 000
5	Списано собівартість реалізованої продукції	901	26	85 000
6	Відображено взаємозалік заборгованостей	681	361	120 000

У табл. 2.2 наведено перелік бухгалтерських проведення з обліку податкового кредиту за податком на додану вартість.

Таблиця 2.2

Кореспонденція рахунків з обліку податкового кредиту за податком на додану вартість за методом «першої події» ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» за травень 2017 р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
Перша подія – отримання виробничих запасів, друга – оплата за них				
1	Оприбутковано запаси від постачальника	20	631	24 397,83
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	6411	631	4 879,57
3	Погашено заборгованість перед постачальником за отримані запаси	631	311	29 277,40
Перша подія – передоплата за товари, друга – отримання товарів				
1	Перераховано аванс постачальнику	371	311	31 620,00
2	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	6411	644	5 270,00
3	Оприбутковано запаси від постачальника в рахунок перерахованого раніше авансу	20	631	26 350,00
4	Списано суму раніше нарахованого податкового кредиту	644	631	5 270,00
5	Відображено взаємозалік заборгованостей	631	371	31 620,00

Таким чином, на нашу думку, застосування «першої події» для нарахування податку на додану вартість на підприємстві призводить до викривлення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації про розрахунки суб'єктів господарювання із бюджетом за таким податком. Проведені операції з контрагентами з використанням попередньої оплати призводять до тимчасового штучного завищення валюти Балансу, спричинене використанням субрахунків 643 «Податкові зобов'язання» та 644 «Податковий кредит».

В той же час, відповідно до п. 2 Порядку електронного адміністрування податку на додану вартість від 16.10.2014 р. № 569 електронний рахунок у системі електронного адміністрування ПДВ – рахунок, відкритий платнику податку в Казначействі, на який платником перераховуються кошти з власного поточного рахунку в сумах, необхідних для збільшення розміру суми, на яку платник податку має право зареєструвати податкові накладні та/або розрахунки коригування кількісних і вартісних показників до податкової накладної в ЄРПН, а

також у сумах, недостатніх для сплати до бюджету узгоджених податкових зобов'язань з цього податку [12].

Тобто, це гривневий рахунок, який суттєво відрізняється від банківських рахунків підприємства, для фіксації даних для яких застосовують синтетичний рахунок 31 «Рахунки в банках», який відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (надалі – Інструкція № 291) [7] призначено для обліку наявності та руху грошових коштів, що знаходяться на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій. Грошові кошти, що знаходяться на вищевказаному рахунку не можуть бути спрямовані на такі операції, вони не такі ліквідні, як на синтетичному рахунку 31 «Рахунки в банках». Їх використання обмежено, тобто цей рахунок для таких операцій не підходить.

Наступний синтетичний рахунок 33 «Інші кошти», на якому ведеться згідно з Інструкцією № 291 [7] узагальнення інформації про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які знаходяться в касі підприємства (поштових марок, марок гербового збору, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), електронних грошей та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки підприємства.

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків за ПДВ з бюджетом наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків за ПДВ з бюджетом в системі електронного адміністрування за квітень-травень 2017 р.

Дата г/о	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
21.04	Переказано з поточного рахунку в національній валюті на електронний рахунок у системі електронного адміністрування ПДВ грошові кошти в рахунок погашення податкового зобов'язання з ПДВ, що виникло на підставі поданої Податкової декларації з ПДВ за березень поточного року (Платіжне доручення № 121 від 21.04.201X р.)	315	311	2 000,00
30.04	Списано Казначейством з електронного рахунку платника податку відповідно до реєстру, який автоматично формується ДФС на підставі поданої Податкової декларації з ПДВ суму податкового зобов'язання за звітний період (березень поточного року)	6415	315	2 000,00
14.05	Нараховано пеню та штрафні санкції за несвоєчасну сплату ПДВ	948	6415	300,00
17.05	Переказано з поточного рахунку в національній валюті пеню та штрафні санкції на електронний рахунок у системі електронного адміністрування ПДВ (Платіжне доручення № 187 від 15.05.201X р.)	336	311	300,00

Згідно з п. 5 Порядку електронного адміністрування податку на додану вартість датою початку використання електронного рахунку є 01.02.2015 для суб'єктів господарювання, які зареєстровані платниками ПДВ до 01.02.2015, а для суб'єктів господарювання, які будуть зареєстровані як платники ПДВ у будь-який період після 01.02.2015, – дата їх реєстрації платниками податку [12].

Протягом дії системи електронного адміністрування ПДВ у тестовому режимі платники податку самостійно зараховують на такі електронні рахунки кошти з власних поточних рахунків, відкритих у банківських установах, у сумах, необхідних для сплати до бюджету узгоджених податкових зобов'язань з цього податку, задекларованих ними в податковій звітності з ПДВ [12].

2.3. Відображення розрахунків за податком на додану вартість у звітності підприємства

Згідно чинного законодавства [14] основою будь-яких господарських операцій чи фактів господарської діяльності підприємства є первинні документи, які підтверджують їх здійснення. Також у ПКУ зазначено: «Для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством» [14].

Так, документальною підставою відображення господарських операцій у фінансовому обліку є «товарні» документи – накладні, рахунки, рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, акти виконаних робіт тощо. А податкова накладна є первинним документом і підставою для нарахування податкових зобов'язань із ПДВ у зв'язку з постачанням (продажем) товарів (робіт, послуг) у продавця-платника ПДВ, і одночасно - документальним доказом права на віднесення до податкового кредиту витрат зі сплати ПДВ при придбанні товарів у покупця – платника податку.

Тому податкова накладна не може існувати окремо від так званих «товарних» документів або інших документів підтверджуючих факти господарського життя підприємства. Варто зазначити, що право на складання податкових накладних надається виключно особам, зареєстрованим як платники податку на додану вартість. Суб'єкти підприємницької діяльності, що перейшли на спрощену систему оподаткування, яка не передбачає сплати податку на додану вартість або передбачає його нарахування за іншими ставками, ніж 20%, 0% та 7%, втрачають право на складання податкової накладної. Усі податкові накладні підлягають реєстрації в єдиному реєстрі податкових накладних та за формою, чинною на день такої реєстрації.

Підтвердженням продавцю про прийняття його податкової накладної до Єдиного реєстру податкових накладних є квитанція в електронному вигляді у текстовому форматі, яка надсилається протягом операційного дня. З метою

отримання податкової накладної, зареєстрованої в єдиному реєстрі податкових накладних, як покупець, так і продавець надсилає в електронному вигляді запит до єдиного реєстру податкових накладних, за яким отримує в електронному вигляді повідомлення про реєстрацію податкової накладної в єдиному реєстрі податкових накладних (витяг з єдиного реєстру податкових накладних) та податкову накладну в електронному вигляді. Така податкова накладна вважається зареєстрованою в єдиному реєстрі податкових накладних та отриманою покупцем та продавцем.

Датою та часом надання податкової накладної в електронному вигляді до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, є дата та час, зафіксовані у квитанції про реєстрацію. Якщо надіслані податкові накладні сформовано з порушенням вимог, протягом операційного дня продавцю чи покупцю надсилається квитанція в електронному вигляді у текстовому форматі про неприйняття їх в електронному вигляді із зазначенням причин. Якщо протягом операційного дня не надіслано квитанції про прийняття або неприйняття, така податкова накладна вважається зареєстрованою в єдиному реєстрі податкових накладних [45, с.286].

Відсутність факту реєстрації платником податку – продавцем товарів (послуг) податкових накладних в єдиному реєстрі податкових накладних не дає права покупцю на включення сум податку на додану вартість до податкового кредиту та не звільняє продавця від обов'язку включення суми податку на додану вартість, вказаної в податковій накладній, до суми податкових зобов'язань за відповідний звітний період. Податкову накладну в електронній формі платник податку зобов'язаний скласти на дату виникнення податкових зобов'язань та зареєструвати її в єдиному реєстрі податкових накладних у термін не пізніше 15 календарних днів, наступних за датою її складання. Проте, податкова накладна може складатися не пізніше останнього дня місяця, в якому здійснено постачання товарів, яке має безперервний або ритмічний характер, або для осіб, не зареєстрованих платниками ПДВ [49, с.167].

Податкова накладна може бути складена також за щоденними підсумками операцій (якщо не була складена на ці операції): якщо розрахунки здійснювались за готівку або у разі виписки документів (квитки, рахунки послуг, чеки на товар тощо).

Однак, трапляються випадки, коли податкові накладні формуються несвоєчасно, із перевищенням 15-денного терміну. Тому, якщо платник податку (покупець) не включив у відповідному звітному періоді до податкового кредиту суму податку на додану вартість на підставі отриманих податкових накладних, зареєстрованих в єдиному реєстрі податкових накладних, таке право зберігається за ним протягом 365 календарних днів з дати складення податкової накладної (відповідно до п. 198.6 ст. 198 ПКУ). Якщо ж платник податку (продавець) не здійснив реєстрацію податкової накладної, що підлягає наданню покупцю – платнику ПДВ, чи розрахунку коригування до такої податкової накладної в єдиному реєстрі податкових накладних протягом 180 календарних днів з дати її складення, то до такого платника застосовується штраф в розмірі 50% від суми податку на додану вартість, зазначеної в такій податковій накладній (розрахунку коригування) (п. 1201.2 ст. 120 ПКУ) [14].

Досліджуючи особливості формування та реєстрації податкових накладних важливо звернути увагу на те, що податкова накладна складається на кожне повне або часткове постачання товарів (послуг), а також на суму коштів, що надійшли на поточний рахунок як попередня оплата (аванс) (п. 201.7 ст. 201). Під постачанням товарів та послуг слід розуміти будь-яку передачу права користування матеріальними чи нематеріальними активами, а також надання послуг.

Відповідно, у результаті постачання товарів і послуг можуть формуватися податкові накладні за так званими «особливими» операціями. Задля цього Порядком заповнення податкової накладної передбачено типи формування податкових накладних за «особливими» операціями та індивідуальні податкові номери (ІПН) отримувача (покупця).

Проте, існують випадки, коли платники податку мають право включати суму ПДВ до податкового кредиту без отримання податкової накладної. Серед переліку документів (так званих замінників податкової накладної), визначених п. 201.11 ст. 201 ПКУ, за якими нарахована в них сума ПДВ може бути включена до складу кредиту, визначено [14]:

а) транспортний квиток, готельний рахунок або рахунок, який виставляється платнику податку за послуги зв'язку, інші послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, що містять загальну суму платежу, суму податку та податковий номер продавця, крім тих, форма яких встановлена міжнародними стандартами;

б) касові чеки, які містять суму отриманих товарів (послуг), загальну суму нарахованого податку (з визначенням фіскального номера та податкового номера постачальника). При цьому з метою такого нарахування загальна сума отриманих товарів (послуг) не може перевищувати 200 гривень за день (без урахування податку);

в) бухгалтерська довідка, складена відповідно до п. 36 підрозділу 2 розділу XX ПКУ;

г) податкова накладна нерезидента, що діє на митній території України.

Разом із тим, на дату складання Балансу кінцеве сальдо субрахунків 641 «Розрахунки за податками», 643 «Податкові зобов'язання», 644 «Податковий кредит» підлягає розгорнутому відображенню в активі і пасиві Балансу (Звіту про фінансовий стан). дебетове сальдо субрахунків 643 «Податкові зобов'язання», 644 «Податковий кредит» відображається в статті «Інші оборотні активи» II розділу активу Балансу (Звіту про фінансовий стан), а кредитове сальдо зазначених субрахунків – «Інші поточні зобов'язання» III розділу пасиву даного звіту. За такого підходу статті у частині відображених у них залишків за субрахунками 643 «Податкові зобов'язання» й 644 «Податковий кредит» відповідають тільки критерію достовірного визначення оцінки їх сум. При цьому ні вибуття, ні надходження майбутніх економічних вигод за ними не прогнозується. Зазначене призводить до відображення у Балансі (Звіті про фінансовий стан) статей,

значення яких певним чином не узгоджується з вимогами, тобто критеріями щодо їх відображення у фінансовій звітності.

Неефективність застосування методу «першої події» пояснюється тим, що при здійсненні передоплати постачальнику за готову продукцію (товари, роботи і послуги) сума дозволеного податкового кредиту відображається бухгалтерським проведенням за дебетом аналітичного субрахунка 6411 «Розрахунки з податку на додану вартість» і кредитом субрахунка 644 «Податковий кредит». При одержанні товарно-матеріальних цінностей в рахунок попередньої оплати кредиторська заборгованість перед постачальниками не виникатиме, а тому використання бухгалтерського проведення за дебетом субрахунка 644 «Податковий кредит» та кредитом субрахунка 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» є недоречним. Аналізуючи висвітлену проблему вважаємо за більш ефективним і обґрунтованим нараховувати податок на додану вартість із використанням методу «нарахування», за яким датою виникнення податкових зобов'язань і податкового кредиту за податком на додану вартість є дата фактичного відвантаження чи отримання певних товарно-матеріальних цінностей. За такого підходу операції з отримання або видачі авансу не призводитимуть до виникнення податкового зобов'язання та податкового кредиту за податком на додану вартість відповідно [33, с.293].

Як відомо, з прийняттям Податкового кодексу України скасовано метод «першої події» щодо визначення доходів і витрат при оподаткування податком на прибуток та запроваджено метод «нарахувань». Такі зміни сприяли, як правило, наближенню бухгалтерського та податкового обліку, спрощенню процедури складання декларації із податку на прибуток тощо. Прийняття аналогічних змін щодо податку на додану вартість, на нашу думку, дозволить також спростити ряд облікових процедур.

Крім цього, фактично кінцевим документом для відображення розрахунків підприємства з ПДВ є податкова декларація з ПДВ. Подання податкової декларації з податку на додану вартість передбачено пунктом 46.1 статті 46 розділу II "Адміністрування податків, зборів, платежів" та статтею 203 розділу V

"Податок на додану вартість" Податкового кодексу України. Усі платники податку на додану вартість подають податкову декларацію, у якій відображаються розрахунки з бюджетом. Декларація подається платником у визначений у пункті 5 розділу II Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість [6] строк за формою, встановленою на дату подання.

До декларації вносяться дані податкового обліку платника окремо за кожний звітний (податковий) період без наростаючого підсумку. Податкова звітність з податку на додану вартість подається в електронній формі всіма платниками цього податку з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством [6].

Також доцільно зазначити, що з 1 червня 2018 року набув чинності наказ Міністерства фінансів України «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 28 січня 2016 року № 21» від 23.03.2018 р. № 381. Наказом № 381 внесено зміни до Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість та форми податкової декларації з ПДВ. Зокрема, зміни внесено до Додатку 1 (Д1), Додатку 5 (Д5) та до Додатку 9 (Д9) та визначено особливості їх заповнення.

2.4. Організація обліку розрахунків за ПДВ з використанням інформаційних технологій

Загалом одним з основних завдань сучасної інформаційної системи чи технології є надання своєчасного і повного забезпечення необхідною інформацією про розрахунки за податками і платежами. У функції даної системи також входить забезпечення належної організації обробки та зберігання отриманої раніше інформації, контроль за її використанням і облік.

Однак попри те, що програмний продукт автоматизує облік розрахунків за податками і платежами, систематизує інформацію, дозволяє в кілька разів зменшувати трудові витрати в даній області, що, безсумнівно, має позитивний вплив, застосування інформаційних технологій супроводжується і низкою

проблемних аспектів. Тобто, незважаючи на те, що спеціальні комп'ютерні програми суттєво спрощують ведення обліку податкових платежів і розрахунків (зобов'язань) по них, а також автоматичне складання звітності, ускладнює процес застосування ІТ, наприклад, складність програмного забезпечення. Тобто переважно ці програми дуже складні, а відтак дорогі і потребують періодичного сервісного обслуговування висококваліфікованими програмістами. Застосування інформаційних технологій позначається на організації та порядку ведення бухгалтерського обліку розрахунків за податками та вимагає відображення проблемних аспектів у положеннях облікової політики.

Загалом, слід зазначити, що юридичні аспекти облікової політики передбачають виконання нею наступних функцій:

- 1) усунення суперечностей в чинному законодавстві;
- 2) використання облікової політики як способу захисту в судових спорах [60, с.22].

Тобто, облікова політика є унікальним засобом для лібералізації системи бухгалтерського обліку, вдосконалення системи регламентації бухгалтерському обліку (в тому числі в умовах його комп'ютеризації) та усунення протиріч діючого законодавства.

Автоматизація і введення інформаційних систем бухгалтерського обліку на підприємстві є однією з найбільш важливих задач. Сучасні реалії такі, що сам по собі облік на підприємстві може розглядатися як внутрішня справа підприємства, а основою для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства з боку держави служить звітність, зокрема податкова, складання якої є досить трудомістким процесом. Ось чому комп'ютерні програми дозволяють заощадити час і сили облікових робітників за рахунок автоматизації рутинних операцій, знайти арифметичні помилки в податковому обліку і звітності, оцінити поточне фінансове становище підприємства і його перспективи. Слід звернути особливу увагу на те, що бухгалтера часто стикаються з проблемою усвідомлення послідовності проводок, пов'язаних з нарахуванням та сплатою податку на додану вартість.

Програма 1С:Бухгалтерія, яка використовується на підприємстві, є частиною програми 1С:Підприємство, яка призначена для автоматизації обліку діяльності підприємства. Програма 1С:Підприємство розроблена фірмою 1С. Програма є незамінною у веденні бухгалтерського та управлінського обліків. Розглянемо основні можливості цієї програми для автоматизації розрахунків з ПДВ на підприємстві.

Програма 1С 8.2 з точністю до секунди відстежує першу подію, тобто що сталося раніше – оплата або поставка і залежно від цього використовує ту чи іншу проводку. Тому в обліку треба строго дотримуватися послідовності документів в програмі. Зауважимо, що важлива не тільки послідовність по числах місяця, а й послідовність за часом протягом одного дня [50, с.23].

Формулу розрахунку податку на додану вартість можна представити таким чином: $\text{ПДВ до сплати} = \text{ПЗ} - \text{ПК}$. У бухгалтерському обліку ця ж формула буде виглядати наступним чином: $\text{рах 6412} = \text{рах 643} - \text{рах 644}$.

Для відображення оподатковуваних операції використовуються наступні документи: платіжне доручення вхідне, платіжне доручення вихідне, надходження товарів і послуг, реалізація товарів і послуг, податкова накладна, реєстрація вхідного податкового документа, додаток 1 до податкової накладної, додаток 2 до податкової накладної.

Для обліку податкового кредиту з ПДВ використовуються субрахунок 6441 «Податковий кредит» і 6442 «Податковий кредит непідтверджений». На рахунок 6442 потрапляють суми вхідного ПДВ, які не підтверджені податковими накладними. На рахунок 6441 потрапляють суми вхідного ПДВ за передплатами, що не закритим поставками. Бухгалтерський облік податкового кредиту в 1С 8.2. наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Бухгалтерський облік податкового кредиту в 1С 8.2

Перша подія	Назва документу в 1С 8.2	Проводка
Оплата постачальнику	«Платіжне доручення вихідне»	Дт3771 Кт311 на суму передоплати + Дт6442 Кт6441 на суму ПДВ
	«Реєстрація вхідного податкового документа»	Дт6412 Кт6442 на суму ПДВ
	«Надходження товарів і послуг»	Дт20 (28,92 ...) Кт631 на суму без ПДВ + Дт6441 Кт631 на суму ПДВ + Дт631 Кт3771 на суму передоплати (закриття передоплати)
Надходження товару	«Надходження товарів і послуг»	Дт20 (28, 92...) Кт631 + Дт6442 Кт631 на суму без ПДВ
	«Реєстрація вхідного податкового документа»	Дт6412 Кт6442 на суму ПДВ
	«Платіжне доручення вихідне»	Дт631 Кт311 на суму оплати

Таким чином, субрахунок 6441 використовується тільки з передплатами постачальникам. Якщо в обліку підприємства є сальдо (залишки) за Кт6441, то це означає що є незакрита передоплату постачальнику. Перевірити правильне чи ні сальдо можна порівнявши рахунки 6441 і 3771. Якщо 1/ 6 від сальдо за Дт3771 дорівнює за сумою сальдо по Кт6441, то значить облік правильний. Якщо в обліку підприємства є сальдо (залишки) за Дт6442, то це означає що підприємство не отримало податкові накладні від постачальника.

Для обліку податкового зобов'язання з ПДВ використовуються субрахунок 6431 «Податкові зобов'язання» та 6432 «Податкові зобов'язання непідтверджені». На рахунок 6432 потрапляють суми вихідного ПДВ, які не підтверджені податковими накладними. На рахунок 6431 потрапляють суми вихідного ПДВ, нараховані за передплатами і не закриті відвантаженнями.

Бухгалтерський облік податкового зобов'язання в 1С 8.2. наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Бухгалтерський облік податкового зобов'язання в 1С 8.2

Перша подія	Назва документу в 1С 8.2	Проводка
Оплата від покупця	«Платіжне доручення вхідне»	Дт311 Кт6811 на суму передоплати + Дт6431 Кт6432 на суму ПДВ
	«Податкова накладна»	Дт6432 Кт6412 на суму ПДВ
	«Реалізація товарів і послуг»	Дт361 Кт70 на загальну суму відвантаження (доходу) + Дт70 Кт6431 на суму ПДВ + Дт6811 Кт361 на суму передоплати від покупця (закриття передоплати)
Відвантаження товару	«Реалізація товарів і послуг»	Дт361 Кт70 на загальну суму відвантаження (доходу) + Дт70 Кт6432 на суму ПДВ
	«Податкова накладна»	Дт6432 Кт6412 на суму ПДВ
	«Платіжне доручення»	Дт311 Кт361 на суму оплати

Отже, субрахунок 6431 використовується тільки в операціях передплат від покупця. Якщо в обліку підприємства є сальдо (залишки) за Дт6431, то це означає що є незакриті відвантаженнями передоплати від покупця. Перевірити правильність суми сальдо за дебетом рахунка 6431 можна порівнявши рахунки 6431 і 6811. Якщо 1/6 від сальдо за Кт6811 дорівнює за сумою сальдо по Дт6431, то значить облік правильний. Якщо в обліку підприємства є сальдо (залишки) за Кт6432, то це означає що підприємство не виписало податкові накладні за першою подією, тобто не підтвердило своє податкове зобов'язання [60, с.24].

Дані з обліку ПДВ формуються як за допомогою так званих «первинних» документах (наприклад, «Надходження товарів і послуг», «Реалізація товарів і послуг»), так і за допомогою спеціальних податкових документів («Реєстрація вхідного податкового документа», «Податкова накладна», «Додаток 2 до податкової накладної»). Для коректного відображення обліку ПДВ в програмі потрібно:

- встановити схему оподаткування «Єдиний податок і ПДВ» або «Податок на прибуток і ПДВ» в обліковій політиці організації;
- вказати момент визначення бази оподаткування в договорі контрагента (Вкладка «Податковий облік» реквізит «Схема податкового обліку»).

В програмі проводки з обліку ПДВ формуються за допомогою «допоміжних» рахунків (наприклад, 6432 «Податкові зобов'язання непідтверджені», 6442 «Податковий кредит непідтверджений»), на це має вплив вибраний «складний» або «простий» податковий облік в договорі контрагента.

«Простий» – передбачає визначення першої події «нальоту» кожним з первинних документів, що накладає ряд додаткових вимог на реєстрацію цих документів і уповільнює роботу системи.

«Складний» – для коректного відображення даних по ПДВ використовується спеціальний регламентний документ. Основним рахунком з обліку ПДВ є 6412 «Розрахунки з ПДВ».

При веденні обліку ПДВ потрібно знати, що:

- контроль за відповідністю сум вхідного/вихідного ПДВ в первинних і податкових документах можливо здійснювати звітами «Перевірка суми вхідного ПДВ» / «Перевірка суми зобов'язань по ПДВ» незалежно від обраного податкового обліку;
- при виборі «простого» податкового обліку параметри урахування ПДВ і податку на прибуток необхідно заповнювати як в документах руху товарів, так і в документах, що відображають оплату;
- при «простому» податковому обліку важлива правильна хронологічна послідовність документів. Крім того в кінці періоду зазвичай завжди потрібно перепроведення всіх документів для відновлення коректності проводок;
- при «складному» податковому обліку до аналізу допоміжних рахунків урахування ПДВ обов'язковий введення документа «Реєстрація авансів у податковому обліку».

Реєстрація отриманої від постачальника податкової накладної. Документ «Реєстрація вхідного податкового документа» призначений для реєстрації первинних документів, які є підставами для внесення записів до реєстру податкових накладних. Кожен документ відповідає одному рядку в реєстрі. Він призначений для реєстрації вхідних документів, необхідних для нарахування податкового кредиту та заповнення розділу II Декларації з ПДВ.

За допомогою даного документа можна зареєструвати підтверджений податковий кредит по таким операціям:

- податкова накладна;
- розрахунок коригування (повернення) ;
- розрахунок коригування (зміна суми компенсації) ;
- роботи від нерезидента;
- погашення податкового векселя;
- вексель, погашений в попередньому періоді або достроково;
- митне оформлення товарів комітента (право на кредит) ;
- виправлення помилки;
- відновлення податкового кредиту;
- інше (товарний чек і т.п.).

Вибір операції впливає на визначення статі податкової декларації. Документ має функцію автозаповнення: за договором, на підставі документа та на підставі документа з урахуванням залишків. На підставі документів оплати також можна створити цей документ, але заповнювати його табличну частину в деяких випадках доведеться вручну. Заповнювати табличну частину найменуваннями номенклатури не має сенсу, досить ввести дані результуючими сумами. Номер податкової накладної потрібно вносити на вкладці «Реквізиті документа» (група реквізитів «Вхідний податковий документ»), так як система присвоює свій номер документу.

Виписка податкової накладної Документ «Податкова накладна» призначений для реєстрації підтверджених податкових зобов'язань ПДВ та формування друкованих форм виписаних податкових накладних. Він є підставою для внесення записів в I розділ реєстру податкових накладних. В одному документі можуть бути присутнім тільки операції одного виду (визначається ставкою ПДВ). Так, операції, що оподатковуються за ставкою «0%» або «20%» відносяться до «Оподатковуваних операцій», за ставкою «Без ПДВ» до «Операцій, звільнених від ПДВ», а за ставкою «Не ПДВ» до «Операції, які не є об'єктом оподаткування». Друкована форма формується тільки для перших двох

видів операцій документа. Рекомендується створювати податкову накладну за допомогою функції «Створити на підставі» товарних документів, так як при такому способі легко визначити товарний склад документа. При такому створенні документа система орієнтується на дані податкового обліку про очікуване ПДВ. Крім того, система автоматично звертається до схеми податкового обліку в договорі з контрагентом і на льоту визначає податкову наповненості і розраховує базу оподаткування (незалежно від варіанту податкового обліку) [60, с.24].

Якщо по документу-підставі не виникає податкових зобов'язань, то при спробі створення податкової накладної видається відповідне повідомлення, тому пропонує відкрити форму обробки «Формування податкових накладних». Обробка «Формування податкових накладних» призначена для допомоги користувачеві в заповненні номенклатурним складом податкових документів («Податкова накладна» і «Додаток 2 до податкової накладної»).

За допомогою обробки можна виконати пакетний «введення податкових документів. Ця ж обробка автоматично викликається при формуванні податкової накладної «введенням на підставі» грошових документів або товарних документів, за якими сума виникнення податкових зобов'язань менше суми документа. Існує два режими роботи обробки:

- «Зобов'язання, що виникли за період» – податкові зобов'язання будуть визначатися з точністю до дня, проте в разі одночасного здійснення операцій з різними ставками ПДВ (або різними рахунками урахування ПДВ) розраховані податкові зобов'язання будуть представлені без вказівки додаткових розрізів, аналогічно зобов'язаннями за авансовими платежами. Існуючі (проведені) податкові накладні будуть показані в таблиці номенклатурного складу жирним шрифтом. Перевірку коректності виписки податкових документів необхідно здійснювати використовуючи звіти «Перевірка суми зобов'язань по ПДВ» і «Очікуваний і підтверджений ПДВ продажів».

- «Непідтверджені зобов'язання на дату» – податкові зобов'язання визначаються на вказаний момент часу, при цьому враховуються виписані (проведені) до зазначеної дати податкові документи.

Таким чином, у програмі 1С 8.2 повною мірою реалізовані вимоги податкового законодавства щодо обліку ПДВ, забезпечено відображення поточних розрахунків з ПДВ на рахунках бухгалтерського обліку, формування податкових накладних, реєстру виданих та отриманих податкових накладних та декларації з ПДВ.

Розглянемо також можливості обліку розрахунків з ПДВ в програмі «М.Е.Дос» /«М.Е.Дос» – повноцінна система електронного документообігу, за допомогою якої можна працювати з документами різних типів і призначення: звітами, податковими накладними, договорами, рахунками, актами та ін.

Для бухгалтерів, найголовніші переваги подання звітності через Інтернет – це: цілодобовий доступ – 24 години на добу мати можливість надсилати документи в різні контролюючі органи, не залишаючи свого робочого місця; швидкість – у будь-яку податкову інспекцію можна надіслати електронний звіт за 5 хвилин; захищеність – безпека документообігу, яка гарантує захист електронної звітності від несанкціонованого доступу [55].

Для формування необхідних податкових документів, необхідно вивантажити з програми 1С реєстр податкових накладних (в головному меню програми вибираємо «Звіти» → «Регламентовані звіти»). У вікні, у полі «Група звітів» необхідно вибрати потрібний звітний період, після чого в полі «Список звітів» в категорії «Податкові органи» клікнути на заголовок «Реєстр податкових накладних».

У розпочатому бланку реєстру задається звітний період і натискаємо на кнопку «Заповнити». Потім необхідно експортувати дані реєстру у формат XML. Для цього потрібно клацнути мишкою по активному полю «Зберегти у форматі XML». У вікні «Експорт звіту в XML» в полі «Каталог збереження файлів експорту» вказується шлях (місце) збереження реєстру [55].

Якщо експорт даних був проведений без помилок, то програма в окремому вікні повідомить про успішне завершення операції. В розділі модулю «Облік ПДВ» міститься сама декларація та додатки до неї, згруповані за видом платника податків. Модуль призначений для перевірки звітних податкових документів.

Сформовані у Реєстрі отриманих та виданих податкових накладних документи необхідно відкрити, перевірити та зберегти. Перевірені та збережені документи (Декларація та додатки) поміщаються у модуль «Реєстр звітів» у тому звітному періоді, в якому вони були створені. З відкритих документів декларації та додатків формують пакет податкових документів, а також відправляють його у контролюючі органи. Для формування пакету документів, на панелі стану документу виберіть закладку «Наступні дії» і натискають «Створити пакет звітів». У відкритому модальному вікні «Перелік звітів» позначають галочками документи, що потрібно сформувати. Створені документи можна переглянути у модулі «Реєстр звітів». Для відправки у контролюючі органи, пакет спочатку необхідно підписати ЕЦП. Для цього на панелі стану документу вибирають закладку «Наступні дії» → «Підписати пакет звітів». По завершенні стандартної процедури підписання, на панелі стану документу стає доступною функція «Подати пакет звітів». На виконання команди розпочнеться процедура відправлення пакету звітів у контролюючий орган [55].

Після отримання звітності в електронному вигляді працівники територіального органу Міністерства доходів і зборів України її розшифровують (перевіряючи відповідність електронного ключа) та відправляють платнику податків першу квитанцію – тим самим підтверджується отримання документів (другий екземпляр першої квитанції в електронному вигляді зберігається в Міністерстві доходів і зборів України). Якщо на електронну адресу платника податків не надійшла перша квитанція, то документ про звітність вважають неотриманим. На підтвердження прийому поданої звітності платнику податків надсилають другу квитанцію. Її надсилають у текстовому форматі: тут зазначають реквізити прийнятого податкового документа в електронній формі, дату прийому документа, реєстраційний номер, податковий період та дані відправника квитанції. На другу квитанцію накладають електронний цифровий підпис Міністерства доходів і зборів України. Його шифрують і пересилають платнику податків (другий його екземпляр зберігають у Міністерстві доходів і зборів України). Датою і часом подачі податкового документа в електронному вигляді

вважають дату і час, зафіксовані в першій квитанції. Якщо платник податків виявив помилку у відправленому звіті, він може надіслати електронною системою уточнювальний звіт [55].

Таким чином, автоматизований облік розрахунків за податком на додану вартість спрощує роботу при обробці податкових документів та використання інформаційних систем підвищує ефективність і вірогідність обліку, що грає дуже важливу роль в умовах сьогодення. У правильно автоматизованому обліку податку на додану вартість можна досить легко, швидко й точно одержати необхідну інформацію та сформулювати форми податкової звітності.

Висновки до розділу 2

Отже, база оподаткування ПДВ операцій з постачання товарів/послуг розраховується на підстав їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів.

Система управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства поєднує різноманітні функціональні підсистеми та підпадає під вплив внутрішніх та зовнішніх чинників, що обумовлює зв'язки всередині системи, впливає на її властивості та визначає необхідну глибину зміни системи з метою забезпечення ефективного фінансового менеджменту. Процес управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства повинен характеризуватися одним із напрямків його економічної стратегії для забезпечення поліпшення ефективності роботи суб'єктів господарювання.

Скасування використання в бухгалтерському обліку ПДВ методу «першої події» при нарахуванні податку на додану вартість сприятиме: по-перше, спрощенню та полегшенню роботи облікових спеціалістів в ділянці обліку податку на додану вартість; по-друге, достовірному відображенню на рахунках бухгалтерського обліку інформації про розрахунки суб'єктів господарювання з

бюджетом за податком на додану вартість; по-третє, відповідності статей фінансової звітності критеріям щодо їх визнання.

Разом із тим, програма 1С:Бухгалтерія, яка використовується на досліджуваному підприємстві, забезпечує відображення поточних розрахунків з ПДВ на рахунках бухгалтерського обліку, формування податкових накладних, реєстру виданих та отриманих податкових накладних та декларації з ПДВ.

Отже, автоматизований облік розрахунків за податком на додану вартість спрощує роботу при обробці податкових документів та використання інформаційних систем підвищує ефективність обліку, що є дуже важливим в умовах сьогодення.

РОЗДІЛ 3

КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

3.1 Методичні підходи до контролю розрахунків за податком на додану вартість

В сучасних умовах господарювання підприємства сплачують до бюджету велику кількість податків і платежів. Завдання контролера полягає у своєчасному та обґрунтованому консультуванні з питань оподаткування з метою своєчасного і правильного розрахунку з бюджетом, а також для уникнення переплати та попередження фінансових санкцій. При перевірці розрахунків з бюджетом необхідно враховувати, що податкове законодавство досить часто змінюється, тому слід застосовувати закони та інструкції, що діяли в звітному (податковому) періоді, який перевіряється.

Порядок нарахування та сплати ПДВ, його адміністрування регулюється вимогами Податкового кодексу України (далі – ПКУ), прийняття якого внесло низку змін у механізм його справляння. З боку держави податковий контроль здійснюється фіскальними контролюючими органами в межах їх повноважень.

Податковий контроль – це система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [16, с.8].

Здійснюється податковий контроль шляхом:

- ведення обліку платників податків;
- інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів;

– перевірок та звірок відповідно до вимог ПКУ, а також перевірок щодо дотримання законодавства.

Як альтернатива податковій перевірці існує податковий аудит – один з найбільш затребуваних видів аудиторських послуг в системі фінансового контролю на сучасному етапі.

Податковий аудит – це незалежна перевірка обліку та звітності у системі оподаткування з приводу відповідності формування оподаткованої бази за кожним виду податків; нарахування та сплати податків і зборів за певний період часу, стану розрахунків; відповідності податкового обліку та звітності вимогам чинного законодавства. Податковий аудит визначається як «завдання з надання достатньої впевненості, яке реалізується у формі спостереження та перевірки обліку та звітності у системі оподаткування платника податків з метою висловлення незалежної думки аудитора про достовірність, повноту та відповідність чинному податковому законодавству в усіх суттєвих аспектах та допомоги у прийнятті оптимальних управлінських рішень у сфері оподаткування згідно вимог користувачів» [16, с. 9].

Не викликає сумніву, що податковий аудит належить до сфери аудиторської діяльності, тобто підприємницької діяльності, яка включає в себе організаційне і методичне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок (аудиту) та надання інших аудиторських послуг відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність».

Деякі дослідники критично ставляться до діяльності недержавних аудиторських організацій у сфері перевірки податків, відзначаючи, що незалежний аудит в Україні не вирішує завдань податкового контролю [16, с.10].

Не можна не погодитися із тим, що через відсутність механізму взаємодії аудиторських організацій із органами державного податкового контролю реально не втілена в практику Генеральна Угода про співробітництво та взаємодію між Аудиторською палатою України та Державною податковою службою України, яка була складена ще у 2011 р..

Практика останніх років свідчить про те, що у сфері оподаткування для господарчих суб'єктів мало що змінилося. Незважаючи на законодавчі зміни ПКУ, які спрямовані на удосконалення адміністрування податків, зниження податкового навантаження на бізнес, створення стимулів для інноваційно-технологічного розвитку вітчизняної економіки, на практиці до сьогоднішнього дня у повному обсязі не реалізовані заходи із реформування податкової системи, які б стимулювали бізнес працювати легально і прозоро. На сьогодні в повній мірі не працює система автоматичного відшкодування ПДВ, не вирішене питання щодо переплат податкових надходжень та взагалі не йде мова про спрощення податкового адміністрування та інших податкових процедур для платників податків.

Разом з тим не можна не відмітити і позитивні аспекти у частині законодавчих новацій з ПДВ, які пов'язані з впровадженням системи електронного адміністрування, створенням електронного кабінету платника податків, зміною норм нарахування та сплати ПДВ, формуванням первинної документації, складанням податкової звітності. Але одночасно такі нововведення сприяли і виникненню деяких проблем у сфері оподаткування. Так, можна спостерігати «вимивання» обігових коштів підприємств, ускладнення обліку та звітності з ПДВ, відсутність методичних рекомендацій щодо складання податкової звітності та наявність проблем з програмним забезпеченням щодо реєстрації податкових накладних та коригувань до них. Все це потребує нового ставлення до фінансового контролю у сфері оподаткування, залучення та об'єднання зусиль фахівців, які спеціалізуються на перевірках правильності нарахування та своєчасності сплати податків, тобто фахівців у галузі податкового контролю та незалежного податкового аудиту.

Також слід звернути увагу на деякі вимоги чинного законодавства у сфері податкового контролю суб'єктів господарювання щодо перевірок ПДВ. Так, Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» №71-VIII від 28.12.2014 р. встановлено, що перевірки підприємств, установ та організацій, фізичних осіб-

підприємців (незалежно від системи оподаткування) з обсягом доходу до 20000,0 тис. грн за попередній календарний рік контролюючими органами здійснюються виключно з дозволу Кабінету Міністрів України, за заявкою суб'єкта господарювання щодо його перевірки, згідно з рішенням суду або вимогами Кримінального процесуального кодексу України.

Мораторій не розповсюджується на перевірки операцій, пов'язаних з відшкодуванням ПДВ, заявленого після 01.07.2015 р. (на підставі п. 37 підр. 2 розд. XX ПКУ), та перевірки суб'єктів, які ввозять на митну територію України та/або виробляють, та/або реалізують підакцизні товари [14].

Перевірка правильності відшкодування ПДВ може бути камеральна або документальна. При допущенні помилки в податкових накладних, розбіжностях з даними декларації, при отриманні скарги від контрагента на порушення порядку реєстрації, розрахунку коригування та недотримання вимоги відносно пояснень від платника контролюючі органи проводять документальну позапланову перевірку.

З вищесказаного видно, що всі платники ПДВ знаходяться під пильним оком податківців та постійним моніторингом, але лише невелика кількість платників податків охоплюється комплексними перевітками. Водночас постає питання про досить низьку ефективність контрольної роботи податкових органів та, як наслідок, якість роботи контролюючих органів.

Разом із тим, важливе місце займає внутрішній контроль за розрахунками із ПДВ. Основними джерелами інформації для перевірки розрахунків з бюджетом є: довідки і розрахунки, декларації за окремими видами платежів, виписки банків і додані до них документи про перерахування належних сум у бюджет; реєстри синтетичного і аналітичного обліку, баланс та інші види фінансової звітності.

Основними завданнями внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ є перевірка доцільності, законності та достовірності відображення розрахунків за ПДВ в системі бухгалтерського обліку. Завдання внутрішнього контролю

розрахунків за ПДВ безпосередньо впливають на методику його контролю [50, с.221].

Методика внутрішнього контролю передбачає використання у певній послідовності відповідних інструментів та методів з дотриманням основоположних принципів контролю. В частині контролю розрахунків за ПДВ слід вирізняти два основні його напрями, відповідно до яких різнитиметься об'єкт та предмет контролю (показано на рис. 3.1).

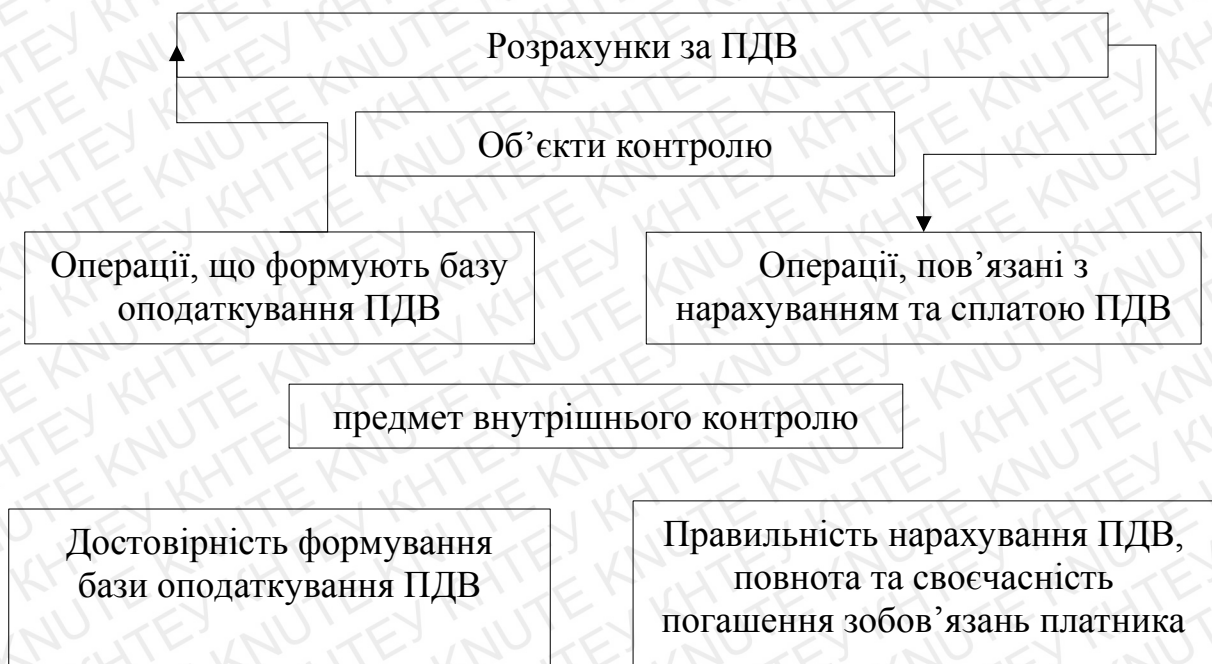

Рис. 3.1. Об'єкт та предмет контролю розрахунків за податком на додану вартість

Дихотомія розуміння об'єкту та предмету контролю у розрахунках за ПДВ передбачає, відповідно, різну методику контролю таких операцій. Так, для перевірки операцій, що формують базу оподаткування ПДВ, використовуються інші джерела інформації, способи та методи контролю, ніж для перевірки операцій, пов'язаних з нарахування та сплатою ПДВ. В частині операцій, що формують базу оподаткування перевірятиметься, по суті, виручка від реалізації, відповідність цін продажу рівню звичайних цін тощо.

За часом здійснення розрізняють:

- попередній,
- поточний

- наступний контроль розрахунків за ПДВ, за якими відрізняється методика контролю (табл. 3.1).

Попередній контроль передбачає здійснення контрольних процедур до здійснення операцій, пов'язаних за нарахування та сплатою ПДВ. Основне призначення такого контролю – попередження здійснення економічно необґрунтованих операцій, тобто недопущення неправомірного визнання податкового кредиту та податкового зобов'язання з ПДВ.

Крім того, такий контроль має важливе значення для попередження помилок у Декларації з ПДВ в частині заповнення Додатку 5 “Розшифровка податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів”. Зокрема, для того, щоб виправити помилку потрібно подати до податкової інспекції: нову звітну декларацію з ПДВ з додатком 5 (якщо помилку було виявлено до 20-го числа наступного після звітного місяця) або уточнюючий розрахунок податкових зобов'язань з ПДВ та уточнюючий додаток 5 (якщо помилку було виявлено після 20-го числа місяця, наступного після звітного) [77, с.83].

Крім того, перевірка статусу платника податку до здійснення операцій попередить економічно не вигідні поставки. Неможливість визнання податкового кредиту з ПДВ за придбаними виробничими запасами підвищує собівартість виготовленої продукції. В ринкових умовах господарювання, де діють закони жорсткої конкуренції, суб'єкти господарювання намагаються мінімізувати витрати, пов'язані з виробництвом продукції.

А тому ретельно підбирають постачальників з точки зору цінової політики, зокрема, звертають увагу на можливість визнання податкового кредиту, тобто реального зменшення собівартості продукції. Якщо не проконтролювати наявність та термін дії Свідоцтва платника ПДВ контрагента, суб'єкт господарювання може укласти не вигідний для себе контракт. Тому доцільно здійснити контроль наявності у контрагента чинного свідоцтва платника ПДВ та правильність індивідуального податкового номеру завчасно з метою недопущення помилок та уникнення штрафних санкцій, а також ефективного управління діяльністю підприємства.

Таблиця 3.1

**Методичний інструментарій внутрішнього контролю розрахунків
за ПДВ [77, с.84]**

№	Контрольна процедура	Мета	Інформаційне забезпечення	Методичні прийоми та способи контролю
1	2	3	4	5
Попередній контроль розрахунків за ПДВ				
1.	Перевірка наявності у контрагента чинного свідоцтва платника ПДВ	Недопущення неправомірного визнання податкового кредиту з ПДВ	Копія свідоцтва платника ПДВ, дані про платників ПДВ на веб-сайті ДПАУ	Нормативно-правова перевірка
2.	Перевірка наявності у підприємства чинного свідоцтва платника ПДВ	Недопущення неправомірного визнання податкового кредиту та податкового зобов'язання з ПДВ		Нормативно-правова перевірка
Поточний контроль розрахунків за ПДВ				
1.	Перевірка наявності податкової накладної або іншого підтверджуючого документа	Обґрунтувати право на визнання податкового кредиту з ПДВ	Податкові накладні або інші документи, передбачені пп. 201.11-201.12 ст. 201 Податкового кодексу України	Інвентаризація (перевірка фактичної наявності документа)
2.	Перевірка правильності заповнення реквізитів податкової накладної або іншого підтверджуючого документа	Попередити неправомірне визнання податкового кредиту з ПДВ		Формальна, нормативно-правова, арифметична перевірка
3.	Перевірка реєстрації податкової накладної в єдиному реєстрі податкових накладних	Попередити можливість відмови у податковому кредиті з ПДВ	Довідка або квитанція про реєстрацію податкової накладної в єдиному реєстрі податкових накладних	Інвентаризація (перевірка фактичної наявності довідки або квитанції), формальна, нормативно-правова, арифметична перевірки
Наступний контроль розрахунків за ПДВ				
1.	Перевірка правильності визнання та відображення в системі бухгалтерського обліку податкового зобов'язання з ПДВ	Попередження не відображення в повному обсязі податкового зобов'язання з ПДВ	Декларація з ПДВ, Реєстр виданих і отриманих податкових накладних	Логічна, арифметична, нормативна, формальна, взаємна перевірка

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5
2.	Перевірка правильності визнання та відображення в системі бухгалтерського обліку податкового кредиту з ПДВ	Попередження не відображення в повному обсязі податкового кредиту з ПДВ	Податкові накладні, документи, що засвідчують рух грошей та товарно-матеріальних цінностей	Логічна, арифметична, нормативна, формальна, взаємна перевірка
3.	Перевірка правильності відображення в системі бухгалтерського обліку розрахунків з бюджетом за звітний період	Попередження невчасного погашення податкового зобов'язання з ПДВ	Декларація з ПДВ, платіжні доручення, виписки банку	Арифметична, нормативна, формальна, взаємна перевірка

Поточний внутрішній контроль розрахунків за ПДВ проводиться під час нарахування та сплати ПДВ. Цей вид контролю проводиться з метою своєчасного виявлення помилок та попередження штрафних санкцій, що можуть бути накладені на підприємство. Даний вид контролю в частині перевірки правильності розрахунків за ПДВ має вагоме значення, оскільки будь-які помилки, що допустив бухгалтер контрагента під час заповнення податкової накладної, унеможливають визнання податкового кредиту для платника податку. Тому методика поточного контролю відрізнятиметься від методики попереднього контролю. Основне завдання поточного контролю розрахунків за ПДВ полягає в тому, щоб підтвердити право платника податку визнавати податковий кредит з ПДВ, а також попередити можливість відмови податкових органів контролю у праві визнання податкового кредиту.

Наступний контроль правильності розрахунків за ПДВ є найскладнішим, оскільки передбачає комплексну перевірку операцій з нарахування та сплати ПДВ після того, як вони відбулися. Такий контроль має здійснюватися в кінці звітного періоду перед поданням Декларації з ПДВ. Методика такого контролю є громіздкою, вимагає чіткої деталізації, а тому в межах даного дослідження окреслено лише основної її напрями. Наступний контроль має проводитися

суцільним способом, з метою попередження штрафних санкцій, що можуть бути накладені на підприємство. В загальному, методика контролю розрахунків за ПДВ має бути направлена на перевірку правильності визначення бази оподаткування та правильності визначення сум податкового кредиту та податкового зобов'язання, а також вчасного їх перерахування [50, с.222].

Під час здійснення перевірки контролеру необхідно уточнити правильність формування оборотів і сальдо за кожним видом податків і платежів на кінець звітного періоду. Якщо виявлено неточності у розрахунках, слід вжити заходів щодо їх усунення і з'ясувати чи підприємство заплатило штрафи, пеню в бюджет за неправильне визначення розміру платежу або його прострочення. Штрафи і пеню слід стягувати з посадової особи, винної у простроченні або у неправильному обчисленні платежу в бюджет.

Загальну перевірку операцій з бюджетом проводять в наступній послідовності:

1. Встановлення правильності застосування ставок, визначення бази оподаткування, законності і обґрунтованості пільг з нарахування податків і платежів до бюджету.
2. Перевірка правильності ведення обліку по рахунку 64, відповідності записів аналітичного обліку записам в Головній книзі і формах бухгалтерської звітності.
3. Перевірка правильності, повноти та своєчасності перерахування (сплати) податків, зборів, платежів до бюджету.
4. Перевірка правильності обліку податків та зборів. Другий податок за величиною відсоткової ставки є податок на додану вартість. Для того щоб виявити відхилення в операціях з ПДВ здійснюють їх контроль, як внутрішній, так і зовнішній. Серед суб'єктів зовнішнього контролю можна виділити аудиторський контроль, контроль Держаної фіскальної служби. А серед суб'єктів внутрішнього контролю є власники, керівництво, бухгалтерська служба підприємства тощо. Відмітимо, що організаційно-

підготовча та результативна стадії у зазначених суб'єктів контролю будуть відрізнятися, а методична стадія практично схожа [50, с.223].

Розкриємо можливості використання прийомів документального контролю при проведенні контролю розрахунків з податку на додану вартість:

Арифметична перевірка. Під час перевірки первинних документів встановлюється правильність математичних розрахунків в податкових накладних, товарних чеках тощо. Перевіряючи регістри обліку контролер встановлює правильності проведених розрахунків в реєстрі отриманих та виданих податкових накладних, Журналі 3, Головній книзі. Досліджуючи звітність контролер встановлює чи правильно розраховано податкові зобов'язання та податковий кредит в цілому та в розрізі контрагентів.

Нормативно-правова перевірка. Контролер вивчаючи первинні документи встановлює чи є підприємство платником ПДВ, чи воно зареєстроване в державній податковій службі як платник ПДВ, правильність визначення операцій, що підлягають оподаткуванню ПДВ, чи правильно застосовано ставку ПДВ. Досліджуючи регістри обліку контролер вивчає відповідність вимогам оформлення Реєстру отриманих та виданих податкових накладних. Щодо звітності, то контролер повинен встановити чи дотримано звітний період подання декларації з ПДВ.

Формальна перевірка. Досліджуючи первинні документи контролер перевіряє правильність оформлення всіх реквізитів податкових накладних, товарних чеків, платіжних документів зі сплати ПДВ. Ціль застосування прийому до регістрів обліку полягає в перевірці правильності заповнення всіх реквізитів Реєстру отриманих та виданих накладних, Журналу 3, Головної книги. Досліджуючи звітність контролер встановлює наявність в Декларації з ПДВ всіх встановлених реквізитів.

Хронологічна перевірка. Ціль застосування прийому до первинних документів полягає у встановленні правильності зазначення проставлених дат на документах. Контролер також встановлює порядок заповнення та

перенесення облікових даних у регістрах обліку в хронологічному порядку, а також заповнення податкової звітності відповідно до документів звітного періоду.

Взаємна перевірка. Цим прийомом документального контролю контролер встановлює відповідність показників первинних документів з ПДВ інформації, що зазначена в облікових регістрах та договорах постачання чи відвантаження запасів. Перевіряє контролер також відповідність даних первинного обліку та облікових регістрів. Крім того, встановлюється взаємозв'язок між первинними документами, обліковими регістрами, фінансовою і податковою звітністю в частині ПДВ [50, с.223].

Під час вивчення первинних документів з ПДВ (податкові накладні, виписки банку, платіжні доручення тощо) слід звертати увагу на наявність та відповідність всіх реквізитів. Зокрема, якщо в податковій накладній, яка дає право на отримання податкового кредиту, відсутній оригінал печатки або відсутні індивідуальні податкові номери покупця та постачальника, то вона є недійсною.

Особливу увагу контролер звертає на дотримання такого принципу ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, як періодичності, який вимагає своєчасного відображення господарських операцій, тобто в тому періоді, в якому вони виникли. Недотримання цього принципу спричиняє недостовірне відображення інформації про ПДВ у податковій звітності, неповну та несвоєчасну сплату ПДВ до бюджету.

Другим етапом проведення контролю є перевірка облікових регістрів. Облікові дані можуть відрізнятися у облікових регістрах і первинних документах, тому потрібно застосувати такі прийоми документального контролю: нормативно-правова, формальна, арифметична, зустрічна перевірка, взаємна та хронологічна перевірка.

Третій етап контролю характеризується перевіркою фінансової звітності та Декларації з податку на додану вартість. Якщо виявляється, що на попередніх етапах не знайдено порушень, це ще не буде означати, що при заповненні звітності не здійснено економічне порушення. Особливістю цього етапу є те,

що крім прийомів документального контролю, контролером будуть використані загальнонаукові методи, зокрема аналіз, аналогія та конкретизація [25, с.30].

Аналіз дає можливість контролеру зрозуміти взаємозв'язок між обліковими регістрами, елементами фінансової та податкової звітності. Аналогія зменшує час проведення контролю за допомогою використання контролером досвіду, набутого у раніше проведених перевірках. Конкретизація сприяє дослідженню елементів фінансової звітності у всій їх різноманітності.

Разом із тим, доцільним у процесі контролю операцій з ПДВ є застосування внутрішнього господарського аудиту.

Система внутрішньогосподарського аудиту об'єктивно існує на будь-якому підприємстві. На нашу думку, внутрішньогосподарський аудит – це сукупність форм і методів контролю, здійснюваного керівництвом підприємства і регламентованого внутрішніми документами, за дотриманням встановленого порядку здійснення бухгалтерського обліку і контролю з метою реального відображення результатів фінансової діяльності.

На дрібних і середніх підприємствах його функції можуть виконувати окремі компетентні посадові особи, та в цьому разі для здійснення внутрішньогосподарського аудиту потрібні детально розроблені методичні матеріали. Мається на увазі, що ці посадові особи могли б у будь-який момент виявити негативні відхилення в діяльності підприємства і лише після цього здійснювати детальніші дослідження причин вказаних відхилень. Тобто питання форми організації служби внутрішньогосподарського аудиту на конкретному підприємстві має вирішуватися власником або керівником залежно від мети і завдань, поставлених перед цією службою.

Безпосередньо функції внутрішньогосподарського аудиту визначаються керівництвом підприємства, разом з тим можна виділити такі типові його функції:

- перевірка дотримання законів та інших підзаконних актів;
- перевірка системи бухгалтерського обліку та внутрішньогосподарського контролю;

- перевірка наявності, стану і забезпечення збереження майна підприємства;
- перевірка правильності визначення обсягу одержаного прибутку;
- перевірка правильності визначення і своєчасності сплати податку на прибуток, відрахувань до соціальних фондів;
- перевірка правильності розрахунку податкових зобов'язань з податку на додану вартість, акцизного збору;
- розробка рекомендацій щодо поліпшення системи бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю [80].

Конкретне наповнення функцій внутрішньогосподарського аудиту зумовлене також особливостями економічного суб'єкта, вимогами його керівництва або власників.

Можна виділити такі об'єкти внутрішньогосподарського аудиту: стан активів підприємства; фінансова стійкість і платоспроможність; якість ведення бухгалтерського обліку; підготовка податкової звітності; контроль достовірності фінансової звітності; дотримання платіжної і розрахункової дисципліни.

Методичні прийоми внутрішньогосподарського аудиту базуються на тих же принципах, що й інші види аудиту. До їх числа слід віднести: аналіз, синтез, дедукцію, індукцію, інвентаризацію, обстеження, порівняння. Що ж до технічних прийомів виконання аудиту, то тут можна застосовувати експертні оцінки, розрахунок коефіцієнтів, індексів, розробку математичних моделей. При цьому основними завданнями внутрішньогосподарського аудиту доцільно вважати:

- перевірку ефективності і достовірності застосовуваних на підприємстві форм і методів обліку;
- оцінку правильності первинної реєстрації господарських фактів і їх відображення на бухгалтерських рахунках;
- формування фінансової звітності;
- контроль за станом розрахунків підприємства з бюджетом, банками, страховими компаніями;
- аналіз і діагностику фінансового стану підприємства;

- видачу рекомендацій для прийняття рішень з поліпшення системи управління підприємством [80].

Результати проведення внутрішньогосподарського аудиту слід оформляти відповідними актами або доповідними записками. Проте тут слід враховувати, що в сучасних умовах дуже важливе значення має те, що кожне підприємство може самостійно обирати сприятливу для себе облікову політику, за допомогою якої воно впливатиме на рівень витрат і фінансові результати, формуватиме необхідні резерви, оптимізуватиме податковий тиск. Облікова політика, розроблена фахівцями підприємства, має бути затверджена наказом керівника підприємства до початку фінансового року і замінюватися протягом цього року не може.

Правильний вибір облікової політики, а відповідно і ведення бухгалтерського обліку дає змогу підприємству оптимізувати як результати фінансової діяльності, так і суму сплачених податків, в першу чергу тих, для яких базою оподаткування є прибуток. Фактори, що впливають на величину витрат і фінансові результати діяльності підприємства, є по суті елементами облікової політики. Зокрема, порядок нарахування амортизації основних засобів і нематеріальних активів, облік величини зношення малоцінних та швидкозношуваних предметів, система обліку і метод оцінки виробничих запасів, порядок обліку витрат на виробництво, калькулювання собівартості продукції, метод оцінки незавершеного виробництва, визначення вибору від реалізації продукції та багато інших.

3.2. Система показників, інформаційна база і основні методи аналізу розрахунків за податком на додану вартість

В економічній літературі з економічного аналізу питанням розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами найчастіше не приділяють увагу взагалі, або ж обмежено під час аналізу використання прибутку підприємства. Можливо, це пов'язано з тим, що в системі фінансово-господарської діяльності підприємств розрахунки з бюджетом та позабюджетними фондами займають відносно менший

об'єм роботи, але їх аналіз має не менш важливе значення оскільки впливає на прийняття рішень в перспективі (дає можливість врахувати суму витрат на сплату податків і зборів при плануванні фінансових витрат тощо). Даний факт ускладнює вивчення такої важливої ділянки обліку як розрахунки з бюджетом та позабюджетними фондами. Тому виникає необхідність узагальнити, систематизувати, доповнити, удосконалити методику аналізу даного виду розрахунків.

Класифікація видів економічного аналізу, які можна використати для дослідження розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами:

- 1) За галузевою ознакою:
 - а) галузевий (його методика враховує специфіку окремих галузей),
 - б) міжгалузевий (підходить для усіх галузей економіки, досліджує взаємозв'язки між окремими галузями).
- 2) За ознакою часу:
 - а) перспективний (проводять до здійснення господарських операцій, використовують для планування та прогнозування),
 - б) ретроспективний (проводиться після здійснення господарських операцій, використовується для вивчення тенденції розвитку, контролю виконання планів).
- 3) За просторовою ознакою:
 - а) внутрішньофірмовий (проводиться на одному підприємстві),
 - б) міжфірмовий (дозволяє виявити взаємозв'язок підприємства стосовно нарахування податків з іншими підприємствами-контрагентами).
- 4) За аспектами дослідження із загальної кількості існуючих видів використовується переважно фінансовий аналіз, що зумовлено економічною суттю даного виду розрахунків.
- 5) За методикою дослідження об'єктів:
 - а) якісний,
 - б) кількісний,
 - в) експрес-аналіз,

- г) фундаментальний,
- д) ситуаційний,
- е) маржинальний,
- є) економіко-математичний.
- б) За суб'єктами (користувачами) аналізу:
 - а) внутрішній (проводиться для потреб внутрішніх користувачів інформації: керівників, обліковців, менеджерів),
 - б) зовнішній (забезпечує необхідною інформацією зовнішніх користувачів: податкові органи, органи позабюджетних фондів соціального страхування, контрагентів).
- 7) За ступенем охоплення об'єктів:
 - а) суцільний (охоплює абсолютно всі події стосовно розрахунків підприємства з бюджетом та позабюджетними фондами),
 - б) вибірковий (розглядає окремі податки, збори, інші платежі).

За змістом програми економічний аналіз розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами є тематичним економічним аналізом, оскільки перевіряється лише окрема сторона діяльності підприємств, а не вся діяльність [57, с.93-94].

Для дослідження розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами доцільно проводити як ретроспективний так і перспективний економіко-математичний аналіз. В першому випадку можна визначити динаміку витрат на сплату податків і зборів, тенденцію їх розвитку, здійснити контроль за виконанням попередніх планів, дослідити причини відхилень від планових показників та вжити необхідні заходи для оптимізації даних витрат. Перспективний аналіз допоможе спрогнозувати стан розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами в майбутньому, скласти план витрат на наступні періоди та уникнути небажаних результатів.

Для проведення аналізу розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами можна скористатися наступними прийомами економічного аналізу, запропонованими Савицькою Г.В. [64]: логічна обробка інформації, факторний

аналіз (детермінований (функціональний) і стохастичний (кореляційний)), способи оптимізаційного вирішення економічних завдань.

Розглянемо можливість застосування методів логічної обробки інформації для аналізу розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами.

Логічна обробка інформації передбачає отримання висновків без проведення значних розрахунків та знаходження складних коефіцієнтів. Одним із видів логічної обробки даних є порівняння показників отриманих в різні періоди діяльності (планових з фактичними, поточних з минулорічними тощо). Таке порівняння дозволяє керівнику та податковим органам прослідкувати динаміку сплати податків та зборів, визначити абсолютні, відносні та структурні показники розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами.

Наступним видом логічної обробки даних є табличне або (та) графічне подання аналітичної інформації. Дані методичні прийоми дозволяють унаочнити інформацію, спростити її сприйняття, полегшити проведення аналітичних робіт. На відміну від табличного подання інформації, графіки дають узагальнену картину становища. На графіку чіткіше прослідковуються зв'язки між досліджуваними показниками. Найпопулярнішими видами графіків є діаграми. Діаграма - це масштабне зображення показників за допомогою геометричних знаків [32].

Для розв'язання задач аналізу розрахунків підприємств з бюджетом та позабюджетними фондами використовують діаграми структури, динаміки, графіки зв'язку та контролю. Діаграми структури дозволяють проаналізувати склад податкових платежів та визначити частку кожного окремо взятого платежу в загальній сумі платежів до бюджету.

Діаграма динаміки дозволяє проілюструвати зміну сум сплачених податків і зборів за певні проміжки часу.

Графіки зв'язку застосовують для вивчення залежності між показниками. На осі абсцис відкладають значення показника який є причиною зміни іншого, а на осі ординат - значення результативного показника (y) у відповідному масштабі.

Графіки контролю дають наочне уявлення про хід виконання плану по

сплаті податкових платежів до бюджету та позабюджетних фондів. В цьому випадку на графіку зображують дві лінії: плановий і фактичний рівень показників за звітний період.

Евристичні методи також можна віднести до логічних. Вони ґрунтуються на інтуїції та попередньому досвіді фахівця. Найпоширенішим з них є метод експертних оцінок. Він дозволяє на основі отриманих від спеціалістів (податківців, обліковців, юристів, фінансистів) рекомендацій зробити певні висновки про об'єкт аналізу.

Логічні методи обробки інформації використовуються з часу виникнення економічного аналізу.

Прийоми факторного аналізу застосовуються для визначення впливу окремих факторів на величину досліджуваного показника. До таких прийомів відносять ланцюгові підстановки, абсолютні і відносні різниці, кореляційно-регресійний аналіз, метод інтегрування, тощо.

Але, коли відома інформація лише щодо величини досліджуваного показника, а не відома величина жодного фактора, що може на нього впливати, то застосувати прийоми факторного аналізу неможливо. Г.І. Кіндрацька [32, с.31] називає способи аналізу які використовуються без визначення впливу факторів наївними. Тому що такий аналіз не дає глибокої оцінки певного економічного явища.

Кожен з цих видів економічного аналізу має свої особливості і свою методику проведення. Дослідивши кожен з них та визначивши який із видів найбільше підходить для аналізу розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами створимо специфічну методику для дослідження об'єкта.

Для аналізу розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами характерним є те, що він не має своєї методики. Тому на основі існуючих загальних методик необхідно розробити специфічну саме для досліджуваної сфери діяльності підприємств.

Зазвичай, під методикою розуміють певну послідовність дій виконання яких забезпечує отримання бажаного результату.

Скориставшись етапами економічного аналізу, запропонованими Савицькою Г. В. [64], складемо загальну схему проведення аналізу розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами.

Для початку визначаємо об'єкт, мету і завдання аналізу, а також складаємо план аналітичних робіт.

Отже, об'єктом аналізу в даному випадку є система розрахунків підприємства з бюджетом та позабюджетними фондами, що включає в себе розрахунки з приводу сплати податків, зборів та інших платежів до бюджету та позабюджетних фондів.

Суб'єкти:

- 1) внутрішні: бухгалтерія, аналітичний відділ (за наявності), менеджери;
- 2) зовнішні суб'єкти: податкові органи, кредитні установи, інвестори, контрагенти.

Мета:

- 1) провівши необхідні обчислення, дослідити поточний стан розрахунків підприємства з бюджетом та позабюджетними фондами, прослідкувати їх динаміку, зробити відповідні висновки та спрогнозувати розмір даних витрат в майбутньому;
- 2) забезпечити користувачів інформацією необхідною для прийняття правильних рішень.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- 1) з'ясувати весь перелік платежів до бюджету та позабюджетних фондів;
- 2) дослідити їх структуру та динаміку сплати;
- 3) розробити систему показників необхідних для проведення детального аналізу розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами;
- 4) здійснити факторний аналіз показників діяльності підприємства, що впливають на розмір відрахувань до бюджету та позабюджетних фондів;
- 5) знайти резерви зниження витрат на сплату податків, зборів та інших платежів.

3.3. Методика аналізу розрахунків за податком на додану вартість

Аналіз розрахунків з бюджетом є важливим інструментом управління діяльністю підприємства в ринкових умовах. Величина платежів до бюджету має найбільшу питому вагу в розрахунках з фінансовою системою, вона в першу чергу залежить від величини одержуваного підприємством прибутку та операцій з продажу товарів. Для забезпечення росту прибутку необхідно провести аналітичні розрахунки, які б дали змогу виявити резерви його зростання. Вирішення цих питань неможливе без здійснення фінансового аналізу, який, на нашу думку, складається з ретроспективного, оперативного і стратегічного аналізу стану розрахунків з бюджетом. Складність аналізу розрахунків з бюджетом полягає в тому, що це не активи, не капітал, а зобов'язання, тобто похідні від рівня ефективності використання активів і капіталу. Зазначений процес постійно знаходиться в динаміці, крім того, на нього впливає багато чинників.

Одним із методів формалізації аналізу розрахунків з бюджетом є розробка організаційно-інформаційної моделі, що передбачає вибір об'єктів, суб'єктів аналізу, обґрунтування методологічного апарату, окреслення системи показників, визначення джерел інформації, максимізацію їх повноти та достовірності. В даний час, підвищення уваги до стратегічного аналізу дало б змогу значно поліпшити ефективність здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства. Слід зауважити, що в країнах з розвинутою ринковою економікою методика аналізу одержання прибутку і платежів до бюджету досить детально розроблена і зводиться до аналізу руху коштів протягом звітного періоду за трьома основними напрямками діяльності: операційним, інвестиційним і фінансовим. Аналіз формування прибутку і платежів до бюджету є досить динамічним видом аналізу. Це пов'язано в першу чергу не з появою нових методів і прийомів аналізу, з

постійними змінами законодавчої та нормативної бази, яка визначає напрями аналізу [64].

Сьогодні відповідно до прийнятих Положень (стандартів) бухгалтерського обліку є можливість визначити фінансовий результат як від основної, так і від інших видів діяльності підприємства і визначити величину прибутку до оподаткування. Окремо виділяються надзвичайні доходи та витрати. Таким чином прибуток до оподаткування розраховується як сума чистого прибутку від звичайної діяльності і надзвичайних доходів. Це впливає на методику факторного аналізу прибутку підприємства і платежів до бюджету. При аналізі взаєморозрахунків з бюджетом доцільно використовувати дані Звіту про фінансові результати (ф. № 2), оскільки всі складові цього звіту є факторами, які впливають на кінцевий розмір самого прибутку і платежів до бюджету і ПДВ в тому числі.

Методику аналізу розрахунків з ПДВ можна представити наступними послідовними етапами (рис. 3.2).

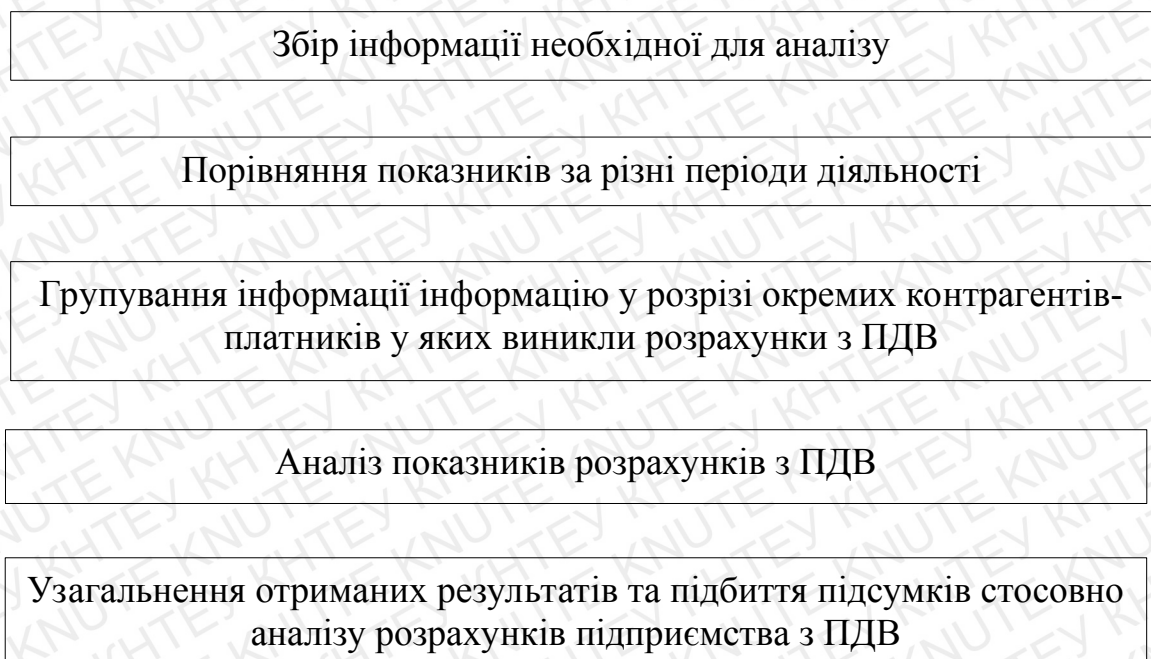

Рис. 3.2. Методика здійснення аналізу розрахунків підприємства з ПДВ

Перший етап - Збір інформації необхідної для аналізу. Джерелами інформації для аналізу розрахунків з ПДВ є планові розрахунки на поточний

період, первинна документація бухгалтерського обліку, аналітичні таблиці минулих періодів, звітність, облікові регістри, акти звірок даних з податковими органами позабюджетними фондами, банківськими установами, контрагентами підприємства. Для аналізу розрахунків з ПДВ актуальною є інформація минулих та поточного періодів. Зокрема для розрахунку показників динаміки доцільно отримати інформацію за як можна більший період діяльності підприємства. На даному етапі отриману інформацію необхідно обробити, систематизувати і оформити в зручну для аналізу форму, наприклад у форму аналітичної таблиці, яка містить згруповані дані. Така таблиця полегшує сприйняття інформації та сприяє підвищенню ефективності процесу аналізу.

На другому етапі здійснюють порівняння показників у динаміці різних періодів: фактичних з минулорічними, планових з фактичними, тощо. Таке порівняння надає змогу з'ясувати тенденції розвитку економічних процесів, пов'язаних і з сплатою ПДВ, визначити напрями покращення діяльності підприємства відносно конкурентів. Порівняння може бути вертикальне, горизонтальне, трендове, одновимірне, багатовимірне.

Вертикальний порівняльний аналіз надає змогу визначити структуру економічних явищ і процесів - частку складових у значенні загального показника, співвідношення частин цілого між собою.

Горизонтальний порівняльний аналіз застосовують для визначення абсолютних і відносних відхилень значень фактичного рівня показника від планового, показника попереднього чи базового періоду, середнього рівня чи аналогічного показника конкурентів. На даному етапі необхідно окреслити систему показників, які характеризують інтенсивність та напрям зміни явища в часі, а саме: темп росту та темп приросту витрат на ПДВ, відсоток виконання плану (табл.3.2).

Як бачимо з табл. 3.2, досліджуване підприємство впродовж останніх п'яти років сплачує все більші суми ПДВ, що пов'язано із нарощуванням обсягів діяльності та збільшенням кількості операцій – об'єктів оподаткування ПДВ.

Трендовий порівняльний аналіз дозволяє вивчити відносні темпи росту і

приросту значень показників за певний період до рівня базового періоду, тобто при дослідженні рядів динаміки.

При одновимірному порівняльному аналізі проводять зіставлення за одним або декількома показниками підприємства чи декількох підприємств, наприклад, конкурентів за одним показником (обсягом сплати ПДВ).

Таблиця 3.2

Аналіз нарахованих та сплачених сум ПДВ ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» у 2013 – 2017 рр., тис.грн.

Рік	Сума ПДВ	Абсолютне відхилення, тис.грн.	Темп росту, %	Темп приросту, %
2013	14562,80	-	-	-
2014	15474,20	911,40	106,26	6,26
2015	19562,30	4088,10	126,42	26,42
2016	22236,40	2674,10	113,67	13,67
2017	25875,40	3639,00	116,37	16,37

Багатовимірний порівняльний аналіз надає можливість зрівняти декілька підприємств за кількома показниками (групу контрагентів за показниками сплати ПДВ).

Третій етап аналізу розрахунків з ПДВ передбачає групування отриманої інформації у розрізі окремих контрагентів-платників у яких виникли розрахунки з ПДВ.

Науковець Г.І. Кіндрацька під групуванням наводить таке визначення: «зведення економічних показників в однорідні групи за певними ознаками з метою систематизації матеріалу для аналітичного опрацювання». Разом із тим, визначає такі види групувань: типологічне, структурне і аналітичне [32].

Для аналізу розрахунків з ПДВ доцільно використовувати перші два види групування (типологічне та структурне).

Типологічне групування дозволяє виокремити однорідні економічні групи

або типи явищ, з'ясувати істотні відмінності між ними та їх спільні ознаки. При аналізі групи контрагентів за розмірами окремих податкових платежів, типологічне групування надає можливість погрупувати досліджуваних контрагентів за однорідністю та розмірами платежів (погрупувати контрагентів які сплачують однакові платежі до бюджету або за розмірами таких платежів), і визначити спільні і відмінні ознаки для цих контрагентів.

Структурне групування дозволить визначити структуру якісно однорідної сукупності за певною ознакою. В нашому випадку можна розподілити контрагентів за кількістю сплачуваних платежів до бюджету з ПДВ. А також визначити питому вагу кожного платежу в загальній сукупності платежів по підприємству в цілому.

Під час групування також необхідно визначити кількість груп з однаковими інтервалами. Для цього можна застосувати формулу Стерджеса:

$$n = 1 + 3,322 \lg N \quad (3.1)$$

де n - кількість груп;

N - кількість одиниць сукупності.

Так, для сукупності контрагентів кількістю 20 підприємств, кількість досліджуваних груп дорівнює 5 ($1 + 3,322 \lg 20$).

Далі визначаємо інтервал дослідження. Інтервал - це різниця між найбільшим і найменшим значенням ознаки в групі. Вони бувають відкритими і закритими [2].

Для побудови інтервального ряду з рівними інтервалами визначають величину визначають величину інтервалу:

$$I = (x_{\max} - x_{\min}) / n$$

де $x_{\max}$, $x_{\min}$ - відповідно максимальне і мінімальне значення ознаки сукупності, яка досліджується.

У досліджуваній сукупності максимальне значення становить 34 тис. грн., а мінімальне - 1 тис. грн. Враховуючи, що кількість груп ми визначили 5, то величина інтервалу становитиме 6,6 тис. грн. $((34-1)/5)$.

Щоб отримати рівні інтервали, потрібно послідовно додавати величину

інтервалу до нижньої межі кожної групи. Групування є підготовчим етапом перед проведенням більш глибокого аналізу розрахунків з ПДВ.

На четвертому етапі виділяють систему показників які необхідно визначити для аналізу розрахунків з ПДВ. Спочатку визначають відносні, середні та абсолютні величини, показники варіації. Далі визначають коефіцієнти. Під час аналізу розрахунків з ПДВ варто розрахувати коефіцієнт питомої ваги ПДВ в загальній структурі платежів до бюджету тощо.

Заключним етапом буде узагальнення отриманих результатів та підбиття підсумків стосовно аналізу розрахунків підприємства з ПДВ. На основі отриманих висновків від суб'єктів проведення аналізу управлінці, обліковці та інші зацікавлені особи приймають відповідні рішення.

Висновки до розділу 3

Узгодженість державного податкового контролю та незалежного податкового аудиту сприятиме розвитку системи фінансового контролю та підвищенню його ефективності. До того ж інтеграція України в європейське економічне співтовариство також передбачає реформування податкової системи та відповідної системи контролю. Для реформування такої суспільної інституції Україна має достатньо кадрового ресурсу, адже незалежні аудитори є висококваліфікованими фахівцями в сфері обліку та оподаткування.

Відсутність комплексної методики контролю операцій з ПДВ призводить до виникнення порушень та неефективності дій контролерів при здійсненні контролю діяльності підприємства. Запропонована методика внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ дозволяє максимально охопити операції під час перевірки правильності нарахування та сплати ПДВ, що сприяє підвищенню ефективності контрольних заходів щодо податку на додану вартість.

Ефективність господарювання будь-якого підприємства багато в чому залежить від результатів аналізу показників його діяльності. Вчасно виявлені відхилення фактичних показників діяльності від запланованих та невикористаних

резервів дає змогу підкоректувати діяльність таким чином, щоб отримати найкращі результати. Розрахунки з ПДВ потребують детального аналізу. Використовуючи запропоновану методику можна отримати необхідну інформацію для прийняття правильних управлінських рішень.

ВИСНОВКИ

Основні результати проведеного у ВКР дослідження варто узагальнити до наступних висновків:

1. ПДВ є непрямим загальнодержавним податком, основним і стабільним джерелом формування доходної частини бюджету України, який суттєво впливає на формування податкової політики держави. Податок на додану вартість являє собою також некумулятивний податок, за яким додана вартість встановлюється методами додавання або віднімання, який може бути як загальнодержавним, так і місцевим, нараховуватися як за принципом походження, так і за принципом призначення.
2. Процес організації контролю розрахунків з ПДВ повинен включати наступні етапи:
 - встановлення нормативно - правової бази щодо обліку та контролю розрахунків з ПДВ;
 - перевірку законності та обґрунтованості застосування пільг щодо розрахунків з ПДВ;
 - встановлення повноти і правильності відображення бази оподаткування ПДВ;
 - визначення правильності застосування ставок ПДВ та арифметичних розрахунків з його нарахування; перевірку повноти і своєчасності сплати ПДВ до бюджету;

- встановлення правильності відображення розрахунків з ПДВ у фінансовій та податковій звітності.

3. В процесі роботи розглянуто особливості формування первинної документації розрахунків з бюджетом за ПДВ, ведення аналітичного та синтетичного обліку, складання фінансової та податкової звітності з ПДВ. Особлива увага приділена сучасним проблемам адміністрування розрахунків з бюджетом за ПДВ. Система управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства поєднує різноманітні функціональні підсистеми та підпадає під вплив внутрішніх та зовнішніх чинників, що обумовлює зв'язки всередині системи, впливає на її властивості та визначає необхідну глибину зміни системи з метою забезпечення ефективного фінансового менеджменту. Процес управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства повинен характеризуватися одним із напрямків його економічної стратегії для забезпечення поліпшення ефективності роботи суб'єктів господарювання.

4. Вивчивши документальне забезпечення розрахунків за ПДВ на ПАТ «Торговельно-підприємницький центр», можна сказати, що облік ПДВ здійснюється з дотриманням вимог ПКУ та бухгалтерських стандартів. На підприємстві використовуються типові форми первинного обліку. Синтетичний облік ведеться за допомогою облікових регістрів, інформація з яких узагальнюється та відображається у фінансовій та податковій звітності з ПДВ. Скасування використання в бухгалтерському обліку ПДВ методу «першої події» при нарахуванні податку на додану вартість сприятиме: по-перше, спрощенню та полегшенню роботи облікових спеціалістів в ділянці обліку податку на додану вартість; по-друге, достовірному відображенню на рахунках бухгалтерського обліку інформації про розрахунки суб'єктів господарювання з бюджетом за податком на додану вартість; по-третє, відповідності статей фінансової звітності критеріям щодо їх визнання.

5. Програма 1С:Бухгалтерія, яка використовується на досліджуваному підприємстві, забезпечує відображення поточних розрахунків з ПДВ на рахунках

бухгалтерського обліку, формування податкових накладних, реєстру виданих та отриманих податкових накладних та декларації з ПДВ.

6. Вплив ПДВ на обсяги реалізації товарів, робіт, послуг безпосередньо проявляється через ставку податку, розмір якої негативно впливає на обсяги реалізації та фінансовий результат діяльності суб'єктів підприємництва. Тому, на підставі проведеного аналізу з урахуванням певних припущень доцільним було би на законодавчому рівні проводити поступове зниження базової ставки ПДВ, що у кінцевому підсумку зменшить негативний вплив ПДВ на платників податку. Узгодженість державного податкового контролю та незалежного податкового аудиту сприятиме розвитку системи фінансового контролю та підвищенню його ефективності. До того ж інтеграція України в європейське економічне співтовариство також передбачає реформування податкової системи та відповідної системи контролю. Для реформування такої суспільної інституції Україна має достатньо кадрового ресурсу, адже незалежні аудитори є висококваліфікованими фахівцями в сфері обліку та оподаткування.

7. Відсутність комплексної методики контролю операцій з ПДВ призводить до виникнення порушень та неефективності дій контролерів при здійсненні контролю діяльності підприємства. Запропонована методика внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ дозволяє максимально охопити операції під час перевірки правильності нарахування та сплати ПДВ, що сприяє підвищенню ефективності контрольних заходів щодо податку на додану вартість.

8. На підставі проведеного дослідження теорії і практики обліку, аналізу та аудиту розрахунків з бюджетом за ПДВ запропоновані заходи щодо їх вдосконалення у вітчизняній системі обліку та оподаткування, як-то:

- забезпечити ефективне функціонування служби внутрішнього податкового контролю;
- регулярно здійснювати аналіз податкового навантаження та його впливу на фінансові результати діяльності підприємства з метою розробки заходів оптимізації податкових платежів;

- вдосконалити обліково-аналітичне забезпечення розрахунків з бюджетом по ПДВ (зокрема, шляхом внесення змін до наказу про облікову політику та додатків до неї). Реалізація запропонованих заходів, на наше переконання, в цілому сприятиме оптимізації облікового процесу у сфері оподаткування на вітчизняних підприємствах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.99 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua/go/929_014-00
3. Закон України «Про внесення змін у Податковий кодекс України та деякі законодавчі акти України щодо податкової реформи» № 71-VIII от 28.12.2014р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/71-19>
4. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» від 31.07.2014р. за №1621-VII. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/1621-18>
5. Наказ Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинного обліку» №352 від 29.12.1995р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovye-zakonodavstvo/normativno-pravovi-aktiz-pitan-kpr/nakazi/61770.html>
6. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з ПДВ» від 28.01.2016р. за № 21. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovye-zakonodavstvo/nakazi/66224.html> —
7. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства Фінансів України № 291 від 30.11.99р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
8. Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 01.07.1997р. за № 141 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24.12.2004р. № 818), із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів України (у тому числі, з

Наказом № 241 від 17.02.2017р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0284-97>]

9. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджено наказом Міністерства фінансів України 27.06.2013р. за №635 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. за № 73. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

11. Постанова НКРЕКП «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії» №312 від 14.03.2018 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0312874-18>

12. Порядок електронного адміністрування ПДВ, затверджено постановою КМУ від 16.10.2014 р. № 569 «Деякі питання електронного адміністрування ПДВ» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/569-2014-%D0%BF>

13. Порядок заповнення податкової накладної, затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015р. за № 1307 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 23.02.2017р. за № 276) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16>

14. Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua/

15. Амоша О.О. Механізм оподаткування доданої вартості в Україні: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01 / О. О. Амоша – К., 2005. – 20 с.

16. Артюх О. В. Фінансовий контроль податку на додану вартість: питання оптимізації / О. В. Артюх, Н. Д. Топольницька // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2016. - Вип. 8(1). - С. 8-11.

17. База оподаткування для ПДВ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2014/july/issue-61/article-814.html>

18.Богданова Ж. А. Особливості застосування податкової пільги по ПДВ на національному і місцевому рівні / Ж. А. Богданова, М. С. Шмиголь // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. - 2013. - Вип. 1. - С. 3-10.

19.Васильев Ю.В. Политика реформирования налоговой системы России: монография / Ю.В. Васильев, Н.Г. Кузнецов, Е.В. Поролло; Рос. гос. экон. ун-т «РИНХ». – Ростов-н/Д., 2008. - с. 71.

20.Визначаємо базу оподаткування в загальному випадку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uteka.ua/ua/publication/Opredelyaem-bazu-nalogooblozheniya-v-obshhem-sluchae>

21.Ганусич В. О. Бухгалтерський облік ПДВ у світлі введення електронного адміністрування / В. О. Ганусич. – Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. Випуск 9-1. Частина 3. 2014. – с. 204-208.

22.Гетманцев Д. О. Податкова кваліфікація дій платників ПДВ в контексті протидії ухиленню від оподаткування ПДВ / Д.О. Гетманцев // Часопис Київського університету права. - 2013. - № 3. - С. 106-112.

23.Гнедова О.О. Актуальні проблеми застосування ПДВ в Україні / О.О. Гнедова, А.О. Рибалка // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2013. - Вип. 9(1). - С. 52-57.

24.Годз К. Напрями вдосконалення законодавчого регулювання ПДВ в Україні у контексті євроінтеграції / К. Годз // Віче. - 2014. - № 10. - С. 18-20.

25.Грона А. В. Стан та шляхи вдосконалення системи адміністрування ПДВ / А. В. Грона // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки. - 2017. - № 1. - С. 29-36.

26.Дахнова О. Є. Оцінка індикаторів фіскальної ефективності ПДВ в Україні / О. Є. Дахнова, М. Ю. Білик // Молодий вчений. - 2017. - № 7. - С. 431-435.

27. Дема Д. І. Аудиторський контроль розрахунків за податком на додану вартість: шляхи підвищення ефективності / Д. І. Дема. – Вісник ЖДТУ. – 2012. – №1(59). – С. 22- 24.

28.Добрик Л. О. ПДВ в Україні: проблеми адміністрування та напрями удосконалення / Л. О. Добрик, А. А. Літовченко // Інвестиції: практика та досвід. - 2011. - № 14. - С. 34-36.

29.Драчук В. Ю. Вплив законодавчої бази з питань оподаткування на методику відображення в обліку розрахункових операцій з бюджетом за ПДВ щодо діяльності з постачання / В. Ю. Драчук // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - 2013. - № 2(3). - С. 112-119.

30. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: Навч. посіб. - 5-те вид., випр. і доп. / В. М. Івахненко - К.: Знання, 2006. – 261 с.

31. Карамазін В. А. Економічний аналіз: Практикум. / В. А. Карамазін, О.М. Савицька - К.: Знання, 2007. – 255 с.

32. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз: Підручник / За ред. проф. А. Г. За-городнього. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2008. – 487 с.

33.Коваленко Л. О. Адміністрування ПДВ в системі фінансового менеджменту / Л. О. Коваленко, Т. В. Міхєєнко // Науковий вісник Полісся. - 2016. - Вип. 4(2). - С. 293-302.

34.Коніна М. О. Вітчизняні реалії та перспективи справляння ПДВ в Україні / М. О. Коніна // Актуальні проблеми економіки. - 2016. - № 8. - С. 268-277.

35.Коцан О. П. Порядок удосконалення облікового відображення розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість / О. П. Коцан // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. - 2014. - № 9. - С. 263-270.

36.Кузьменко Г. І. Вплив діючого порядку обліку податкових зобов'язань з ПДВ на показники фінансової звітності та шляхи його удосконалення / Г. І. Кузьменко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. - 2013. - Вип. 23. - С. 371-378.

37.Кулик П. Л. Оцінка фіскального потенціалу ПДВ / П. Л. Кулик // Наукові праці МАУП. - 2015. - Вип. 45. - С. 168-177.

38. Кулик П. Л. Сутність та роль факторів впливу на реалізацію фіскального потенціалу ПДВ / П. Л. Кулик // Актуальні проблеми економіки. - 2015. - № 3. - С. 335-344.

39. Лега О.В. Розрахунки за податком на додану вартість в площині використання інформаційних технологій / О.В. Лега // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. - Випуск 9-1. Частина 4. – С. 199 – 203.

40. Логвінова К. Ю. Податковий аудит нарахування та сплати податку на додану вартість/ К. Ю. Логвінова // Управління ризиком. – 2011. – №19 (116). – С.74-76.

41. Малишкін О.І. ПДВ в системах податкового і фінансового обліку: аспекти взаємодії // Бухгалтерський облік і аудит.-2013.-№11.-с.27-41

42. Маслов Б.Г. Система налогообложения добавленной стоимости в Российской Федерации / Б. Г. Маслов // Управленческий учет. – 2008. – № 8. – С. 62-68.

43. Мачулка О. Теоретико-методичні аспекти обліку податку на додану вартість / О. Мачулка // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. - 2015. - № 3. - С. 90-93.

44. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту податку на додану вартість для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, М.Ю. Бойко // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. - № 1. – С. 34 – 39.

45. Непочатенко О. Вітчизняний механізм справляння ПДВ: ключові проблеми та шляхи їх вирішення / О. Непочатенко, П. Боровик, Л. Павлова // Економічний аналіз. - 2013. - Т. 12(2). - С. 286-289.

46. Оксенюк О.І. Аналіз нормативно-правового регулювання адміністрування ПДВ в Україні / О. І. Оксенюк // Агросвіт. - 2013. - № 17. - С. 53-59.

47. Оксенюк О. І. Аналіз системи пільг з ПДВ та втрат бюджету / О. І. Оксенюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. - 2014. - № 1. - С. 157-162

- 48.Офіційний сайт ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tpc.pat.ua/>
- 49.ПДВ: облік податкових накладних // Облік і фінанси. - 2012. - № 3. - С. 167-168.
- 50.Петренко Н.І. Методичні підходи контролю операцій з ПДВ / Н. І. Петренко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2015. - № 5(1). - С. 221-224.
- 51.Петрик Е. А. Планування та етапи аудиту оподаткування / Е. А. Петрик // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – №9(33) – 2012. – С.125-132.
- 52.Петричко М. М. Сучасний стан адміністрування ПДВ в Україні / М. М. Петричко, І. М. Басара // Молодий вчений. - 2016. - № 12. - С. 825-828.
- 53.Пирога С. С. Сутність бюджетного відшкодування ПДВ / С. С. Пирога // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. Серія : Право та державне управління. - 2013. - № 1. - С. 117-122.
- 54.Погрібна О. П. Організація контролю розрахунків з податку на додану вартість в умовах законодавчих змін [Електронний ресурс] / О.П. Погрібна // Ефективна економіка. – 2015. – №10. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4425>
- 55.Посібник користувача «М.Е.Doc-Online» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://online.me-doc.com.ua/Contentmanuals/help.pdf>
- 56.Податок на додану вартість: навчальний посібник / [М. Я. Азаров, Ф. О. Ярошенко, П. В. Мельник та ін.]. — Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. — 396 с.
57. Подуражня Ю.О. Застосування методичних прийомів для аналізу розрахунків з бюджетом та позабюджетними фондами / Ю. О. Подуражня // Економічний вісник університету. – 2011. - № 17/1. – С. 93 – 97.
- 58.Полторак А. Оптимізація сплати ПДВ через механізм податкового планування на підприємствах / А. Полторак, А. МIRON // Науковий вісник

Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Економічні науки. - 2016. - № 1. - С. 135-138.

59.Помулева В. М. Вктори удосконалення обліку ПДВ в системі електронного адміністрування / В. М. Помулева, К. О. Подзолова // Сталій розвиток економіки. - 2015. - № 2. - С. 262-272.

60.Пономарьова Т. В. Автоматизація обліку розрахунків з ПДВ: підходи та практичні рішення / Т. В. Пономарьова // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2013. - № 66. - С. 22-30.

61.Радзівіло І. В. Управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства / І. В. Радзівіло // Інвестиції: практика та досвід. - 2015. - № 22. - С. 75-78.

62.Рекова Н. Ю. Особливості ПДВ в Україні в контексті зближення з європейським законодавством / Н. Ю. Рекова, С. В. Мельник // Бізнес Інформ. - 2016. - № 3. - С. 214-219.

63.Рябець І. Л. Організаційно-правові проблеми відшкодування ПДВ в Україні / І. Л. Рябець // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). - 2010. - Вип. 23. - С. 259-264.

64. Савицька Г. В. Економічний аналіз. Навч. посібн. / Г. В.Савицька - К.: Знання, 2009. – 430 с.

65.Сокотенюк С. М. Особливості прийняття та застосування електронного адміністрування ПДВ в Україні / С. М. Сокотенюк, А. А. Кугій. // Ефективна економіка. - 2016. - №3. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4859>.

66.Сударенко О. В. Правові засади бюджетного відшкодування ПДВ в Україні/ О. В. Сударенко // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. - 2012. - № 3. - С. 175-179.

67.Терешко О. М. Проблеми та перспективи справляння ПДВ в Україні / О.М. Терешко, М. О. Мудь // Інноваційна економіка. - 2013. - № 2. - С. 278-281.

- 68.Турянський Ю. І. Ефективність ПДВ: теоретичні та емпіричні оцінки / Ю. І. Турянський // Економіка та держава. - 2014. - № 11. - С. 28-31.
- 69.Федчишин Ю.А. Наближення законодавства про податок на додану вартість України до законодавства Європейського союзу в контексті угоди про асоціацію: дис. канд. юрид. наук 12.00.07/ Ю.А. Федчишин. – К.: 2016. – 194 с.
- 70.Філіппова Н. В. Напрями гармонізації ставки ПДВ в Україні в контексті міжнародних торговельних відносин / Н. В. Філіппова // Економіка промисловості. - 2016. - № 2. - С. 49-73.
- 71.Ходикіна А.А., Актуальні тенденції обліку розрахунків з податку на додану вартість / А.А. Ходикіна, А.В. Бурковська // Глобальні та національні проблеми економіки.– 2015.– №8. – С. 1196–1199.
- 72.Чередниченко О. М. Ефективність використання ПДВ в Україні / О. М. Чередниченко // Фінанси України. – № 7. – 2004. – С. 27–35.
- 73.Чирва А. А. Важливі аспекти обліку податку на додану вартість / А. А. Чирва // Регіональна бізнес-економіка та управління. - 2014. - № 3. - С. 107-112.
- 74.Чирва А. А. Удосконалення облікової політики підприємства в частині обліку ПДВ / А. А. Чирва // Облік і фінанси. - 2015. - № 4. - С. 67-71.
- 75.Шевченко В.М. Операційний аналіз як інструмент планування податкових платежів в системі електронного адміністрування ПДВ / В.М. Шевченко // Економіка. Фінанси. Право. - 2015. - № 3(1). - С. 3-6.
- 76.Шевченко С. О. ПДВ: проблеми справляння та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / С. О. Шевченко. // Ефективна економіка. - 2014. - № 11. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3513>
77. Шигун М.М. Методичний інструментарій внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ / М.М. Шигун, К.К. Уллубієва// Вісник ХНУ. Серія: Економічні науки. – 2012. – № 2. – С.83 – 85.
- 78.Штанько А. К. Оцінка останніх нововведень в системі електронного адміністрування ПДВ / А. К. Штанько, З. П. Урусова // Міжнародний науковий журнал. - 2016. - № 5(3). - С. 93-98.

79.Юрчишена Л. В. Макроекономічний аналіз і оцінка стану, тенденцій, проблем та перспектив розвитку системи електронного адміністрування ПДВ в Україні / Л. В. Юрчишена, Ю. С. Хом'якова // Финансы, учет, банки. - 2017. - Вып. 1. - С. 181-189.

80. Ялі Т.П. Особливості методики внутрішньогосподарського контролю розрахунків підприємства за податками / Т. П. Ялі. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/1210/1/Yali.pdf>

81. Bird R.M. The VAT in Developing and Transitional Countries / R.M. Bird, P. Gendon // Cambridge University Press. – 2011. – 278 p.

82. Schenk A. Value Added Tax A Comparative Approach / Alan Schenk, Oliver Oldman // Cambridge University press. – 2007. – 532 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Фіскальна ефективність ПДВ у доходах Державного бюджету України у
2010 – 2017 рр. [26, с.432]**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Загальна сума доходів Державного бюджету, млрд грн	165,9	231,7	209,7	240,6	314,6	346,1	339,2	357,1
Темпи приросту загальних надходжень бюджету, %	25,76	39,64	-9,5	14,74	30,76	9,99	-1,97	5,26
Податкові надходження бюджету, млрд грн	116,7	167,9	148,9	170,5	261,6	274,7	266,8	280,2
Темпи приросту податкових надходжень бюджету, %	23,05	43,9	11,3	14,5	53,42	5	-2,89	5
Надходження непрямих податків, млрд грн	79,9	117,1	112,8	131,7	174,8	189,2	176,9	196,6
Темпи приросту надходження непрямих податків, %	20,62	46,5	-3,64	16,75	32,79	8,19	-6,49	11,11
Частка непрямих податків у бюджетних надходженнях, %	48,15	50,52	53,79	54,73	55,58	54,67	52,15	55,05
Частка непрямих податків у податкових надходженнях	68,49	69,73	75,75	77,23	66,85	68,87	66,32	70,16
Надходження ПДВ, млрд грн	59,4	92,1	84,6	102,8	130,1	138,8	128,3	139,0
Темпи приросту надходжень ПДВ, %	17,83	55,07	-8,13	21,46	26,61	6,71	-7,61	8,38
Частка ПДВ у доходах бюджету, %	35,79	39,74	40,34	42,7	41,35	40,12	37,81	38,93
Частка ПДВ у податкових надходженнях, %	50,9	54,85	56,81	60,26	49,73	50,53	48,08	49,62
Частка ПДВ у непрямих податках, %	74,36	78,66	75,0	78,03	74,39	73,38	72,5	70,72

**Характеристика діючої нормативно - правової бази з обліку,
оподаткування та контролю (аудиту) за податком на додану вартість**

№ пор.	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
1	2	3	4
1.	Податковий кодекс України [14]	Порядок нарахування та сплати ПДВ встановлений у розділі V, пп. 14.1.178 п. 14.1 ст. 14 ПКУ. ст. 185 ПКУ визначений об'єкт оподаткування ПДВ, а ст 193.1 ПКУ - ставки ПДВ встановлені від бази оподаткування в розмірах: 20%; 0% та 7% за відповідними операціями. Також ст. 195 ПКУ визначені операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою.	Визначення бази, об'єкту, платників податку, порядку нарахування та сплати
2.	Закон України № 657 від 24 жовтня 2013 р. "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо обліку та реєстрації платників податків та удосконалення деяких положень"	1) Скасовано свідоцтво платника ПДВ і визначено, що статус платника даного податку можна підтверджувати витягом із реєстру, який платник може отримати протягом двох робочих днів, подавши відповідний запит; 2) скасовано реквізит "номер і дата митної декларації", за якою було здійснено митне оформлення товару, ввезеного на митну територію України, у податковій накладній, а також на формі накладної відбилося і скасування свідоцтв платників ПДВ; 3) внесено зміни у порядок визначення бази оподаткування ПДВ у частині неврахування суми неустойки (штрафів та пені), 3 % річних від простроченої суми та інфляційні втрати, отримані платником податку внаслідок невиконання або неналежного виконання договірних зобов'язань, оскільки вони не відносяться до складу договірної вартості	Визначення бази, платників та об'єкту ПДВ
3.	Закон України № 1166 від 27 березня 2014 р. "Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні"	Ставка ПДВ у розмірі 17 % була змінена на 20 %	Визначення ставок ПДВ

Продовження додатку Б

1	2	3	4
4.	Закон України №1621-VII від 31.07.2014 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України» [4]	1) зміни до п.181.1, щодо сукупного обсягу операцій із постачання товарів чи послуг, що підлягають оподаткуванню, за останні 12 місяців. Сума була збільшена із 300000 грн. до 1000000 грн. п.188.1 був доповнений абзацами, щодо бази оподаткування операцій з постачання товарів та послуг; 2) Податковий кодекс доповнений абзацом, що передбачає подання звітності платниками ПДВ у електронній формі, з дотриманням вимог щодо електронного цифрового підпису. З 1 січня 2015 р. подання паперових декларацій не передбачено; 3) внесено зміни, що передбачають скасування податкових накладних на паперових носіях. З 1 січня 2015 р. усі податкові накладні підлягають реєстрації у Єдиному реєстрі; 4) з 1 січня 2015 р. запроваджено систему електронного адміністрування ПДВ; 5) змінено критерії автоматичного бюджетного відшкодування	Визначення об'єкту та звітності ПДВ
5.	Постанова КМУ № 1246 від 29.12.2010 р. “Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних”	Врегульовано механізм внесення відомостей, що містяться у податковій накладній та/або розрахунку коригування кількісних і вартісних показників до неї, до Єдиного реєстру податкових накладних платників ПДВ	Звітність ПДВ
6.	Постанова КМУ № 1238 від 27.12.2010 “Про затвердження переліку достатніх підстав, які надають податковим органам право на проведення документальної позапланової виїзної перевірки платника ПДВ для визначення достовірності нарахування бюджетного відшкодування такого податку”	Містить сім підстав (порушення справи про банкрутство, існування розбіжностей між податковим кредитом платника та податковим зобов'язанням його контрагентів, наявність у Єдиному державному реєстрі відповідних записів і т.п.)	Сплата та відшкодування ПДВ
7.	Постанова КМУ № 73 від 25.01.2012 р. “Про затвердження критеріїв, у разі відповідності яким платник ПДВ вважається таким, що має позитивну податкову історію”	Визначено критерії, що включають своєчасне подання податкової звітності, відповідність критеріям, що дають право на отримання автоматичного бюджетного відшкодування, щодо платника немає запису, щодо анулювання реєстрації платника ПДВ	Звітність ПДВ

Продовження додатку Б

1	2	3	4
8.	Постанова КМУ № 818 від 05.09.12 р. “Про затвердження Порядку надання послуг з харчування громадян у закладах охорони здоров’я, операції з надання яких звільняються від оподаткування ПДВ”	Визначено ким надаються послуги з харчування та перелік послуг, що звільняються від оподаткування	
9.	Закон України № 643–19 від 16 липня 2015 р. “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість”	Для спрощення механізму адміністрування ПДВ передбачено, що: 1) покупець має право відображати податковий кредит на підставі копій податкових накладних, отриманих з Єдиного реєстру податкових накладних, тобто уже не потрібно отримувати їх від постачальника; 2) платники податку мають право виписувати зведену місячну накладну, що здійснюється в кінці місяця, що міститиме обсяг всіх операцій проведених за місяць. Це може здійснюватися, коли постачання товарів чи надання послуг має ритмічний чи безперервний характер; 3) спрощено форму податкової накладної. Необов’язковими реквізитами для заповнення стали: місцезнаходження покупця та продавця, номер та дата договору, форма розрахунку, вид цивільно-правового договору; 4) не застосовуються штрафні санкції за порушення термінів реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі, складених до 1 жовтня 2015 р.; 5) збільшено період часу, що надається для реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі до 31-ого календарного дня (було 15 календарних днів), які виписані з 01 липня по 30 вересня 2015 р.; 6) заборонено накладання арешту на кошти, які знаходяться на електронних рахунках платників ПДВ.	Порядок нарахування та сплати ПДВ

Продовження додатку Б

1	2	3	4
10.	Постанова КМУ № 116 від 02.02.11 р. “Про затвердження Порядку надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення ПДВ”	Визначено порядок надання послуг харчування у дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах	Пільги з ПДВ
11.	Наказ Міністерства фінансів України № 1130 від 14.11.2014 «Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість»	Визначено порядок реєстрації платників ПДВ, анулювання реєстрації, присвоєння індивідуального податкового номера, порядок ведення реєстру платників ПДВ, а також форми заяв	Облік, нарахування та сплата ПДВ
12.	Постанова НБУ № 400 від 15.11.11 р. “Про затвердження Переліку типових операцій з розрахунково-касового обслуговування, які відповідно до підпункту 196.1.5 пункту 196.1 статті 196 розділу V ПКУ не є об’єктом оподаткування”	Визначено операції, що не є об’єктом оподаткування ПДВ : Операції з відкриття (закриття) рахунків клієнтам, операції з проведення розрахунків клієнтів, операції з касового обслуговування клієнтів, операції з векселями	Пільги з ПДВ
13.	Порядок електронного адміністрування податку на додану вартість затверджений Постановою КМУ № 569 від 16.10.2014 р. [12]	Визначено механізм відкриття та закриття рахунків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість (далі - податок), особливості складення податкових накладних та розрахунків коригування кількісних і вартісних показників до податкових накладних (далі - розрахунки коригування) у такій системі, а також механізм проведення розрахунків з бюджетом з використанням зазначених рахунків.	Облік, нарахування та сплата ПДВ

Продовження додатку Б

1	2	3	4
14.	Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 01.07.1997р. за № 141 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24.12.2004р. № 818), із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів України (у тому числі, з Наказом № 241 від 17.02.2017р.) [8]	Визначено рахунки та порядок здійснення обліку ПДВ	Облік, нарахування та сплата ПДВ
15.	Наказ ДПА, Державного казначейства України № 68/23 від 03.02.2011 р. “Про затвердження Порядку формування та надсилання узагальненої інформації про обсяги сум бюджетного відшкодування ПДВ, визначені у висновках”	Врегульовано строки формування та надсилання інформації, повноваження та обов’язки державних органів на кожному етапі узагальнення інформації	Звітність ПДВ
16.	Наказ Міністерства фінансів України № 21 від 28.01.2016 р. «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з ПДВ» [6]	Визначено форму податкової декларації з податку на додану вартість; форму уточнюючого розрахунку податкових зобов’язань з податку на додану вартість у зв’язку з виправленням самостійно виявлених помилок; форму розрахунку податкових зобов’язань, нарахованих отримувачем послуг, не зареєстрованим як платник податку на додану вартість, які постачаються нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими платниками податків, на митній території України; Порядок заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість.	Звітність ПДВ
17.	Наказ Міністерства фінансів України № 13 від 23 січня 2015 р. “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України”	Внесено зміни до форми податкової декларації, уточнюючого розрахунку податкових зобов’язань з ПДВ у зв’язку з виправлення самостійно виявлених помилок. Також було змінено критерії, яким повинен відповідати платник для отримання автоматичного бюджетного відшкодування	Звітність ПДВ

Закінчення додатку Б

1	2	3	4
18.	Порядок заповнення податкової накладної, затверджено Наказом Міністерства фінансів України № 1307 від 31.12.2015 р. (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 23.02.2017р. за № 276) [13]	Визначено форму податкової накладної та порядок заповнення податкової накладної.	Звітність ПДВ
19.	Наказ Міністерства фінансів України № 606 від 13.07.2016 р. «Про затвердження форм документів, що використовуються у процесі відшкодування сум податку на додану вартість»	Визначено форми документів, критерії, відповідність яким дає право на автоматичне відшкодування ПДВ	Звітність ПДВ

Огляд спеціальної літератури з питань обліку, оподаткування, аналізу і контролю (аудиту)

№ пор.	Джерело	Використання в роботі для удосконалення обліку, аналізу і контролю (аудиту)
1	2	3
1.	Ганусич В. О. Бухгалтерський облік ПДВ у світлі введення електронного адміністрування [21]	У статті розроблений механізм кореспонденцій за пропонуваними рахунками. Для обліку операцій по електронному рахунку пропонується застосовувати контрпасивний субрахунок, відкритий до основного рахунку розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість
2.	Гетманцев Д. О. Податкова кваліфікація дій платників ПДВ в контексті протидії ухиленню від оподаткування ПДВ [22]	Стаття присвячена дослідженню взаємовідносин платників податку на додану вартість та контролюючих органів у розрізі податкової кваліфікації операцій платників ПДВ. У статті розкриваються сутність та особливості таких двох понять, як «податкова оптимізація» та «податкова мінімізація». На підставі дослідження законодавства України, практики Вишого адміністративного суду України та Європейського суду з прав людини автор формує рекомендації щодо податкової кваліфікації господарських операцій
3.	Гнедова О.О. Актуальні проблеми застосування ПДВ в Україні [23]	Досліджена роль податку на додану вартість у формуванні доходної частини зведеного бюджету України. Визначені головні проблеми та надані рекомендації щодо напрямів підвищення ефективності оподаткування доданої вартості в Україні на основі світового досвіду застосування ПДВ.
4.	Годз К. Напрями вдосконалення законодавчого регулювання ПДВ в Україні у контексті євроінтеграції [24]	Розглянуті основні напрями вдосконалення законодавчого регулювання податку на додану вартість (ПДВ) у країні, зважаючи на євроінтеграційні процеси. На основі аналізу основних нормативно-правових актів міжнародного й національного права, досвіду європейських держав, аргументовано висловлені положення щодо пріоритетних шляхів вдосконалення чинного законодавства у сфері регулювання податку на додану вартість у країні. Запропоновано шляхи вирішення проблемних питань щодо адміністрування податку на додану вартість. Висвітлено прогалини в порядку електронної реєстрації платником податку на додану вартість
5.	Грона А. В. Стан та шляхи вдосконалення системи адміністрування ПДВ [25]	Представлено результати дослідження щодо стану системи адміністрування ПДВ та запропоновано базу для вдосконалення концепції адміністрування та оподаткування, створення відповідних передумов для ширшого використання системи електронного обліку з метою підвищення ефективності державної регуляторної політики

Продовження додатку В

1	2	3
6.	Дахнова О. Є. Оцінка індикаторів фіскальної ефективності ПДВ в Україні [26]	Систематизовано показники фіскальної ефективності ПДВ у три групи: індикатори ефективності податкового адміністрування ПДВ, індикатори фіскальної значимості та індикатори фіскальної ефективності ПДВ. Результати розрахунків відповідних індикаторів за період 2010-2016 рр. свідчать про недостатню фіскальну ефективність ПДВ. Динаміка розрахованих індикаторів вказує на нестабільність податкового механізму справляння ПДВ в Україні. Позитивна тенденція до зростання індикаторів фіскальної ефективності ПДВ намітилася з 2015 року. Для стабілізації запропоновано здійснити заходи, спрямовані на розширення бази оподаткування ПДВ за рахунок стимулювання розвитку реального сектора економіки, збільшення обсягів виробництва і споживання
7.	Добрик Л. О. ПДВ в Україні: проблеми адміністрування та напрями удосконалення [28]	Досліджена бюджетоутворювальна роль ПДВ, бюджетна ефективність та недоліки адміністрування ПДВ. Визначено шляхи удосконалення адміністрування ПДВ в контексті формування європейської моделі та необхідності розв'язання проблем бюджетного відшкодування ПДВ. Обґрунтовано основні напрями вдосконалення податкової системи держави в контексті реалізації окремих положень Податкового кодексу
8.	Драчук В. Ю. Вплив законодавчої бази з питань оподаткування на методику відображення в обліку розрахункових операцій з бюджетом за ПДВ щодо діяльності з постачання [29]	Досліджено особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств, які постачають молоко та м'ясо в живій вазі переробним підприємствам галузі АПК та їх вплив на методику відображення в обліку розрахункових операцій з бюджетом за податком на додану вартість (далі - ПДВ) щодо діяльності з постачання
9.	Дугар Т. Є. Проблема адміністрування податку на додану вартість на сучасному етапі [30]	Розглянуто податковий облік податку на додану вартість та порядок визнання податкового зобов'язання та податкового кредиту згідно з нововведеннями, які вступили в дію з 1 січня 2015 р. Розглянуто зміни, які внесені до порядку застосування спеціального режиму для сільськогосподарських товаровиробників із 2016 р., а також окремі аспекти податкового обліку, що стосуються документального оформлення та термінів сплати податку на додану вартість
10	Коваленко Л. О. Адміністрування ПДВ в системі фінансового менеджменту [33]	Розглянуто сутність, значення та чинний порядок адміністрування податку на додану вартість, визначено переваги та недоліки системи електронного адміністрування ПДВ, основні підприємницькі ризики при її застосуванні, а також напрями удосконалення механізму оподаткування ПДВ

Продовження додатку В

1	2	3
11	Коцан О. П. Порядок удосконалення облікового відображення розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість [35]	Наведено порядок облікового відображення податкового кредиту та податкового зобов'язання за податком на додану вартість за умови використання методу «першої події», а також досліджено проблемні облікові питання. Обґрунтовано необхідність скасування застосування методу «першої події» при відображенні в обліку досліджуваного податку. Запропоновано операції за податком на додану вартість відображати за методом «нарахувань», а також наведено переваги його використання на противагу методу «першої події».
12	Кузьменко Г. І. Вплив діючого порядку обліку податкових зобов'язань з ПДВ на показники фінансової звітності та шляхи його удосконалення [36]	Досліджено діючий порядок бухгалтерського обліку податкових зобов'язань по податку на додану вартість. Запропоновані зміни до назви субрахунку, який використовується при обліку податкових зобов'язань за правилом «першої події» при отриманні авансів від покупців, з метою приведення її у відповідність з економічною сутністю операцій, що відображаються на ньому. Обґрунтовані зміни до порядку відображення залишку по цьому субрахунку в балансі підприємства внаслідок невідповідності транзитних сум, які обліковуються на ньому, визначенню «активу», що призводить до викривлення складу активів балансу.
13	Кулик П. Л. Оцінка фіскального потенціалу ПДВ [37]	Розглянуто погляди вчених щодо визначення факторів впливу на реалізацію фіскального потенціалу ПДВ. Проаналізовано сутнісну характеристику обставин, в яких реалізується фіскальний потенціал цього податку. Визначено основні групи факторів за критеріями, характерними для фінансової науки.
14	Лега О. Розрахунки за податком на додану вартість в площині використання інформаційних технологій [39]	Автором представлено порядок здійснення податкових розрахунків одного з основних видів податків суб'єктів господарювання – податку на додану вартість. Подано послідовність формування довідкової бази, руху, порядок відображення й обліку податкових документів - від первинних до звітності, в площині використання інформаційних технологій.
15	Малишкін О. ПДВ в системах податкового і фінансового обліку: аспекти взаємодії [41]	У статті розглянуто особливості податкового обліку ПДВ в Україні в частині первинних документів, відображення специфічних операцій, сутність паралельної (автономної) і вбудованої моделей податкового обліку ПДВ, удосконалення взаємозв'язку аналітичних реєстрів різних видів обліку. Проаналізовано недоліки чинних інструктивних положень щодо методик бухгалтерського фінансового обліку ПДВ.
16	Мачулка О. Теоретико-методичні аспекти обліку податку на додану вартість [43]	Досліджено теоретичні особливості обліку податку на додану вартість у системі електронного адміністрування. Акцентовано увагу на методичних аспектах відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій щодо податку на додану вартість

Продовження додатку В

1	2	3
17	Непочатенко О. Вітчизняний механізм справляння ПДВ: ключові проблеми та шляхи їх вирішення [45]	Проведено аналіз сучасного вітчизняного механізму справляння податку на додану вартість. На підставі результатів аналізу авторами обґрунтовано напрями вдосконалення порядку нарахування та сплати цього податку.
18	Оксенюк О. Аналіз нормативно- правового регулювання адміністрування ПДВ в Україні [46]	Автор провела аналіз історії становлення та зміни нормативно-правової бази з питань адміністрування ПДВ. Навела основні положення, поправки та доповнення, що вносилися в процесі розвитку. Зазначила підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють окремі питання адміністрування ПДВ, а саме питання реєстрації платників ПДВ, порядку відшкодування податку та що не є об'єктами оподаткування або звільнені від ПДВ.
19	Петренко Н. І. Методичні підходи контролю операцій з ПДВ [50]	На підставі вивчення науково-практичної літератури виявлено проблему контролю операцій з ПДВ. Визначено типові порушення в операціях з ПДВ, на основі чого розроблено методику контролю операцій з ПДВ. Запропоновано під час контролю операцій з ПДВ використовувати арифметичну, нормативно-правову, формальну, хронологічну та взаємну перевірки. Розкрито особливості використання перерахованих прийомів документального контролю в частині дослідження первинних документів, реєстрів обліку та звітності щодо ПДВ.
20	Петричко М. М. Сучасний стан адміністрування ПДВ в Україні [52]	Автором узагальненні існуючі теоретичні підходи до визначення сутності адміністрування ПДВ. Розглянуто процес електронного адміністрування ПДВ на основі діючого законодавства. Досліджено практичні аспекти щодо нарахування та відшкодування ПДВ в Україні. Автором окреслено наявні негативні чинники, які впливають на процес адміністрування ПДВ. Запропоновано заходи щодо покращення адміністрування ПДВ в сучасних умовах розвитку.
21	Пирого С. С. Сутність бюджетного відшкодування ПДВ [53]	Проаналізовано підходи до визначення понять «бюджетне відшкодування» та «фактично сплачений податок». Доведено, що визначене у Податковому кодексі поняття «бюджетне відшкодування» не відповідає суті здійснюваної операції. Запропоновано зміни до ст. 14.1.18 Податкового кодексу України, спрямовані на покращення функціонування системи бюджетного відшкодування. Повернення надміру сплачених сум передбачено здійснювати у спосіб, який не передбачає реальних виплат з бюджету.
22	Погрібна О. Організація контролю розрахунків з податку на додану вартість в умовах законодавчих змін [54]	Автор уточнила питання особливостей, підходів і порядку організації контролю розрахунків з податку на додану вартість в контексті законодавчих інновацій. При цьому враховані сутність контрольних процедур і прийомів, об'єктів та механізму оподаткування податком на додану вартість та його справляння. Також систематизовані особливості бухгалтерського і податкового обліку розрахунків з податку на додану вартість, які визначені діючим законодавством і впливають на організацію контролю податкового кредиту та податкових зобов'язань, порядку його

	справляння і відображення у звітності.
--	--

Продовження додатку В

1	2	3
23	Полторак А. Оптимізація сплати ПДВ через механізм податкового планування на підприємствах [58]	Визначено сутність податкового планування на підприємстві. Узагальнено заходи податкового планування з метою оптимізації сплати податку на додану вартість на підприємствах і очікувані результати від їх застосування, такі як: рівномірний розподіл платежів з ПДВ у податкових звітних періодах, оптимізація баз оподаткування операцій з постачання: товарів/ послуг; самостійно виготовлених товарів/послуг; необоротних активів та інші.
24	Помулева В. М. Вектори удосконалення обліку ПДВ в системі електронного адміністрування [59]	Висвітлено основних аспектів електронного адміністрування та актуальних проблем обліку ПДВ в системі електронного адміністрування
25	Пономарьова Т. Автоматизація обліку розрахунків з ПДВ: підходи та практичні рішення [60]	Автором розглянуто облік розрахунків з податку на додану вартість для підприємств, що перейшли на подачу електронної податкової звітності, визначено особливості обліку податкового кредиту та податкового зобов'язання у програмі 1С. Описано основні документи, що використовуються при обліку оподатковуваних операцій.
26	Радзівіло І. В. Управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства [61]	Досліджено систему управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства як інструмента поліпшення ефективності роботи. Розкрито сутність механізму функціонування ПДВ в Україні на рівні суб'єктів підприємництва та систематизовані ключові особливості електронного адміністрування податку на додану вартість. Розроблено систему управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства, яка поєднує різномірні функціональні підсистеми (планування, мотивація, забезпечення (організація), моніторинг та контроль) та підпадає під вплив внутрішніх та зовнішніх чинників. Визначено, що в системі менеджменту механізму функціонування ПДВ є всі види зв'язків, які охоплюють різномірні елементи системи та суттєво впливають на характеристики системи. Використання комплексного підходу до механізму функціонування ПДВ надасть можливість своєчасно виявляти "слабкі місця", ліквідовувати їх, вчасно коригувати процес формування, нарахування та перерахування (отримання) сум ПДВ, враховуючі зміни як у внутрішньому, так і у зовнішньому середовищі. Встановлено, що формування ефективної системи управління механізмом функціонування ПДВ на рівні підприємства повинно бути націлено на збільшення ринкової вартості суб'єкта господарювання (платника податку), що і визначило подальші напрями дослідження.

Продовження додатку В

1	2	3
27	Рекова Н. Ю. Особливості ПДВ в Україні в контексті зближення з європейським законодавством [62]	Проведено аналіз ПДВ як основного непрямого бюджетоутворюючого податку в державах – членах ЄС та Україні. Встановлено, що найбільш поширена в ЄС загальна ставка ПДВ дорівнює 20% і 21%. Крім загальної ставки ПДВ, у країнах – членах ЄС використовуються знижені, суперзнижені та нульові ставки. Визначено, що в ЄС зниження загальної ставки ПДВ є недоцільним, тому що може призвести до втрат бюджету і зайвим адміністративним витратам. Обґрунтовано, що в умовах соціально-економічної нестабільності використання законодавчо встановленої в Україні загальної і зниженої ставки ПДВ сприяє зниженню ризику недостачі бюджетних доходів і не суперечить процесу поступового зближення вітчизняного законодавства з вимогами ЄС. Збільшення податкових надходжень сприяє підвищенню імпліцитної ставки ПДВ за рахунок змін у сфері податкового адміністрування в контексті імплементації директив ЄС.
28	Рябець І. Л. Організаційно-правові проблеми відшкодування ПДВ в Україні [63]	Визначено основні організаційно-правові проблеми, що сприяють незаконному відшкодуванню податку на додану вартість, розкриті окремі погляди науковців та практиків на дану проблему, шляхи їх вирішення та стан, в якому на сьогодні перебуває законодавство, що регулює питання в цій сфері.
29	Сокотенюк С. М. Особливості прийняття та застосування електронного адміністрування ПДВ в Україні [65]	Розглянуто особливості прийняття податкової реформи у 2015 році щодо податку на додану вартість. Виконано аналіз механізму впливу податку на додану вартість на здійснення діяльності господарюючих суб'єктів. Визначено основні зміни у базі оподаткування, електронному адмініструванні, коригуванні податкових зобов'язань та податкового кредиту. Наведено формулу розрахунку суми, на яку, платник податку на додану вартість має право зареєструвати податкові накладні та розрахунки коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних. Процедуру реєстрації податкової накладної представлено у вигляді алгоритму дій. Охарактеризовані варіанти розвитку подій у зв'язку з видачею податкової накладної. Виявлено недоліки системи електронного адміністрування ПДВ. Серед них збільшення часу, що витрачає суб'єкт підприємницької діяльності на видачу однієї податкової накладної, в порівнянні з тим же показником до реформи. Встановлено особливість проведення економічної діяльності та її оподаткування за допомогою інформаційного забезпечення та мережі.
30	Сударенко О. В. Правові засади бюджетного відшкодування ПДВ в Україні [66]	Визначено спільні та відмінні риси таких видів бюджетного відшкодування як загальний та автоматичний; визначено відмінні риси між механізмом бюджетного відшкодування та зарахуванням сум коштів у зменшення податкових зобов'язань з ПДВ.

Закінчення додатку В

1	2	3
31	Терешко О. М. Проблеми та перспективи справляння ПДВ в Україні [67]	Автором визначено, що з метою удосконалення адміністрування ПДВ потрібно вирішити питання щодо: визначення оптимального рівня ставок податку; визначення справедливої системи пільг, а, у ідеалі, їх скасування (адже часто надання пільги використовують для “відмивання” бюджетних коштів); спрощення податкової декларації та процедури її подання; повної автоматизації процедури відшкодування ПДВ; вдосконалення системи зворотного зв'язку між Державною податковою службою України та платниками податку
32	Турянський Ю. І. Ефективність ПДВ: теоретичні та емпіричні оцінки [68]	Систематизовано основні теоретичні аспекти ефективності ПДВ. Подано підходи державних службовців щодо встановлення ефективної ставки ПДВ та її вплив на загальну макроекономічну ситуацію в країні. Проаналізовано методи обчислення ефективної ставки оподаткування. На основі спрощеної моделі ефективної ставки оподаткування визначено ефективну ставку податку на додану вартість в Україні
33	Філіппова Н. В. Напрями гармонізації ставки ПДВ в Україні в контексті міжнародних торговельних відносин [70]	Запропоновано інструментарій відбору країн – торговельних партнерів України, з використанням якого розраховано варіанти гармонізованих ставок ПДВ. Створено модель оцінки впливу різних варіантів гармонізованої ставки ПДВ на надходження даного податку в бюджет України. Розроблено окремі рекомендації щодо вдосконалення нормативно-законодавчої бази України в частині інтенсифікації міжнародних торговельних відносин з урахуванням необхідності виконувати вимоги Угоди
34	Ходикіна А.А. Актуальні тенденції обліку розрахунків з податку на додану вартість [71]	Розглянуто тенденції розрахунків з податку на додану вартість в Україні, проаналізовано нові зміни на сьогодні, та визначення напрямів удосконалення обліку даного податку. Сучасна податкова система має досить складну структуру, яка включає в себе різні види податків. Одним із основних податків, які стягуються на території України є податок на додану вартість. При організації бухгалтерського обліку на підприємстві особливе місце відводять обліку розрахунків з бюджетом, зокрема за податком на додану вартість.
35	Чирва А. Важливі аспекти обліку податку на додану вартість [74]	На основі вивчення існуючих нормативно-правових документів автором запропонована структурно-логічна схема методики визначення податку на додану вартість. Зроблено акцент на етапі відображення результатів розрахунків з податку на додану вартість на рахунках бухгалтерського обліку та окреслені напрями щодо удосконалення облікових процедур по податку на додану вартість.
36	Шевченко В.М. Операційний аналіз як інструмент планування податкових платежів в системі електронного	Розглянута проблема планування податкових платежів підприємства в системі електронного адміністрування ПДВ. Пропонується використовувати операційний аналіз, званий також аналізом «витрати-обсяг-прибуток». Запропоновано використовувати формули для розрахунку планових показників собівартості самостійно виготовлених товарів/послуг, які можна застосовувати при визначення бази оподаткування ПДВ в окремих

	адміністрування ПДВ [75]	випадках.
--	-----------------------------	-----------

Додаток Д

Обсяги ПДВ у ПАТ «Торговельно – підприємницький центр у 2013-2017 рр.

№ п/п	Рік	Сума, тис.грн.
1	2013	35715,2
2	2014	39672,4
3	2015	40290,4
4	2016	39850,8
5	2017	43835,8

ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»**ОБОРОТНО-САЛЬДОВА ВІДОМІСТЬ****рах. 641 / ПДВ****за 2017 р.**

Місяць	Сальдо на початок		Обороти за місяць,		Сальдо на кінець	
	місяця, тис. грн		тис. грн		місяця, тис. грн	
	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
січень	-	-	-	4120	-	4120
лютий	-	4120	4120	3270	-	3270
березень	-	3270	3270	3560	-	3560
квітень	-	3560	3560	4080	-	4080
травень	-	4080	4080	3580	-	3580
червень	-	3580	3580	3210	-	3210
липень	-	3210	3210	4050	-	4050
серпень	-	4050	4050	3980	-	3980
вересень	-	3980	3980	2975	-	2975
жовтень	-	2975	2975	2354	-	2354
листопад	-	2354	2354	2673	-	2673
грудень	-	2673	2673	5983,8	-	5983,8
ВСЬОГО			37852	43835,8		

Головний бухгалтер _____

ДОДАТОК 3

Відмітка про одержання
(штамп органу державної податкової служби,
дата, вхідний N)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
25.11.2011 N 1492

01	ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ		011	Звітна
			012	Звітна нова
02	Звітний (податковий) період	2 0 1 7 (рік)		4 (місяць)
03	Звітний (податковий) період, за який виправляються помилки			
031	відмітка про те, що помилки цього звітного (податкового) періоду вже виправлялися раніше			
04	Платник	ПАТ "Торговельно-підприємницький центр" (найменування - для юридичної особи та представництва нерезидента, прізвище, ім'я, по батькові - для фізичної особи, для спільної діяльності та управління майном - найменування, дата та номер договору)		
041	юридична особа	3 2 5 6 5 2 8 8	Код за ЄДРПОУ	
042	фізична особа		Регістраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта	
043	спільна діяльність		Податковий номер, який надають органи державної податкової служби	
044	Договір про спільну діяльність від управління майном	N	Податковий номер, який надають органи державної податкової служби	
045	представництво нерезидента, що не має статусу юридичної особи		Податковий номер, який надають органи державної податкової служби	
05	Індивідуальний податковий номер платника податку на додану вартість		(номер свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість)	
06	Податкова адреса м.Київ, вул. Васильківська, 34	Поштовий індекс	044675558	
		Телефон		
		Факс		
		E-mail		
Декларация подается до органу державної податкової служби в м.Київ (район, місто)				
07	ознака підприємства суднобудування	08	ознака підприємства літакобудування	
09	ознака постачання в межах угод про розподіл продукції	10	ознака підприємства (організації) інвалідів	
(грн.)				
Код рядка	Код додатка	І. ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	Обсяги постачання (без податку на додану вартість)	Сума податку на додану вартість
			колонка А	колонка Б
1	Д5	Операції на митній території України, що оподатковуються за основною ставкою, крім імпорту товарів	219179	43435,8
2		Операції, що оподатковуються за нульовою ставкою:	x	x
2.1		експортні операції		0
2.2		інші операції, що оподатковуються за нульовою ставкою		0
3	Д6	Операції, що не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу)		x
4	Д6	Операції з постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України		x
5	Д6	Операції, які звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди))		x
6		Загальний обсяг постачання (сума значень з 1-го до 5-го рядка колонки А)	219179	x
6.1		з рядка 6 - загальний обсяг операцій звітного періоду, що є об'єктом оподаткування (рядок 1 + рядок 2.1 + рядок 2.2 + рядок 5) колонки А	219179	x
7		Послуги, отримані від нерезидента, місце постачання яких визначено на митній території України		
8		коригування податкових зобов'язань (рядок 8.1 (+ чи -) + рядок 8.2 (+ чи -))		
8.1	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів постачання та податкових зобов'язань		
8.1.1	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів постачання, по яких не нараховувався податок на додану вартість		x
8.2		коригування податкових зобов'язань у зв'язку з нецільовим використанням товарів, ввезених із застосуванням звільнення від податку на додану вартість (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)) (+)		
9		Усього податкових зобов'язань (сума значень рядків (1 + 7 + 8 (- чи +)) колонки Б)	x	43435,8

Продовження додатку Ж

Код рядка	Код додатка	П. ПОДАТКОВИЙ КРЕДИТ	Обсяги придбання (без податку на додану вартість)	Дозволений податковий кредит
			колонка А	колонка Б
10	Д5	Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) з податком на додану вартість на митній території України товарів/послуг та необоротних активів з метою їх використання виключно у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які:	x	x
10.1		підлягають оподаткуванню за основною ставкою та нульовою ставкою	184560	36912
10.2		не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу), та/або звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)), та/або не оподатковуються (постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України)		x
11		Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) без податку на додану вартість на митній території України товарів/послуг та необоротних активів з метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які:	x	x
11.1		підлягають оподаткуванню за основною ставкою та нульовою ставкою		x
11.2		не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу), та/або звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)), та/або не оподатковуються (постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України)		x
12		Імпорттовані товари, необоротні активи та отримані від нерезидента на митній території України послуги з метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які оподатковуються за основною ставкою та нульовою ставкою:	x	x
12.1		обсяг придбання, податок на додану вартість, сплачений митним органам		
12.2		погашені податкові векселі (для підприємств суднобудування)		
12.3		обсяг придбання товару, ввезеного із застосуванням звільнення від податку на додану вартість (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди))		x
12.4		послуги, отримані від нерезидента, місце постачання яких знаходиться на митній території України		
13		Імпорттовані товари, необоротні активи та отримані від нерезидента на митній території України послуги з метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу), та/або звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)), та/або не оподатковуються (постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України):	x	x
13.1		обсяг придбання товару, податок на додану вартість по якому сплачений митним органам		x
13.2		обсяг придбання товару, ввезеного із застосуванням звільнення від податку на додану вартість (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди))		x
13.3		послуги, отримані від нерезидента, місце постачання яких знаходиться на митній території України		x
14		Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) товарів/послуг та необоротних активів на митній території України, імпорт товарів, необоротних активів та отримання від нерезидента на митній території України послуг, які не призначаються для їх використання у господарській діяльності	x	x
14.1	Д5	з податком на додану вартість		x
14.2		без податку на додану вартість		x
15	Д5, Д7	Придбання (виготовлення, будівництво, спорудження, створення) товарів/послуг та необоротних активів, які частково використовуються в оподатковуваних операціях, а частково в операціях, які не є об'єктом оподаткування (стаття 196 розділу V Кодексу), та/або звільнені від оподаткування (стаття 197 розділу V Кодексу, підрозділ 2 розділу XX Кодексу, міжнародні договори (угоди)), та/або не оподатковуються (постачання послуг за межами митної території України та послуг, місце постачання яких визначено відповідно до пунктів 186.2, 186.3 статті 186 розділу V Кодексу за межами митної території України):		x
15.1		частина*, що включається до складу податкового кредиту	ЧЗ - значення колонки 5 таблиці 1 Д7	
15.2		частина*, що не включається до складу податкового кредиту		x
16		Коригування податкового кредиту (сума значень рядків (16.1 (+ чи -) + 16.1.2 (+ чи -) + 16.2 + 16.3 + 16.4 (+ чи -))		
16.1	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів придбання та податкового кредиту, який було включено у рядок 10.1		
16.1.1	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів придбання, по яких не нараховувався податок на додану вартість		x
16.1.2	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів придбання та податкового кредиту, який було включено у рядок 15.1		
16.1.3	Д1	коригування згідно зі статтею 192 розділу V Кодексу обсягів придбання, які було включено у рядок 15.2		x
16.2		коригування податкового кредиту внаслідок часткового використання товарів/послуг, необоротних активів в операціях сільськогосподарського або переробного виробництва (-)		
16.3		коригування податкового кредиту із постачання сільськогосподарської продукції або продукції власного виробництва переробного підприємства у митному режимі експорту (переноситься з рядка 12.3 декларації (скороченої) або рядка 12.3 декларації (переробного підприємства) (+)	x	
16.4	Д7	коригування податкового кредиту у зв'язку з перерахунком частки використання товарів/послуг та/або необоротних активів в оподатковуваних операціях		
17		Усього податкового кредиту (сума значень рядків (10.1 + 12.1 + 12.2 + 12.4 + 15.1 + 16 (- чи +)) колонки Б)	x	36912

Закінчення додатку Ж

III. РОЗРАХУНКИ З БЮДЖЕТОМ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД			Сума податку на додану вартість
18		Позитивне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту поточного звітного (податкового) періоду (рядок 9 - рядок 17) (позитивне значення)	6523,8
19		Від'ємне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту поточного звітного (податкового) періоду (рядок 17 - рядок 9) (позитивне значення)	
20		Зарахування від'ємного значення різниці поточного звітного (податкового) періоду:	x
20.1		у зменшення суми податкового боргу з податку на додану вартість	
20.2		до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду (рядок 19 - рядок 20.1) (значення цього рядка переноситься до рядка 21.1 декларації наступного звітного (податкового) періоду**)	
21		Залишок від'ємного значення попереднього звітного (податкового) періоду, що включається до складу податкового кредиту поточного звітного (податкового) періоду (рядок 21.1 + рядок 21.2 + рядок 21.3):	
21.1		значення рядка 20.2 декларації попереднього звітного (податкового) періоду	
21.2		значення рядка 24 декларації попереднього звітного (податкового) періоду	
21.3		зменшено/збільшено залишок від'ємного значення за результатами перевірки податкового органу	
22	Д2	Залишок від'ємного значення попереднього звітного (податкового) періоду, за вирахуванням суми податку, яка підлягає сплаті до бюджету за підсумками поточного звітного (податкового) періоду (рядок 21 - рядок 18)	
23	Д3	Сума, що підлягає бюджетному відшкодуванню (рядок 3 Д3) (рядок 23.1 + рядок 23.2):	
23.1	Д4	на рахунок платника у банку	
23.2		у зменшення податкових зобов'язань з податку на додану вартість наступних звітних (податкових) періодів	
24		Залишок від'ємного значення, який після бюджетного відшкодування включається до складу податкового кредиту наступного податкового періоду (рядок 22 - рядок 23) (значення цього рядка переноситься до рядка 21.2 декларації наступного звітного (податкового) періоду)	
25		Сума податку на додану вартість, яка підлягає нарахуванню та сплаті в бюджет за підсумками поточного звітного (податкового) періоду з урахуванням залишку від'ємного значення попереднього звітного періоду (рядок 18 - рядок 21)	6523,8

* Визначається виходячи з частки, розрахованої у таблиці 1 додатка 7 до декларації, і застосовується протягом поточного року.

** Для підприємств суднобудування і літакобудування - декларації поточного звітного (податкового) періоду.

Відмітка про перехід на місячний податковий період з поточного звітного (податкового) періоду	
Відмітка про одночасне подання до декларації:	
декларації (скороченої) (стаття 209 розділу V Кодексу)	
декларації (спеціальної) (пункт 209.18 статті 209 розділу V Кодексу)	
декларації (переробного підприємства) (пункт 1 підрозділу 2 розділу XX Кодексу)	
уточнюючого розрахунку	
копії записів у реєстрах виданих та отриманих податкових накладних в електронному вигляді	
заяви про вибір квартального звітного (податкового) періоду (додаток 1 до Порядку)	
заяви про відмову постачальника надати податкову накладну (порушення ним порядку заповнення та/або порядку реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних) ((Д8) - додаток 8) та відповідних документів	
шт.	оригіналів п'яти основних аркушів (примірників декларанта) вантажних митних декларацій у разі наявності експортних операцій
доповнення (за довільною формою) відповідно до пункту 46.4 статті 46 розділу II Кодексу	

Дата подання декларації 03.01.2018 Наведена інформація є повною і достовірною.

Керівник	(підпис)	(ініціали та прізвище)	М. П.
(реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта керівника)			
Головний бухгалтер	(підпис)	(ініціали та прізвище)	
(реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта головного бухгалтера)			

Платник податку на додану вартість
(для фізичної особи - платника податку)

IV. Ця частина податкової декларації заповнюється посадовими особами органу державної податкової служби	
Дата внесення даних до електронної бази податкової звітності	
(посадова особа органу державної податкової служби (підпис, ініціали та прізвище))	
N	Номер та дата письмового повідомлення про відмову у прийнятті декларації
(посадова особа органу державної податкової служби (підпис, ініціали та прізвище))	
За результатами камеральної перевірки цієї декларації	
порушень (помилки) не виявлено (дата)	
N	складено акт (номер, дата) камеральної перевірки
N	надано висновок (номер, дата) до підрозділу податкового контролю
(потрібне зазначити)	
" " 20__ року	
(посадова особа органу державної податкової служби (підпис, ініціали та прізвище))	

Наказ № 2

**про облікову політику на підприємстві
ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»**

м. Київ

“ 17 ” грудня 20 16 р.

Відповідно до вимог Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 року № 996-XIV наказую встановити такі принципи, методи і процедури, що будуть використовуватись підприємством для складання та подання фінансової звітності і формувати облікову політику підприємства.

I. Організація бухгалтерського обліку

1. Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку на підприємстві і на виконання пункту 4 статті 8 Закону "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" (далі - “Закон про бух. облік”), встановити з 1 січня 2017 року в ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» такі засади організації бухгалтерського обліку:

1.1. Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією підприємства, яку очолює головний бухгалтер:

1.2. Кількісний та якісний склад бухгалтерії визначається штатним розписом і затверджується окремим наказом керівника підприємства.

2. Права й обов'язки головного бухгалтера та всіх посадових осіб бухгалтерії визначаються Законом про бух. облік, цим наказом та затвердженими посадовими інструкціями:

2.1. Відповідно до пункту 7 статті 8 Закону про бух. облік, головний бухгалтер підприємства:

Продовження додатку И

2.1.1. Забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання й подання у встановлені строки фінансової звітності;

2.1.2. Організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;

2.1.3. Бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних із нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжок і псування цінностей підприємства;

2.2. Розпорядження головного бухгалтера, які стосуються становлення та здійснення бухгалтерського обліку на підприємстві, є обов'язковими до виконання усіма структурними підрозділами й всіма працівниками підприємства.

2.2.1. Цим наказом головний бухгалтер наділяється правом другого підпису, який він ставить на первинних бухгалтерських документах, реєстрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах, згідно з переліком, наведеним у додатку до цього наказу (крім платіжних доручень).

2.3. Головний бухгалтер несе особисту відповідальність перед керівником підприємства, призначеним на відповідну посаду власником(ми) підприємства, згідно з переліком питань, наведених у пункті 2.1 цього наказу.

2.3.1. За відсутності головного бухгалтера вищезазначені (див. п. 2.1 цього наказу) обов'язки та відповідальність покладаються на його першого заступника.

2.3.2. Відповідальність інших працівників бухгалтерії регулюється посадовими інструкціями, які затверджуються керівником підприємства.

3. Затвердити перелік посадових осіб, які наділяються правом дозволу на проведення господарських операцій (додаток до наказу). Зразки підписів відповідних осіб за переліком затверджуються окремим наказом керівника та доводяться до відповідних структурних підрозділів.

3.1. Перелічені особи наділяються правами та несуть всю повноту відповідальності за відповідність проведених операцій чинному законодавству та статуту підприємства, згідно з посадовими інструкціями.

4. Затвердити перелік посадових осіб, яким дозволено отримувати та видавати товарно-матеріальні цінності (додаток до наказу). Зразки підписів відповідних посадових осіб за переліком затверджуються окремим наказом керівника та доводяться до відповідних структурних підрозділів.

4.1. Перелічені особи наділяються правами та несуть усю повноту відповідальності за відповідність здійснених операцій законодавчим актам та статуту підприємства, згідно з посадовими інструкціями та чинними законодавчими актами України.

Продовження додатку II

5. Обов'язок щодо складання фінансової звітності та іншої звітності на вимогу власників, органів статистики покласти на головного бухгалтера.

6. Затвердити правила й графік документообігу відповідно до додатка до цього наказу за переліком документів, затверджених керівником.

II. Ведення бухгалтерського обліку

1. Бухгалтерський облік на підприємстві проводити із застосуванням комп'ютерної бухгалтерської програми 1С Бухгалтерія.

Відповідальність за рівень відповідності реєстрів обліку, порядку й способу реєстрації й узагальнення інформації, передбачених цією комп'ютерною програмою, вимогам законодавства, покладається на головного бухгалтера підприємства.

2. Затвердити перелік первинних документів, які застосовуються підприємством у практичній діяльності й офіційно затверджені відповідними державними органами у додатку до цього наказу.

3. Затвердити форми первинних облікових документів (зведених первинних документів), які застосовуються підприємством у практичній діяльності, але не затверджені відповідними державними органами у додатку до цього наказу.

4. Згідно з пунктом 1.3 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, яке затверджене наказом Міністерства фінансів України 24.05.95 р. за №88, всі первинні документи, облікові реєстри, фінансова, статистична та інша звітність складаються українською мовою.

5. Установити місце зберігання (архів підприємства) первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, виготовлених як на паперових, так і на магнітних носіях інформації (дискети, компакт-диски). Строки зберігання встановлюються відповідно до законодавства.

6. Затвердити розроблений на підставі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (див. наказ МФ

України №291 від 21.12.99 р.) робочий план рахунків із використанням рахунків першого, другого та третього порядку.

Продовження додатку И

7. З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку й звітності проводити інвентаризацію активів і зобов'язань, відповідно до статті 10 Закону про бух облік та інших нормативних документів:

7.1. Інвентаризація активів і зобов'язань, під час якої перевіряються їх наявність, документальне підтвердження і стан та дається оцінка, визначається ефективність застосування окремих принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку і розробляються пропозиції щодо зміни окремих параметрів облікової політики на наступний звітний період (рік), проводиться перед складанням річної фінансової звітності підприємства в період з 15 листопада до 30 грудня та в період з 15 травня до 30 червня в обов'язковому порядку. Точний час і порядок її проведення, відповідальні особи визначаються керівником підприємства окремим письмовим розпорядженням (наказом) керівника;

7.2. У всіх інших випадках об'єкти й періодичність проведення інвентаризації визначаються керівником підприємства на підставі чинного законодавства у міру необхідності. Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. №69 (далі - Інструкція 69). (наводиться повний перелік об'єктів та періодичність (або умови) інвентаризації

7.3. Для проведення інвентаризаційної роботи (планових та позапланових інвентаризацій активів та зобов'язань, списання основних засобів, малоцінних, інших матеріальних цінностей тощо) затвердити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі:

7.3.1. Права й обов'язки та завдання, які покладаються на членів постійно діючої інвентаризаційної комісії, визначені Інструкцією 69.

7.3.2. Додатково до завдань, обумовлених Інструкцією 69, на постійно діючу інвентаризаційну комісію покладаються завдання: з визначення ефективності застосовуваних на підприємстві принципів, методів і процедур облікової політики; з проведення робіт щодо оцінки активів та зобов'язань; з розробки та затвердження пропозицій щодо їх зміни на наступний звітний рік, проведення внутрішнього контролю на підприємстві.

7.4. Інвентаризація каси підприємства проводиться не рідше одного разу на місяць.

9. Встановити поріг суттєвості щодо окремих об'єктів обліку:

- господарські операції і події, пов'язані зі змінами у складі (русі) активів, зобов'язань, власного капіталу – 3 %;
- господарські операції та події щодо доходів і витрат – 2 %;

Продовження додатку И

- статті Балансу (Звіту про фінансовий стан), Звіту про фінансовий результат, Звіту про власний капітал, Звіту про рух грошових коштів – 5 %;
- інші господарські операції та події – 5%.

10. Встановити періодичність відображення відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань в річній фінансовій звітності.

III. Принципи і методи відображення в бухгалтерському обліку окремих активів і господарських операцій.

1. Принцип нарахування. Застосовується принцип нарахування для доходів та витрат. Виходячи з цього принципу, доходи в Звіті про сукупний прибуток відображаються в періоді їх виникнення, а витрати - на підставі відповідності доходам, що забезпечує визначення фінансового результату звітного періоду шляхом співставлення доходів звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів.

2 Доходи від оренди. Договори оренди, за умовами яких до орендаря переходять всі суттєві ризики та вигоди, витікаючі з права власності, класифікуються як фінансова оренда. Всі інші договори оренди класифікуються як операційна оренда. Дохід від операційної оренди визнається рівномірно на протязі терміну оренди.

3. Надання послуг. Виручка за договорами надання послуг (виконання робіт) визнається виходячи з міри завершеності. Міра завершеності надання послуг (виконання робіт) визначається шляхом вивчення виконаної роботи з відображенням в обліку доходів в тому звітному періоді, в якому надані послуги.

4. Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти включають готівкові кошти в касі і кошти на банківських рахунках, банківські депозити до запитання, інші високоліквідні фінансові вклади з терміном погашення до трьох місяців, які вільно конвертуються у відповідні суми грошових коштів, та ризик зміни вартості яких, є незначним. Відсотки по депозиту визнаються в складі операційної діяльності. Звіт про рух грошових коштів складається прямим методом .

5. Валюта. Індивідуальна фінансова звітність підприємства представлена у валюті основного економічного середовища, у якому вона здійснює свою діяльність (її функціональній валюті). Функціональною валютою для підприємства є гривня. При підготовці фінансової звітності операції в валюті, відмінній від функціональної валюти («іноземна валюта»), відображаються за курсом валюти на дату операції. Грошові статті, виражені в іноземній

Продовження додатку И

валюті, перераховуються за відповідним валютним курсом на дату складання звітності. Негрошові статті, відображені за історичною вартістю, відображеною в іноземній валюті, не перераховуються. Фінансовий результат від курсових різниць відображається в прибутку (збитках) в періоді виникнення.

6. Фінансові активи.

а) фінансові інвестиції. Для обліку фінансових інвестицій в асоційовані та дочірні підприємства застосовується метод участі в капіталі. Згідно методу участі в капіталі інвестиція спочатку визнається за собівартістю, а на дату звітності коригується згідно із зміною частки інвестора в чистих активах об'єкту інвестування. Прибуток та збиток інвестора включають долю інвестора в прибутку або збитку об'єкту інвестування.

б) дебіторська заборгованість. Для обліку дебіторської заборгованості застосовуються МСБУ 32 "Фінансові інструменти: представлення", МСБО 39 "Фінансові інструменти: визначення і оцінка", МСФЗ 7 "Фінансові інструменти: розкриття інформації". Розмір резерву сумнівних боргів визначається за методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів. Класифікація дебіторської заборгованості проводиться за термінами її непогашення. Як сумнівна розцінюється та заборгованість, яка не погашена більше 12 місяців.

7. Основні засоби. Для обліку основних засобів використовується МСБО 16 "Основні засоби". Основні засоби оцінюються за історичною вартістю. Таким чином, після визнання активом, об'єкт основних засобів обліковується за його собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності.

Амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом, виходячи з терміну корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому об'єкт став придатним до використання. Ліквідаційна вартість вважається рівною нулю. Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкту основних засобів. Терміни корисного використання встановлюються в залежності від класифікації основного засобу за наступними групами:

будівлі та споруди від 5 до 50 років;

- комп'ютери, принтери, телефони – 4 роки;
- кондиціонери – 5 років;
- обладнання та інструменти – 5 років;
- холодильники, пилососи – 5 років;
- автомобілі – 7 років;
- офісні меблі – 8 років;

Продовження додатку И

- сигналізації, контрольні системи та пристрої – 10 років.

Необоротні матеріальні активи, вартістю до 2 500 грн. включно, вважаються малоцінними, і вартість таких активів відноситься на витрати в момент їх визнання. Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкту (модернізація, добудова, реконструкція і т.ін.), яке призводить до збільшення майбутніх економічних вигод. Витрати, які здійснюються для підтримання об'єкту в стані придатному для використання, включаються в склад витрат. Очікувані терміни корисного використання, балансова вартість і метод нарахування амортизації основних засобів аналізується в кінці кожного року, при цьому всі зміни в оцінках відображаються у звітності без перегляду порівняльних показників. Дохід або збиток від продажу чи іншого вибуття об'єктів основних засобів визначається як різниця між ціною продажу та балансовою вартістю цих об'єктів.

8. Інвестиційна нерухомість. Інвестиційна нерухомість представляє собою об'єкти, які використовуються для отримання орендної плати та/або нарощення капіталу (в тому числі об'єкти, що будуються). Для обліку інвестиційної нерухомості використовується МСФЗ 40 "Інвестиційна нерухомість". На момент переходу інвестиційна нерухомість відображена у фінансовій звітності за справедливою вартістю (проведена оцінка з залученням незалежного оцінювача), а для подальшого обліку інвестиційної нерухомості використовується модель собівартості. Тобто об'єкт обліковується за його собівартістю, зменшеною на суму амортизації з врахуванням збитків від зменшення корисності та вигод від її відновлення. Більшу частину площ будівель та споруд передано в операційну оренду. Нерухомість, яка занята ПАТ «Торговельно-підприємницький центр», розглядається як інвестиційна нерухомість, навіть якщо ця частина не утримується з інвестиційною метою. Тому, всі об'єкти нерухомості відносяться до інвестиційної нерухомості. Сума дооцінки будівель та споруд, яка виникла після оцінки інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю на момент переходу на МСФЗ, щомісячно відноситься на нерозподілений прибуток рівними частками виходячи із терміну корисного використання об'єктів.

9 Нематеріальні активи. Для обліку нематеріальних активів застосовується МСБО 38 "Нематеріальні активи". Нематеріальні активи оцінюються за історичною вартістю. Таким чином, після визнання активом, нематеріальний актив обліковується за його собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності. Амортизація нематеріальних активів нараховується прямолінійним методом, виходячи із терміну корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому актив став придатним до використання. Ліквідаційна вартість вважається рівною нулю. Нарахування амортизації

Продовження додатку И

припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття нематеріального активу. Термін корисного використання нематеріальних активів - 5 років. Очікувані терміни корисного використання та метод нарахування амортизації аналізуються в кінці кожного звітного періоду, при цьому всі зміни в оцінках відображаються у звітності без перегляду порівняльних показників.

10. Необоротні активи, призначені для продажу. Необоротні активи та групи активів класифікуються як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодована в основному не в процесі використання у виробничій діяльності, а при наступному продажу. Дана умова вважається виконаною, якщо актив (чи група активів) може бути проданим у своєму поточному стані, та існує висока вірогідність продажу. Керівництво повинно закінчити продаж активу на протязі одного року з моменту його класифікації як призначеного для продажу. Необоротні активи (та групи активів), класифіковані як призначені для продажу, оцінюються за найменшою з двох величин: залишковою вартістю на момент рекласифікації та справедливою вартістю за вирахуванням затрат на продаж .

11. Запаси. Запаси оцінюються за найменшою з двох величин: собівартості та можливої чистої реалізаційної вартості. Метод оцінки вибуття запасів – за собівартістю перших за часом надходження (FIFO).

12 Винагорода працівників. Заробітна плата працівників, яка відноситься до трудової діяльності звітного періоду, визнається витратами звітного періоду. Підприємство зобов'язано здійснювати встановлені відрахування з єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду України. Ці витрати відносяться до витрат поточного періоду. Всі кошти, що перераховуються до Пенсійного фонду України, сплачуються в формі страхових внесків, які розраховуються шляхом застосування до суми нарахованої заробітної плати кожного робітника відсоткової ставки яка визначається на підставі діючого законодавства .

13. Формування резерву на оплату відпусток. Створюється резерв на оплату відпусток працівників та виконання гарантійних зобов'язань.

14 Формування резервів майбутніх витрат. Резерви майбутніх витрат відображаються в обліку, коли є зобов'язання, які виникли у результаті минулих подій, та існує висока вірогідність того, що їх буде необхідно погасити, а розмір таких зобов'язань може бути оцінено. Розмір резерву майбутніх витрат, що відображається в обліку, представляє собою найкращу оцінку суми, необхідної для погашення зобов'язань, визначену на звітну дату з урахуванням ризиків та невизначеностей, характерних для цих зобов'язань. Якщо величина резерву майбутніх витрат розраховується на підставі передбачуваних грошових потоків з погашення

Продовження додатку И

зобов'язань, то резерв майбутніх витрат визначається як дисконтована вартість таких грошових потоків. Зобов'язання по збитковим договорам враховуються в складі резерву майбутніх витрат і оцінюються за тим же принципом. Договір вважається збитковим, якщо підприємство прийняло на себе договірні зобов'язання, виконання яких пов'язано з неминучими збитками, тобто сума витрат по виконанню зобов'язань перебільшує економічні вигоди, які імовірно будуть отримані згідно із договором.

15. Податок на прибуток. Витрати з податку на прибуток представляють собою суму поточного та відстроченого податку.

а) Поточний податок. Сума поточного податку визначається виходячи з розміру оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від прибутку, відображеного у фінансовому звіті через статті доходів чи витрат, що підлягають оподаткуванню або вирахуванню для цілей оподаткування в інші роки, а також виключає взагалі ті що не підлягають оподаткуванню або вирахуванню для цілей оподаткування статті. Зобов'язання за поточним податком на прибуток розраховуються з використанням ставок оподаткування, затверджених законодавством на звітну дату.

б) Відстрочений податок. Відстрочений податок визнається у відношенні тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань, відображених у фінансовій звітності, та відповідними даними податкового обліку, які використовуються при розрахунку оподатковуваного прибутку. Відстрочені податкові зобов'язання, як правило, відображаються з урахуванням всіх оподатковуваних тимчасових різниць. Відстрочені податкові активи відображаються з урахуванням всіх від'ємних тимчасових різниць при умові високої вірогідності наявності в майбутньому оподатковуваного балансового прибутку, для використання цих тимчасових різниць. Податкові активи та зобов'язання не відображаються у фінансовій звітності,

якщо тимчасові різниці пов'язані з гудвілом або виникають внаслідок первісного визнання інших активів та зобов'язань в рамках угод (окрім угод по об'єднанню бізнесу), які не впливають на оподатковуваний та бухгалтерський прибуток. Відстрочені податкові активи та зобов'язання з податку на прибуток розраховуються з використанням ставок оподаткування (а також положень податкового законодавства), які були затверджені законодавством на звітну дату та, як передбачається, будуть діяти в період реалізації податкового активу чи погашення зобов'язання. Відстрочені податкові активи та зобов'язання відображаються у звітності, якщо відносяться до податку на прибуток, що стягується одним податковим органом. Нарахування

Закінчення додатку II

відстроченого податкового активу або зобов'язання проводиться на дату складання річної фінансової звітності.

в) Поточний та відстрочений податок за звітний період. Поточні та відстрочені податки визнаються в прибутках та збитках, крім випадків, коли вони відносяться до статей, що прямо відносяться до складу іншого сукупного доходу або власного капіталу (у цьому випадку відповідний податок також визнається напряму в капіталі), або коли вони визнаються в результаті первісного відображення угод по об'єднанню бізнесу. Податковий ефект угод по об'єднанню бізнесу відображається при обліку цих угод.

Загальний контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою:

Контроль за виконанням конкретних пунктів наказу покладається на головного бухгалтера.

Зі змістом наказу ознайомити (під розписку) усіх посадових осіб, причетних до його виконання.

Керівник _____

З наказом ознайомлені:

Додаток К

			КОДИ
			01.01.2015
Підприємство	ПАТ "Торговельно підприємницький центр"	за ЄДРПОУ	32565288
Територія	м.Київ	за КОАТУУ	6310137900
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	за КВЕД	31.01
Середня кількість працівників: 121			
Адреса, телефон: м. Київ, вул. Васильківська,34 (044)4675558			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			v
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2014 р.
Форма №1

			Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	3 142	3 385	
первісна вартість	1001	4 146	5 152	
накопичена амортизація	1002	(1 004)	(1 767)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 632	2 841	
Основні засоби	1010	9 905	8 677	
первісна вартість	1011	28 562	35 729	
знос	1012	18 657	(27 052)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	5 020	5 238	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	

Продовження додатку К

залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	20 008	20 141
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	101 235	113 406
Виробничі запаси	1101	65 424	70 588
Незавершене виробництво	1102	26 111	28 128
Готова продукція	1103	11 625	13 608
Товари	1104	987	1 082
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	38 932	46 386
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130		6 518
з бюджетом	1135		21 790
у тому числі з податку на прибуток	1136		6 956
з нарахованих доходів	1140		0
із внутрішніх розрахунків	1145		105 594
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		15 330
Поточні фінансові інвестиції	1160		0
Гроші та їх еквіваленти	1165		69 574
Готівка	1166		16
Рахунки в банках	1167		69 558
Витрати майбутніх періодів	1170		1 038
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190		1 455
Усього за розділом II	1195	375 130	381 091
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
	1300	395 138	401 232

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64 313	64 313
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Ремісійний дохід	1411	0	0

Продовження додатку К

Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	2 896	3 816
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	132 152	150 651
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	202 696	218 780
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	28 142	34 701
розрахунками з бюджетом	1620	941	1 080
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	2 942	3 058
розрахунками з оплати праці	1630	6 478	7 113
одержаними авансами	1635	5 404	6 506
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	112 303	116 483
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	9 440	10 781
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1 896	2 730
Усього за розділом III	1695	168 291	182 452
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	395 138	401 232

Продовження додатку К

Підприємство ПАТ "Торговельно підприємницький центр"

за ЄДРПОУ

Дата

КОДИ

01.01.2015

32565288

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)

за 2014 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД

1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	198 362	178 576
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(183 452)	(165 107)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	14 910	13 469
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	67 734	32 632
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(33 902)	(29 632)
Витрати на збут	2150	(126 395)	(98 578)
Інші операційні витрати	2180	(63 136)	(56 122)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	65 124	(57 126)

Закінчення додатку К

прибуток			
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	5 153	4 126
Інші доходи	2240	9	7
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(5 903)	(4 963)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(19)	(11)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	23 909	24 062
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-12 451	-13 750
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	11 458	10 312
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	51 913	42 632

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	489 878	452 126
Витрати на оплату праці	2505	117 042	98 563
Відрахування на соціальні заходи	2510	43 584	39 152
Амортизація	2515	5 790	4 128
Інші операційні витрати	2520	150 450	135 623
Разом	2550	806 744	768 689

Додаток Л

		КОДИ
		Дата
Підприємство ПАТ "Торговельно підприємницький центр"		01.01.2016
Територія м.Київ		за ЄДРПОУ
Організаційно-правова форма Публічне акціонерне товариство		32565288
господарювання		за КОАТУУ
Вид економічної діяльності надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна		6310137900
Середня кількість працівників: 124		за КОПФГ
Адреса, телефон: м. Київ, вул. Васильківська,34 (044)4675558		230
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака		за КВЕД
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):		31.01
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2015 р.
Форма №1

		Код за ДКУД 1801001	
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 385	4 778
первісна вартість	1001	5 152	6 465
накопичена амортизація	1002	(1 767)	(1 687)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 841	2 653
Основні засоби	1010	8 677	8 348
первісна вартість	1011	35 729	39 253
знос	1012	(27 052)	(30 905)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	161
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	5 238	5 011
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0

Продовження додатку Л

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	20 141	20 951
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	113 406	137 553
Виробничі запаси	1101	70 588	88 303
Незавершене виробництво	1102	28 128	30 836
Готова продукція	1103	13 608	17 216
Товари	1104	1 082	1 198
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	46 386	115 178
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	6 518	9 785
з бюджетом	1135	21 790	23 472
у тому числі з податку на прибуток	1136	6 956	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	105 594	56 125
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15 330	16 076
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	40
Гроші та їх еквіваленти	1165	69 574	72 540
Готівка	1166	16	5
Рахунки в банках	1167	69 558	72 535
Витрати майбутніх періодів	1170	1 038	67
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 455	1 333
Усього за розділом ІІ	1195	381 091	432 169
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	401 232	453 120

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64 313	64 313
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0

Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	3 816	6 412
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	150 651	223 894
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом І	1495	218 780	294 619
ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом ІІ	1595	0	0
ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	34 701	40 980
розрахунками з бюджетом	1620	1 080	6 673
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	5 258
розрахунками зі страхування	1625	3 058	2 982
розрахунками з оплати праці	1630	7 113	7 137
одержаними авансами	1635	6 506	6 584
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	116 483	81 954
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10 781	10 841
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2 730	1 350
Усього за розділом ІІІ	1695	182 452	158 501
ІV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	401 232	453 120

Керівник

Головний бухгалтер

Продовження додатку Л

Підприємство ПАТ "Торговельно підприємницький центр"

за ЄДРПОУ

Дата

КОДИ

01.01.2016

32565288

Звіт про фінансові результати**(Звіт про сукупний дохід)**

за 2015 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	201 452	198 362
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(191 652)	(183 452)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	9 800	14 910
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	118 579	67 734
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(34 477)	(33 902)
Витрати на збут	2150	(125 036)	(126 395)
Інші операційні витрати	2180	(83 587)	(63 136)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	106 176	65 124

Закінчення додатку Л

прибуток			
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	4 178	5 153
Інші доходи	2240	796	9
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(1 807)	(5 903)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(16 413)	(19)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	24 152	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	18 114	23 909
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-17 091	-12 451
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 023	11 458
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	75 839	51 913

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	532 231	489 878
Витрати на оплату праці	2505	115 562	117 042
Відрахування на соціальні заходи	2510	43 174	43 584
Амортизація	2515	5 819	5 790
Інші операційні витрати	2520	182 828	150 450
Разом	2550	879 614	806 744

		Дата	КОДИ
Підприємство ПАТ "Торговельно-підприємницький центр"		за ЄДРПОУ	01.01.2017
Територія м.Київ		за КОАТУУ	32565288
Організаційно-правова форма Публічне акціонерне товариство		за КОПФГ	6310137900
Вид економічної діяльності надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна		за КВЕД	230
Середня кількість працівників: 124			31.01
Адреса, телефон: м. Київ, вул. Васильківська,34 (044)4675558			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2016 р.
Форма №1

		Код за ДКУД 1801001	
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 778	5 428
первісна вартість	1001	6 465	7 944
накопичена амортизація	1002	(1 687)	(2 516)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 653	3 092
Основні засоби	1010	8 348	16 677
первісна вартість	1011	39 253	51 600
знос	1012	(30 905)	(34 923)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	161	121
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	5 011	2 503
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0

Продовження додатку М

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	20 951	27 821
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	137 553	169 314
Виробничі запаси	1101	88 303	114 550
Незавершене виробництво	1102	30 836	39 079
Готова продукція	1103	17 216	13 649
Товари	1104	1 198	2 036
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	115 178	52 058
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	9 785	14 031
з бюджетом	1135	23 472	20 274
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	12 019
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	56 125	100 205
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	16 076	103 273
Поточні фінансові інвестиції	1160	40	40
Гроші та їх еквіваленти	1165	72 540	23 404
Готівка	1166	5	11
Рахунки в банках	1167	72 535	23 393
Витрати майбутніх періодів	1170	67	68
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 333	2 950
Усього за розділом ІІ	1195	432 169	485 617
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	453 120	513 438

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64 313	64 313
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0

Продовження додатку М

Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	6 412	10 212
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	223 894	247 227
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	294 619	321 752
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	40 980	28 875
розрахунками з бюджетом	1620	6 673	9 495
у тому числі з податку на прибуток	1621	5 258	0
розрахунками зі страхування	1625	2 982	3 338
розрахунками з оплати праці	1630	7 137	37 842
одержаними авансами	1635	6 584	16 273
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	81 954	81 186
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10 841	13 298
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1 350	1 379
Усього за розділом III	1695	158 501	191 686
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	453 120	513 438

Продовження додатку М

Підприємство ПАТ "Торговельно підприємницький центр"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
		01.01.2017
		32565288

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)**

за 2016 рік

Форма №2

І. Фінансові результати

		Код за ДКУД 1801003	
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	199 254	201 452
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(184 516)	(191 652)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	14 738	9 800
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	164 024	118 579
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(80 739)	(34 477)
Витрати на збут	2150	(129 488)	(125 036)
Інші операційні витрати	2180	(140 210)	(83 587)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:	2190	29 416	106 176

Закінчення додатку М

прибуток			
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	7 020	4 178
Інші доходи	2240	127	796
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(976)	(1 807)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(2 391)	(16 413)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	(20 282)	(24 152)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		18 114
збиток	2295	(47 415)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-6 063	-17 091
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	1023
збиток	2355	(53 478)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	27 133	75 839

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	608 060	532 231
Витрати на оплату праці	2505	158 851	115 562
Відрахування на соціальні заходи	2510	44 824	43 174
Амортизація	2515	6 980	5 819
Інші операційні витрати	2520	226 483	182 828
Разом	2550	1 045 198	879 614

Додаток Н

			КОДИ
			01.01.2018
Підприємство	ПАТ "Торговельно-підприємницький центр"	за ЄДРПОУ	32565288
Територія	м.Київ	за КОАТУУ	6310137900
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	за КВЕД	31.01

Середня кількість працівників: 124

Адреса, телефон: м. Київ, вул. Васильківська, 34 (044)4675558

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

v

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.
Форма №1

		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	5 428	7 951
первісна вартість	1001	7 944	11 611
накопичена амортизація	1002	(2 516)	(3 660)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 092	1 644
Основні засоби	1010	16 677	19 625
первісна вартість	1011	51 600	60 848
знос	1012	(34 923)	(41 223)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	121	81
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	2 503	1 868
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних	1065	0	0

Продовження додатку Н

фондах			
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	27 821	31 169
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	169 314	185 484
Виробничі запаси	1101	114 550	123 977
Незавершене виробництво	1102	39 079	40 099
Готова продукція	1103	13 649	19 240
Товари	1104	2 036	2 168
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	52 058	62 014
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	14 031	22 421
з бюджетом	1135	20 274	10 519
у тому числі з податку на прибуток	1136	12 019	2 579
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	100 205	109 701
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	103 273	25 030
Поточні фінансові інвестиції	1160	40	40
Гроші та їх еквіваленти	1165	23 404	53 541
Готівка	1166	11	9
Рахунки в банках	1167	23 393	53 532
Витрати майбутніх періодів	1170	68	4 377
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	2 950	3 189
Усього за розділом ІІ	1195	485 617	476 316
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	513 438	507 485

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	64 313	64 313
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	10 212	11 570

Продовження додатку Н

Підприємство ПАТ "Торговельно-підприємницький центр"

за ЄДРПОУ

Дата

КОДИ

01.01.2018

32565288

Звіт про фінансові результати**(Звіт про сукупний дохід)**

за 2017 рік

Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД

1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	219 179	199 254
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(202 968)	(184 516)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	16 211	14 738
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0

Закінчення додатку Н

збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2 421	7 020
Інші доходи	2240	32	127
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(227)	(976)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(177)	(2 391)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	(20 282)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	11 098	
збиток	2295	(0)	(47 415)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-10 075	-6 063
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	13 294	0
збиток	2355	(0)	(53 478)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	45 831	27 133

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	633 308	608 060
Витрати на оплату праці	2505	200 336	158 851
Відрахування на соціальні заходи	2510	33 579	44 824
Амортизація	2515	9 484	6 980
Інші операційні витрати	2520	143 491	226 483
Разом	2550	1 020 198	1 045 198

ДОДАТОК Г

Динаміка показників фінансово-господарської та зовнішньоекономічної діяльності

ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» у 2013 - 2017 рр.

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2014 до 2013 рр.		Відхилення 2015 до 2014 рр.		Відхилення 2016 до 2015 рр.		Відхилення 2017 до 2016 рр.	
						абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн., %	абс.	відн., %
1.Обсяг реалізації продукції, тис. грн.	17857 6	19836 2	20145 2	19925 4	21917 9	+1978 6	+11,0 8	+3090	+1,56	-2198	-1,09	+1992 5	+10,00
2.Собівартість реалізації продукції, тис.грн.	16510 7	18345 2	19165 2	18451 6	20296 8	+1834 5	+11,1 1	+8200	+4,47	-7136	-3,72	+1845 2	+10,00
3.Середньорічна вартість активів підприємства, тис.грн.	39513 8	39818 5	42717 6	48327 9	51046 2	+3047	+0,77	+2899 1	+7,28	+5610 3	+13,13	+2718 3	+5,62
4.Середньорічна чисельність працюючих, чол.	379	421	424	424	466	+42	+11,0 8	+3	+0,71	0	0,00	+42	+9,91
5.Обсяг чистого прибутку підприємства, тис.грн.	10312	11458	1023	-53478	13294	+1146	+11,1 1	-10435	-91,07	-54501	-5327,57	+6677 2	+124,86
6. Рентабельність продукції, %	6,25	6,25	0,53	-28,9	6,55	0	-	-5,72	-	-29,43	-	+35,45	-

Київ 2018

Податок на додану вартість (ПДВ) є одним із основних, непрямих податків, за рахунок якого формується значна частина державного бюджету України. Водночас, ПДВ – це найпроблемніший податок, оскільки він складний у нарахуванні та сплаті, у зв'язку з чим виникає можливість наявності бюджетної заборгованості, ухилення від сплат податку, у тому числі за рахунок неузгодженості законодавчих актів та чисельності їх змін, недосконалої системи податкового обліку.

Відтак, ПДВ другий у керуванні за своєю природою. Прийняття Податкового кодексу України (ПКУ) не вирішило вищевказаних проблем. Крім того, до ПКУ і надалі вносяться численні зміни, приймаються окремі законодавчі акти, інші нормативно-правові акти, порушуючи принцип стабільності, на якому повинне ґрунтуватися законодавство. Крім цього, гармонізація податкового законодавства з засадами нормативно-правових джерел країн ЄС – невід'ємна вимога до України при вступі до європейського економічного союзу. Одним із проблематичних аспектів при цьому є удосконалення обліку податку на додану вартість, як важливого податку що не буде скасовано при жодній економічній реформі. Тому намагання пошуку шляхів удосконалення методики та організації облікових процедур з податку на додану вартість передбачає перш за все, згрупування існуючих вказівок та на їх основі розробки раціонального алгоритму обліку ПДВ та його адміністрування.

Вагомий внесок в дослідження проблематики обліку податку на додану вартість внесли такі вчені як-от: О.О. Амоша [15], В.О. Ганусич [21], Л.О. Добрик [28], О.В. Лега [39], О.В. Малишкін [41], Т.В. Пономарьова [60], А.А. Чирва [73, 74] та інші. Але для ефективного практичного втілення методичних вказівок та законодавчої бази щодо обліку податку на додану вартість необхідне усебічне вивчення та вирішення існуючих проблем починаючи з перших кроків – реєстрації платником ПДВ до заповнення декларації.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування сутності, змісту податку на додану вартість в Україні, визначення існуючих проблем та розробка наукових і практичних рекомендацій щодо вдосконалення методики обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість з урахуванням передового вітчизняного, зарубіжного досвіду.

Реалізація мети дослідження зумовила потребу у вирішенні в роботі таких завдань:

- провести огляд нормативно-правової бази та спеціальної літератури з теми роботи;
- вивчити теоретичні, організаційно – правові та методологічні засади обліку, аналізу та аудиту розрахунків за ПДВ;
- розкрити економічну суть податку на додану вартість та ключових підходів до його адміністрування;
- дослідити методику аналізу, обліку та аудиту розрахунків за ПДВ на прикладі ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»;
- надати обґрунтовані пропозиції та рекомендації щодо удосконалення обліку, аналізу та аудиту розрахунків за ПДВ на досліджуваному об'єкті.

Об'єктом дослідження є Публічне акціонерне товариство «Торговельно-підприємницький центр».

Предметом дослідження є теоретичні та організаційно-методичні питання побудови системи обліку, аналізу та аудиту розрахунків за ПДВ, що використовуються на підприємствах.

Методи дослідження. У процесі дослідження організації і методології обліку, аналізу та аудиту розрахунків за ПДВ, а також при розробці наукових рекомендацій використовувалися наступні методи: порівняння – для встановлення відмінностей і спільних рис у досліджуваних процесах та явищах; абстрагування – для виділення тих суттєвих рис, що мали найбільше значення для дослідження процесу адміністрування ПДВ; аналіз – для деталізації предмету дослідження на складові частини (при розгляді окремих складових елементів обліку та аналізу розрахунків за ПДВ тощо); синтез – для з'єднання окремих рис предмета дослідження в єдине ціле (при визначенні сукупності інтегративних ознак певних

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем
Кафедра обліку та оподаткування
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»,
спеціалізація «Облік і оподаткування»

Затверджую

Зав. кафедри _____
Сопко В.В.

«__» _____ 201__ р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентці
Нагорній Марині Михайлівні

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи:
«Облік, контроль та аналіз розрахунків за податком на додану вартість»
Затверджена наказом ректора від «02» жовтня 2017 р. № 3039
2. Строк здачі студентом закінченої роботи _____
3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи:

Дослідження організаційно – методичних підходів до обліку, контролю і аналізу розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення на прикладі досліджуваного підприємства.

Об'єкт дослідження:

Процеси обліку, контролю і аналізу розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість на досліджуваному підприємстві ПАТ «Торговельно-підприємницький центр».

Предмет дослідження:

Є теоретико-методологічні та організаційно-практичні положення обліку, контролю і аналізу розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість, звітності платників податків у контексті виконання ними зобов'язань перед бюджетом країни.

4. Перелік графічного матеріалу:

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків. Обсяг роботи 90 сторінок, містить 9 таблиць, 8 рисунків, 82 джерела.

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість.

1.1. Економічна сутність податку на додану вартість та його місце в системі загальнодержавних податків

1.2. Огляд та аналіз нормативної бази і спеціальної літератури з теми дослідження

1.3. Передумови організації та методології обліку, аналізу та контролю розрахунків за податком на додану вартість у ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. Сучасний стан та удосконалення обліку розрахунків за податком на додану вартість .

2.1.Порядок визначення бази оподаткування для цілей нарахування зобов'язань за податком на додану вартість

2.2. Облікове забезпечення управління розрахунками за податком на додану вартість

2.3.Відображення розрахунків за податком на додану вартість у системі обліку і звітності підприємства

2.4. Організація обліку розрахунків за ПДВ з використанням інформаційних технологій

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. Контроль та аналіз розрахунків за податком на додану вартість.

3.1 Методичні підходи до контролю розрахунків за податком на додану вартість

3.2. Система показників, інформаційна база і основні методи аналізу розрахунків за податком на додану вартість

3.3. Методика аналізу розрахунків за податком на додану вартість

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1	Затвердження плану ВКР та назви статті	До 09.10.17 р.	06.10.17р.
2	Наукова стаття	До 25.06.18 р.	19.09.18 р.
3	Подання розділу 1	До 30.04.18 р.	16.04.18 р.
4	Подання розділу 2	До 15.06.18 р.	15.06.18 р.
5	Подання розділу 3	До 21.09.18 р.	21.09.18 р.
6	Подання завершеної роботи для перевірки на плагіат	До 19.10.18 р.	19.10.18 р.
7	Попередній захист	До 16.11.18 р.	21.11.18 р.
8	Подання роботи на кафедру в переплетеному вигляді	До 30.11.18 р.	27.11.18 р.

7. Дата видачі завдання «09» жовтня 2017 р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ Уманців Г.В.
(прізвище, ініціали, підпис)9. Гарант освітньої програми _____ Бенько М.М.
(прізвище, ініціали, підпис)10. Завдання прийняла до виконання студентка _____ Нагорна М.М.
(прізвище, ініціали, підпис)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no text or other markings on the paper.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____
(підпис, дата)

12. Висновок про випускню кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки Нагорної М.М.
(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ Бенько М.М.
(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____ Фоміна О.В.
(підпис, прізвище, ініціали)

« » 201 p.

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра обліку та оподаткування

РЕФЕРАТ

ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на тему:

Облік, контроль та аналіз розрахунків за податком на додану вартість

Студентки 2 курсу ОС «магістр», 3м групи
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації «Облік і оподаткування»

Нагорної Марини
Михайлівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Уманців Галина
Вікторівна

Київ 2018

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків. Обсяг роботи 90 сторінок, містить 9 таблиць, 8 рисунків, 82 джерела.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Розділ 1. Теоретичні основи обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість. Уточнено визначення поняття «податок на додану вартість», що ґрунтується на положеннях чинних законодавчо-нормативних актів та працях вітчизняних і зарубіжних вчених; наведено методи визначення доданої вартості, визначено принципи, за якими може застосовуватися ПДВ (принципи призначення та походження), запропоновано ключові параметри облікової політики для виробничих та торговельних підприємств.

Розділ 2. Сучасний стан та удосконалення обліку розрахунків за податком на додану вартість. У процесі дослідження теорії і практики обліку ПДВ було розглянуто основні моменти формування первинної документації в системі обліку. Наведено кореспонденцію рахунків для відображення ПДВ в обліку. Обґрунтовано необхідність використання інформаційних технологій в обліку розрахунків за ПДВ на підприємстві.

Розділ 3. Контроль та аналіз розрахунків за податком на додану вартість. В роботі отримала подальший розвиток методика контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість шляхом застосування методичних підходів з урахуванням специфіки досліджуваного підприємства.

За результатами дослідження зроблено висновки. Зокрема, у роботі здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення наукового завдання, що полягає в обґрунтуванні теоретично-методичних положень, а також розробці практичних рекомендацій щодо обліку, контролю та аналізу розрахунків за ПДВ.

1. Вивчивши документальне забезпечення розрахунків за ПДВ на ПАТ «Торговельно-підприємницький центр», можна сказати, що облік ПДВ здійснюється з дотриманням вимог ПКУ та бухгалтерських стандартів. На підприємстві використовуються типові форми первинного обліку. Синтетичний облік ведеться за допомогою облікових реєстрів, інформація з яких узагальнюється та відображається у фінансовій та податковій звітності з ПДВ. Скасування використання в бухгалтерському обліку ПДВ методу «першої події» при нарахуванні податку на додану вартість сприятиме: по-перше, спрощенню та полегшенню роботи облікових спеціалістів в ділянці обліку податку на додану вартість; по-друге, достовірному відображенню на рахунках бухгалтерського обліку інформації про розрахунки суб'єктів господарювання з бюджетом за податком на додану вартість; по-третє, відповідності статей фінансової звітності критеріям щодо їх визнання.

2. Вплив ПДВ на обсяги реалізації товарів, робіт, послуг безпосередньо проявляється через ставку податку, розмір якої негативно впливає на обсяги реалізації та фінансовий результат діяльності суб'єктів підприємництва. Тому, на підставі проведеного аналізу з урахуванням певних припущень доцільним було би на законодавчому рівні проводити поступове зниження базової ставки ПДВ, що у кінцевому підсумку зменшить негативний вплив ПДВ на платників податку. Узгодженість державного податкового контролю та незалежного податкового аудиту сприятиме розвитку системи фінансового контролю та підвищенню його ефективності. До того ж інтеграція України в європейське економічне співтовариство також передбачає реформування податкової системи та відповідної системи контролю. Для реформування такої суспільної інституції Україна має достатньо кадрового ресурсу, адже незалежні аудитори є висококваліфікованими фахівцями в сфері обліку та оподаткування.

3. Відсутність комплексної методики контролю операцій з ПДВ призводить до виникнення порушень та неефективності дій контролерів при здійсненні контролю діяльності підприємства. Запропонована методика внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ дозволяє

максимально охопити операції під час перевірки правильності нарахування та сплати ПДВ, що сприяє підвищенню ефективності контрольних заходів щодо податку на додану вартість.

АНОТАЦІЯ

Нагорна М.М. Облік, контроль та аналіз розрахунків за податком на додану вартість.

Випускню кваліфікаційну роботу присвячено теоретико-методологічним та практичним питанням обліку, контролю та аналізу розрахунків за ПДВ. Досліджено економічну сутність та надано характеристику податку на додану вартість. Визначено документальне оформлення та відображення на рахунках бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ. Обґрунтовано ряд рекомендацій щодо удосконалення обліку ПДВ.

Ключові слова: ПДВ, податковий кредит з ПДВ, податкове зобов'язання з ПДВ, облік.

АННОТАЦИЯ

Нагорная М.М. Учет, контроль и анализ расчетов по налогу на добавленную стоимость.

Випускную квалификационную работу посвящено теоретико-методологическим и практическим вопросам учета, контроля и анализа расчетов по НДС. Исследована экономическая сущность и охарактеризован налог на добавленную стоимость. Определены документальное оформление и отражение на счетах бухгалтерского учета расчетов по НДС. Обосновано ряд рекомендаций по совершенствованию учета НДС.

Ключевые слова: НДС, налоговый кредит по НДС, налоговое обязательство по НДС, учет.

ANOTATION

Nahorna M.M. Accounting, control and analysis of calculations for value added tax.

The final qualification work is devoted to theoretical, methodological and practical issues of accounting, control and analysis of payments for VAT. The economic essence and the characteristic of value added tax have been investigated. The documentary design and display on the accounts of the accounts of VAT payments are determined. A number of recommendations for improving VAT accounting are substantiated.

Key words: VAT, tax credit with VAT, tax liability with VAT, accounting.

ВІДГУК

наукового керівника на випускню кваліфікаційну роботу

Випускник (ця) *Нагорна Марина Михайлівна*

Тема роботи: «Облік, контроль і аналіз розрахунків за податком на додану вартість»

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Освітній ступінь : магістр

1. Ступінь обґрунтованості та актуальності теми

У випускній кваліфікаційній роботі на достатньому рівні обґрунтована актуальність теми дослідження, яка визначається необхідністю удосконалення методичних та організаційних засад облікового процесу розрахунків за податком на додану вартість, їх бухгалтерського обліку в умовах інформаційних технологій, методів управління, контролю та фінансового аналізу.

2. Мета та завдання роботи полягає в дослідженні теоретичних положень і розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-методичного забезпечення бухгалтерського обліку та контролю розрахунків за податком на додану вартість.

3. Обсяг та структура роботи, характеристика її розділів

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків. Обсяг роботи 90 сторінок, містить 9 таблиць, 8 рисунків, 82 джерел.

В першому розділі «Теоретичні основи обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість» розкривається економічна сутність податку на додану вартість та його місце в системі розрахунків підприємства за податками. Наводиться економіко-правовий аналіз нормативної бази та огляд спеціальної літератури. Досліджено передумови організації та методології обліку, контролю та аналізу розрахунків на досліджуваному підприємстві.

В другому розділі «Сучасний стан та удосконалення обліку розрахунків за податком на додану вартість» висвітлено систему фінансового обліку розрахунків за податками та відображення їх у звітності на основі сучасних інформаційних технологій

В третьому розділі «Контроль та аналіз розрахунків за податком на додану вартість» розглянуто питання організації та методики контролю й аналізу розрахунків за ПДВ.

4. Оцінка повноти використання фактичних даних

У роботі на достатньому рівні використано фактичні дані досліджуваного підприємства, про що свідчить інформація, представлена за текстом і у додатках.

5. Використання в роботі економіко-математичних методів та комп'ютерних технологій

Зміст роботи викладений з використанням розрахунків, рисунків, схем, таблиць, що свідчить про вміння студентом використовувати комп'ютерні технології (Microsoft Word та Microsoft Excel), систематизувати матеріал та вдало відображати результати проведеного дослідження.

6. Результати випускної кваліфікаційної роботи (наукові, практичні).

У роботі вирішено конкретне завдання, що полягає у розробці рекомендацій, спрямованих на удосконалення організації обліку розрахунків за податком на додану вартість, їх аналізу та контролю. На достатньому рівні здійснено дослідження теоретичних питань щодо сутності розрахунків за податком на додану вартість. Матеріали і результати дослідження є достовірними і аргументованими, викладеними в логічній послідовності. Автором детально вивчено організацію і методику обліку розрахунків за ПДВ на підприємстві,

про що свідчить значний масив опрацьованої та наведеної у роботі фактографічної інформації.

Недоліки роботи : 1. Недостатньо посилань за текстом на використанні джерела.

2. Доцільно було б детальніше розглянути методику аналізу розрахунків за ПДВ на досліджуваному підприємстві.

7. Відповідність роботи завданню та повноти його виконання

Основні положення й висновки по роботі відповідають темі, меті і завданням та достатньо повно розкривають їх зміст

8. Оцінка професійного рівня підготовки магістра

У процесі виконання випускної кваліфікаційної роботи студентка Нагорна М.М. показала достатні професійні знання і навички з обраної спеціальності, володіння системою необхідних знань і умінь та підготовлений до виконання функцій, передбачених професійними стандартами вищої освіти за спеціальністю «Облік і оподаткування» освітнього ступеню «магістр».

9. Загальна оцінка випускної кваліфікаційної роботи

Випускна кваліфікаційна робота Нагорної М.М. є завершеним науковим дослідженням, має дослідницький рівень, відповідає вимогам, які висуваються до такого виду робіт, та рекомендується до захисту перед ЕК.

Науковий керівник доц. Уманців Г.В.
(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

«16» листопада 2018р. _____

Рецензія на випускню кваліфікаційну роботу

Студентка Нагорна Марина Михайлівна

Тема «Облік, контроль та аналіз розрахунків за податком на додану вартість»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітній ступінь: магістр

Підприємство ПАТ «Торговельно-підприємницький центр»

Актуальність теми дослідження. Тема є актуальною, оскільки ПДВ є одним із основних непрямих податків, за рахунок якого відбувається збільшення доходів державного бюджету України.

Ступінь використання практичних матеріалів. При написанні випускної кваліфікаційної роботи були використані практичні дані ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» та проаналізована фінансова звітність підприємства.

Практична значущість роботи, реальність впровадження пропозицій в практику. Виявлено недоліки та надано пропозиції щодо удосконалення обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість.

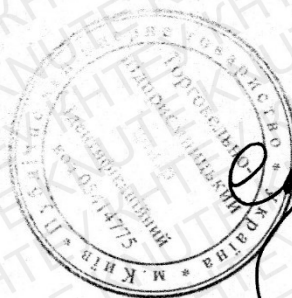
Достовірність інформації. Випускна кваліфікаційна робота базується на фактичних даних ПАТ «Торговельно-підприємницький центр».

Загальний висновок і оцінка роботи. Випускна кваліфікаційна робота відповідає вимогам кваліфікаційного рівня робіт відповідного характеру і заслуговує позитивної оцінки, а її автор заслуговує присвоєння освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю «Облік і оподаткування».

Посада Головний бухгалтер
ПАТ Торговельно-підприємницький центр»
Аврамчук І.В.
(П.І.Б.)

“23” листопада 2018 р.

М.П.

(підпис)

ПАТ "Торговельно-підприємницький центр"

№ 23/1118 від «23» листопада 2018р.

ДОВІДКА

про впровадження результатів випускної кваліфікаційної роботи

Дана студентці другого курсу факультету обліку, аудиту та інформаційних систем Київського національного торговельно-економічного університету Нагорній Марині Михайлівні в тому, що її випускна кваліфікаційна робота на тему «Облік, контроль та аналіз розрахунків за податком на додану вартість», виконана на матеріалах підприємства ПАТ «Торговельно-підприємницький центр» розглянута.

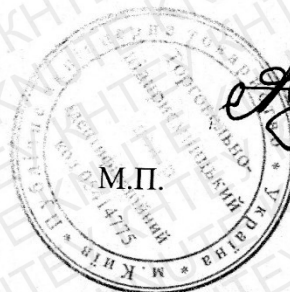
Окремі розробки автора, його висновки і пропозиції становлять певний інтерес і прийняті для практичного використання в діяльності нашого підприємства.

Зокрема:

- розробки і рекомендації щодо удосконалення обліку розрахунків за податком на додану вартість.

Головний бухгалтер

Аврамчук І.В.
(П.І.Б.)

(підпис)